

*Можеш посміхнутися —
обов'язково посміхнись...*

АНАТОЛІЙ КАРАСЕВИЧ

ШЛЯХ

Поезії

Умань -2019

УДК 801.676(075.8)

ББК83(4Укр)я73

А. Карасевич

ШЛЯХ. Поезії. — Умань: , 2019. — 254 с.

Карасевич Анатолій Олександрович — кандидат філософських наук, професор, декан історичного факультету УДПУ імені Павла Тичини, Заслужений працівник освіти України.

Автор поетичних збірок — «Пам'ять», «Хто Ми?», «Храм майбуття», «Філософія війни», «Нерв», «Душа».

Автор слів пісень — «Мамин двір», «Слава Україні», «Повертайтеся хлопчики», «Ранні коні», «Журавлі».

© А. О. Карасевич, 2019

Ти вклонися тим зорям...

Цей заголовок не я придумав — це окраєць рядка з нової поетичної збірки Анатолія Карасевича «Шлях». Я відкрив отой його рукопис навгад, — так роблю з будь-якою новою книжкою, — і натрапив на оцей рядок. Сподобалось. Зробив з нього заголовок.

Не знаю, може, це тому, що він — історик і коли зачіпає якусь часову сторінку історії Всесвіту, то завжди потерпає од несурозності нашого сьогодення, нашої свідомості, котра, обтяжена науковими захопленнями, не бачить буднів — не завжди філософськи-пргресивних

*Мені сьогодні вранці так миру захотілось!
Мабуть, що завітав я знову в український сад.
Коли живе усе промінням першим ще не зігрілось,
І сонний спів пташиний лиш налаштує свій лад.*

Це перша строфа вірша, здавалось би — ліризм, але ж далі

*Та це лиш віртуально — убили знов солдата —
Він зла нікому в світі святому не хотів.
Пішов він воювати, щоб сад цей захищати,
І рятував троянди від бувших вже братів.*

І відразу помічаєш, що оті контрастні постулати автора — Віра-недовіра, Надія-втома, Любов-зневага мають таку вияскравлену систему, котра підкреслює відверто висловлені думки і почуття, а вербально перетворене гірко-реальне довкілля у мрію-віру-бажання — вигаптовує на його душі поезію

*Зустрілися, посиділи, погомоніли і розбіглися —
Як того личить — світ цивілізації уже давно кругом.
Як ніби ми за Волю там на Сході всі не опинилися,
І кров солдат не пролилась на передку, що за селом.*

*І Крим загарбали, Донбас — все ніби в правовому полі,
А підлабузники аж лопають — бо їм від того не болять!
А те, що матері і вдови, як посивіли за селом тополі,
В чеканні вічному і Україна вже п'яте літо, як не спить.*

Поетична збірка Анатолія Карасевича майже стовідсотково сповнена мотивів, які зазвичай називають громадянськими. Це — не критика йому і не докір, це — причина нашого нинішнього буття у нашому нинішньому світі. Тут і розчарування в політичній суєті суєт, тут і державні брехні колишніх, нинішніх, майбутніх так званих сучасних діячів. Відтак, поет не збайдужів і не може збайдужіти до навколишнього буття

*Впало сонце, знесилене вкрай —
Надивилось за день і під ніч захворіло.
А там попів лишився — лише вчора був гай,
І пісні світанкові рікою, і усім не боліло.*

Перед титульною сторінкою — під авторовим фотом — рядочок: «**Можеш посміхнутися — обов'язково посміхнись...**». Це наче й не лейтмотив збірки, але якщо спокійно-вперто глибоко вчитуватися в поезію книжки, то обов'язково відчуєш оптимізм — і в словах, і в думках автора

*Щоб згадали в майбутнім їхній слід в тім поході,
Що лишився, як символ вже в прощеному злі.
Вірю десь вже з роками на українському Сході,
Мудрість всіх їх згадає на єдиній славетній землі.*

Читаючи слова, рядки, строфи, сторінки, які
з'являються на чистому аркуші нової збірки Анатолія
Карасевича, розумієш-відчуваєш, — це не просто сліди
олівця, ручки чи клавіатури комп'ютера, це — сліди душі
— нині, тут — у гірко-болючому, але таки ж гарному
сьогоденні

*Живи, як всі у цьому повсякденному різноманітті,
Всміхайся Людям і тебе поміять також невгамовні Люди.
Не намагайся позитивне щось знайти в гнилому смітті,
Ти краще до добра іди, яке ще залишилось в Україні всюди.*

Отож, — читаймо. І захочеться нам разом з автором вірити
в гарне, якого в цьому світі таки ж багато, — справді
багато, бо — життя.

Петро Поліщук

ШЛЯХ

Як швидко час пробіг — приліг у сивини полях!
Вдивляюся у пережите мною — Богу дякую за сили.
Бо з його мудрих настанов таким я стався і мій шлях,
Мені стелився по життю, де мене мудрості учили.

Той шлях, — мов у ріку велику маленький потічок,
Я вчився плавати у них у теплоті до свого світла.
А все життя моє було застелене із стоптаних стежок,
Щоб уже потім і зоря на шляху мудрому розквітла.

А шлях усе ґрунтовніш повнився і сили набирав,
Я не завжди у ногу йшов — тож падав й піднімався.
Я кожен день усе життя ту свою істину буття шукав,
З якою весь мій рід століттями в історії спізнався.

І ось сьогодні не жалкую, що не все приніс у дім,
Щось розгубив, роздарував і просто віддав людям.
А головне — я залишився в світі цим збудованим своїм,
Де мене нині всі живущі добре знають й не осудять.

Я дякую батькам за теплоту і мудрість у життєвий стрим,
Що відпустили в світ казковий відшукати свою долю.
І всім учителям, вклонитись мушу, що я став саме таким,
Щоб із достойністю іти по переплетенім стежками полю.

Дивлюсь я нині в свій несхожий іншим особистий шлях,
Як переплетений в стежках він з іншими родами і шляхами!
Як ніби по життю носило нас усіх на теплих маминих руках,
Щоб залишити у одній ріці те схоже й пережите всіх роками.

ФІЛОСОФІЯ НЕБА

А ти в небо дивився, вкрай збіднілого зорями?
Що крізь очі заплакані доторкались землі?
Залишились у вічності перемішаній з болями,
Ніби ангели праведні з піднебесся на тлі.

Тільки пам'ять лишилася — є в небесних потреба —
І не вір ти нікому, що не сталися в світі оцім.
Ми їм вічності храми вознесем до збіднілого неба,
Щоб уся Україна, як героям вклонялася їм.

А як знову негода завітає до нашого краю —
По стежках героїчних інші зорі збирати підуть.
Щоб жила наша слава у святому країни розмаї,
Бо до нього і правди всі небесні обрали свій путь.

Я дивлюся на небо — там очей вже солдатів мільйони,
Ненароджені генії і безсмертні з воєнних доріг.
Там з Берліну є роти — вже зі Сходу святі батальйони,
Безіменні і вічні герої, що родів захищали поріг.

Ти вклонися тим зорям і молитву замов їм у храмі,
Щоб не мовили в спину, що Вітчизни у них не було.
Це Солдати Свободи, бо не зрадили всі вони кармі,
Де Вітчизною в пам'ять посивіле вкраїнське село.

Там в граніті навіки імена незабутих солдатів,
Як родів біографії без претензій на їх зміст життя.
Що навіки лишились у посмертному звіті комбатів,
Щоб сьогодні їх внуки захищали святе це буття.

Бачу купол всміхнувся у подяку за щирість і правду,
Їх побільше б на землю, тоді мудрість зазвичайно у стрій.
А вже пам'ять народна засудила б замовлену зраду,
І до неба поставила б стелу героїчній солдатці-вдові.

ЖИВИ, СОЛДАТ

Він знов збирається на Схід у те гібридне пекло,
Не поспішай його відмовить від всіх задуманих ідей.
Вони оплотом були там, щоби родам нашим не смеркло,
І потеплішав світ родинний — наш український Колізей.

Ти побажай йому в дорогу вернутися живим додому,
І не лови себе на тому, що там сьогодні ти не був.
Ти, просто, щиро тут скажи, що тил завжди служив святому,
А головне, щоб воїн слово твоє сьогодні тут почув.

І Вас вже двоє йдуть у бій, а це є віра в перемогу,
Бо ти свідомо підпис свій у перемогу вбив, як цвях.
І я вже третім буду тут і ми молитись будем Богу,
Щоб фронт і тил надійним був, бо так заведено в віках.

Боець збирається у бій — хіба потрібно мовить інше?
Він нині вирішив так сам, бо мабуть серцем там давно.
Де повсякденно на постах вкопались всі в окопні ніші,
Щоб закінчилось для України це не просте війни кіно.

І він пішов дідів стежками — їх від села стоптали сотні,
Я часто чув і читав вісті, як воював він в цю війну.
Пройшов Дебальцево, той хрест, як ніби побував у Кодні,
А вже в Авдіївці вдягнувся у двадцять сім у сивину.

Минають дні убрані в біль — це вже так звично в наші душі,
Приходить мамам на поріг та все міцнішим стає тил.
Ми свято віримо сьогодні, що скоро війни стануть бувші,
Засієм в мир поля убиті, що звикло вбрались вже в ковил.

А ти, боець, спасай Вітчизну і залишися жить в нагаду,
Бо в неспокійнім світі цьому є світле й вічне на землі.
Воно доступне ще не всім — не зорієнтоване на зраду,
А появилось в дань, як шана найвища на святому тлі.

НОСТАЛЬГІЯ

Мені сьогодні вранці так миру захотілось!
Мабуть, що завітав я знову в український сад.
Коли живе усе промінням першим ще не зігрілось,
І сонний спів пташиний лиш налаштовує свій лад.

Червоними і жовтими черешнями рясніло —
Духмяними трояндами наповнивсь світ нічний.
Це так було природньо лиш тільки б не боліло,
І спільний цей світанок на Сході не був злий.

Та це лиш віртуально — убили знов солдата —
Він зла нікому в світі святому не хотів.
Пішов він воювати, щоб сад цей захищати,
І рятував троянди від бувших вже братів.

Все ніби справедливо — та хто в це нині вірить?
Десь мудрість заховали, щоб став нещирим світ.
А той солдат, що вбили, вже сонце більш не стрітить,
Йому пошана й пам'ять сльозами з ранніх віт.

КОНСЕНСУС

Залізла правда в душу, мовчки заповзла,
Їй відпочити захотілося з далекої дороги.
І там опам'ятавшись знов вийшла проти зла,
Шукати стала мудрості і благодаті змоги.

Бо щось не густо на землі стало з добром,
Збідніло бачення людиною кругом святого.
Як ніби в суть, де істина, проникнув хитрий гном,
І захотів, щоби побільше у душі, що не від Бога.

Приніс коштовності, щоб правді, ніби, допомгти,
Скупити в світі всі можливості до істини порога.
І повернути святість у світ вдячності і доброти,
Щоби людині не насмітила наявність злого.

Деталь маленьку у моралі не помітив гном,
Що світ реальний цей не у підземних казематах.
Бо лише там скарбами встелені дороги і кругом,
Відсутня злагода, бо лише брязкотом від злата.

А дійсний світ у людяність й тепло давно Він одягнув,
І залишив нам в доброті наявність всього свого.
Щоб ми консенсус берегли, він в душах наших завжди був,
Тоді і істину всі зберегти ми зможемо в серцях до Бога.

ПРИЄМНІСТЬ ПОКОЛІНЬ

Ти бачив, як на Сході правду нині розстріляли?
А ми її довгі роки зернинами збирали для дітей!
А ці, бувші брати, як ті злодії все накопичене украли,
Їм у Кремлі дали наказ спалить наш вітчизняний Колізей.

І що тягне їх всіх до нас — кому потрібні їхні землі!
Нам тільки б нашу одягнуть, як мрії предків в доброту.
Щоб сонце в хату трударю і думи в світ тепла затерплі,
І розговітись, бо вже гріх нам кожен день у пустоту.

Ти бачив нині тих солдат, що в вічність повезли двохсоті?
І біль постійну у серцях за юність вдягнуту в бушлат.
Вже стало нині традиційно світ їм тримати в прохолоді,
І вже в іржу давно прибравсь той історичний термін «брат».

А ти задумався сьогодні, на передку серед ковилу?
Що мир не прийде сам по собі — того не схоче бусурман.
Та предки нам лишили віру, що слід надіятись на силу,
А їх відлига тимчасова — це все було вже — то обман.

Знов зірка впала — це вчергове із заборонного палили,
І той консиліум у Мінську, як на Кремлівським ланцюгу.
А того воїна чекали — його під ранок брати вбили,
Він не дожив — лиш слід лишився на обіднілім вже луку.

І ти це знаєш, я здригаюсь, як чую клич їх за Україну,
Їх в святій пам'яті мільйони тих, хто лишився на посту.
Що пішли в бій за нашу правду і зупинили рать зміїну,
Щоб вже наступні покоління шукали істину святу.

ПОГОМОНІЛИ....

Зустрілися, посиділи, погомоніли і розбіглися —
Як того личить — світ цивілізації уже давно кругом.
Як ніби ми за Волю там на Сході всі не опинилися,
І кров солдат не пролилась на передку, що за селом.

І Крим загарбали, Донбас — все ніби в правовому полі,
А підлабuzники аж лопають — бо їм від того не болять!
А те, що матері і вдови, як посивілі за селом тополі,
В чеканні вічному і Україна вже п'яте літо, як не спить.

А ці придумали легенди про свої землі — народ в свару,
І вічний стрій лишив безсмертні знову на паперті сліди.
А Україну-матір нашу знов зодягнули в хмар примару,
І від подвір'я шепіт вічний: «Ти в родове гніздо прийди!».

І так щоденно в перегонах уже не рік, як миротворці,
А нам би зрушень всім вагомим так захотілось нині в світ!
І плаче небо, світил менше і родів зникли чорнобривці,
А ми несемо їх до Бога росою з вдячних від калини віт.

АЙ-ПЕТРІВСЬКА КАЗКА

Хочеш, я розповім тобі правду, як перед Всевишнім Богом,
Бо вже надоїло ламати під дурня картину світу усю.
Болить усій Україні і танки їхні я бачу перед своїм порогом,
Як, ніби, щось не те кою — у неба кару для братів просю.

А що ж просити для тих, хто століттями у наших дітей стріляє?
Та й у теорію братства я давно вже не вірю, сусіде, пробач.
Потворний світ московський спланував війну, хоча добре знає,
Неможливо перемогти народу, який переміг внутрішній плач.

Наш самотній біль став вже загальнодержавною бідною,
Тож відповідати Кремлю прийдеться за скоєний злочин і гріх.
Хотілося б дожити до того дня, коли сльози вдови геть за водою,
І наповнять озеро людської мудрості, бо того велить історії біг.

А ще побудує людськість ешафот моральності у Мінську,
І закінчить злочини проти світу, як у Нюрнбергу сержант Вуд.
І тоді я поїду до Криму, як колись до війни у Ай-Петрівську казку,
Бо живу в епоху цивілізацій — тож вірю у справедливий суд.

Але згадав нині — ті, хто мене навчав у Московському університеті,
Хоча сивина у їхнє чоло давно і мізки у сучасному вимірі одиниці.
Згадують про побиття полків Мазепи на Полтавській святій паперті,
Говорять про якусь міфічну зраду, хоча самі уже у статусі вбивців.

А складно з трибун ахінею несли про віковічну мрію народів,
Я сьогодні на них дивлюся — не впізнаю, де ж їх так всіх показило?
Пройшли часи і знов брехливе подвір'я Кремля комуністичних сходів,
А як йшли всі у ногу! — Бачив я ту ходу Кремлівську, коли штормило.

А на Ай-Петрі ми обов'язково приїдемо знову всією Україною,
Просто слід почекати, щоб у повоєнні будні все стало рівнішим.
Щоб всі, хто бажає зла Україні перепилися навіки морською піною,
Прости, Господи, за відвертість, бо живемо у гріху, тому і грішим.

БІЛЯ ПЛИТИ

Знов вранці серце заболіло — його убили там на Сході,
Такий ще юний і красивий і України вірний син.
Він більше року на війні за правду в визвольнім поході,
І рід лишився сиротою, бо він у мами був один.

І знов ридас Україна — вже не вернути ту дитину —
Не доторкнеться воїн більше до вітчизняного буття.
Віддав себе на святу плаху, щоб цвіла ненька без зупину,
І пам'ятала всіх героїв, що йшли у бій без каяття.

І я прийду на паперть слави — їм поклонитись від держави,
Отому воїну й солдатам, що залишились у війні.
І будуть люди пам'ятати — не заростуть в місця ці трави,
Бо тут, на цім святому місці, болить Вкраїні, як мені.

СНАЙПЕР

Він снайпера не бачив — відчув лиш подих смерті —
Коли шматок заліза пробував передок.
Там, де проміння сонця на землю були сперті,
І слово вічне «Жити!» притримав Бог на крок.

А той безбожник-вбивця з кущів дививсь на жертву,
Він вперто ще із ночі чекав чиюсь судьбу.
Професії він вчився — тож бачив мішень мертву,
І видивлявся, як майстер, у снайперську трубу.

А в кулеметнім дзоті, що маячів навпроти,
Продумали солдати для снайпера макет.
Щоб ближче не підкрався — в розтяжки все і дроти,
Й наживку виставляли, «хохляцький» силует.

А в нашій обороні був снайпер в хитрім схроні,
Чекав, коли в сусіда урветься вже терпець.
Тож надував він щоки, від насолоди повні,
Щоб ще «хахла» одного зустрів вже Бог-отець.

Тому так з нетерпінням на передок дивився,
Солдата він помітив, де кулеметний дзот.
Той, ніби, в свою каску прибратись нахилився,
І так необережно всміхнувся в повний рот.

Цього було достатньо і «братик» виліз з ніші,
А куля, як злодійка — скарала, як той спрут.
Він стільки горя скоїв — раділи в танках й піші,
Що вирок справедливий нарешті збувся тут.

Було море емоцій — за серце стали братись,
Коли в окопах стріли всі снайпера-бійця.
Бо тій дівчині юній було лиш вісімнадцять,
І того брата-вбивцю скарала саме ця.

ТИ ПОСЛУХАЙ, СЕСТРИЧКО

Нахилися сестричко, мушу мовить востаннє,
Як любив Україну, щастя їй й доброти.
Як я бігав по полю по росі в саме рання,
І як мріяв, що зможу до кордонів дійти.

Не судилося, рідна, помираю я в полі,
Я дарую Вам ранки, хай в уклін трударі.
Щоб раділи діброви й шепотіли тополі,
І щоб в мирі нащадки від зорі до зорі.

Не жалію, сестричко, що я юним вмираю,
Це за щастя померти за Вкраїну мою.
Щоб нас знали у світі в маки вдягнутім краю,
І цвіла, щоб калина в нашім вічному раю.

МЕМОРІАЛ

Це єдине місце у світі біля села Легедзине, де 30 липня 1941 р. 500 прикордонників і 150 службових собак Коломийської комендатури прийняли рукопашний бій з нацистами і загинули всі. Жителі села по мітці на нашійнику собаки, яка приповзла поранена у село, взнали правду. Уцілілі собаки, за словами очевидців, до кінця залишилися відданими своїм провідникам. Не підпускаючи нікого навіть до трупів своїх господарів, вівчарки відмовлялися від їжі і померли з голоду.

Чому, мій песику, ти дивися так неспокійно в мої очі,
Як ніби просиш щось у мене, ти підкажи, я дам тобі.
Тут під Легедзине в війну у тій з нацизмом лютій січі,
Вас всіх убили, та на коліна Ви не стали в боротьбі.

Це оте місце, менший друже, де погостити часто сльози,
Де від душі можеш сказати всім про любов й патріотизм.
Ви стали вкупі, непорушно, як ніби вилиті із бронзи,
Щоб показати всім вчергове наш вітчизняний героїзм.

Вони, як круки, Вас під танки, щоб учинити суд не Божий,
І відомстити Вам за мужність і нездоланність по судьбі.
Я часто йду тими місцями, де Ви їм в горло не стриножені,
Щоб процвітала Батьківщина в непереможеній ходьбі.

Меморіал біля дороги убраний в пам'ять сорок першого,
Приходять люди від всіх воєн, щоб поклонитись Вам — отим,
Хто лишився край села, щоб потім в статусі померлого,
В майбутнім статись в людським спомині і у героїці святим.

ДЕБАЛЬЦЕВСЬКИЙ ХРЕСТ

Він, якось, не подумав, що тут прийдеться умирати,
І всім нема стежок назад, а лише шлях святий вперед.
Він часто думав, щоб змінялося, якби завчасно міг узнати,
Куди їх рота йшла тоді, а головне, — який у тому був секрет?

Та не змінилося б ніщо, бо всі клялися Україні,
Присяги іншої на вірність в житті ніколи не давав.
Вони прийшли всі під Дебальцеве, а там співали ранні півні,
Хоч зовсім поряд, ще до сонця, вже кулемет не замовкав.

А потім буде січ — він пам'ятав все до останньої хвилини,
Як їх бригаду у колону, мов на параді, щоб почавсь відхід.
А потім з ГРАДів молотили, як у мішені, до останньої людини,
Хоч комбат мовив, про угоду, що з москалями проти бід.

Яка угода? Подібне було в Іловайську — там також зрада!
Честь офіцерська вже минувшина, її не повернеш назад.
Воює нині проти нас не та відома світу армія, а за зелені банда,
Для них лиш мани у кармани та ціла торба непростених зрад.

Він виповз з пекла — його знайшла біля села розвідка,
Зашили рани і заштопали, щоб воїн в світі воєн жив.
І він живе з тої війни, та іноді у колі друзів своїх зрідка,
Він піднімає символічну склянку, за тих, хто голову там положив.

І сльоза воїна на паперть — уже навчилися і плакати, і воювати.
Скупим потоком щоби біль сам не лишився сиротливо в тишині.
Щоб ще миттєвість в самім пеклі у пам'ять вбитих постояти,
Згадати нині, як рахував ти зорі з ними і вже без них, у вишині.

ВЕТЕРАН

Він ветераном став в неповних двадцять п'ять всього,
З них був на передку, як по дзвінку, всі рівно три.
П'ять нагород за мужність й тричі штопали його,
І двічі у Дніпрі благав медбрат: «Тримайся, сину, не умри!»

А він послушний був солдат — пообіцяв медбрату і не вмер,
Мріяв дожити до весни — тоді з Берліну повернувся дід.
Той обеліск серед села у вдячній пам'яті його не стер,
Тих імена солдат з Великої війни, що зберігав їх рід.

Я часто бачу на алеї слави Солдат Свободи з внуками й дітьми,
Лоскоче душу той давно забутий з травня перемоги стрим.
І то приємно, що завжди, ми українці, залишаємось людьми,
Тоді і подвиг мільйонний буде вічно в наших душах молодим.

ОСТАННЯ ЗУСТРІЧ

Він тихо так пройшов би мимо мене — вже була війна —
І я впіймав себе на тому, що давно його не зустрічав.
«Як там на Сході, Ігоре? Як там Донецька сторона?»
Чергову фразу я знайшов, щоб він розмову розпочав.

Він якийсь інший став, я навіть ледь впізнав його —
Щось невідоме появилось хоч і раніше все, немов, було.
«Та як сказати? — мовив він — ми не розтринькаєм свого,
Ти тільки дітям розкажи, про наше вічне і святе це ремесло».

Він ще сказав, що у відпустці черговій і справ цілий мішок,
Ще кілька слів він ніби видихнув, а у очах його болить.
Як ніби знав, що він останній раз приїхав — судьби крок, —
Йому лишилось кілька місяців від зустрічі цієї жить.

Я потім в травні, як несли тебе по центру міста, як і всіх в Аїд,
Згадав ту зустріч і твої очі, що дивилися незвично на тім тлі.
Вже третє літо за вікном та залишилось недоказане в останній слід,
У душах наших: у небі — в тебе, Ігоре, в душі — у мене, на святій землі.

МАЙБУТНЄ

Впало сонце знесилене вкрай —
Надивилось за день і під ніч захворіло.
А там попіл лишився — лише вчора був гай,
І пісні світанкові рікою і усім не боліло.

Та нема більш його — все понищили гради —
На шматки знов історію і у полум'я пам'ять.
А по полю, де пісня знов розгулюють банди,
Марширують за гроші і в минувшину гатять.

Їх діди посивілі очі зводять до Бога —
Це їх внуки невдячні в святу пам'ять з гармати.
Не спитали у мудрості — де до правди дорога?
І як дії злочинні буде людство все звати?

Наймудріший піднявся, що пройшов пів Європи,
Його бачили в Римі — розписався в Берліні весною.
«Ми роками за мудрість і трималися спільної купи,
Коли військо нацистів смерть знайшло під Москвою

В Сталінграді і Курську, на Дніпрі і в Варшаві,
Ми за правду вмирали, як Рейхстаг штурмували.
Де ж поділась та слава і полки величаві,
Що пройшли пів Європи й перемогу кували?».

Переможець заплакав, знав — вожді тимчасові,
Внуків куплена слава — це лиш відблиски ночі.
Може сонце отямиться, прийде ранок і в новій обнові
У Кремлівському мареві зникнуть наміри вовчі.

СОЛОДКИЙ СОН

Він ліг в окоп на зручно скручену шинель —
Прикрив собою автомат — в окопах так заведено було.
День теплим був — та схолодніла в ніч шрапнель,
Боки намуляла солдату, вчергове нагадала — війна зло.

Та сон прийшов — незручність вже була не в дивину,
Він цілий день дивився в очі смерті, бо був солдат.
І ті осколки від снарядів, як святе ложе у війну,
Їм гріли тіло від хвороби і рятували — жартував медбрат.

Але вже сон і наяву — він по війні в ріднім краю,
Стрічає воїна з війни усе його рідне село.
Тут всі прийшли — старі й малі, він захищав їх у бою,
Щоб тих ординців в їхній край не занесло.

Батьки у двір його ведуть, повниться хата від людей,
Їх за три роки ледь пізнав і та стіна, де роду слід.
У рамках вправних в три рядки — від роду в очі вояки,
Що йшли з села за Україну, щоб захистити рід від бід.

«Синочку мій, оця стіна, — сказала мама, — від вікна,
Це наша гордість родова, що в мудрість вбралась за роки.
Тут в святій вічній тишині зібрались ті, кого війна,
На паперть слави привела, як і твоїх дідів батьки».

А нижче був четвертий ряд і знімки вже його підряд,
Як в Іловайську шив медбрат, а потім був аеропорт.
Як під Дебальцево в бліндаж попав під ніч сліпий снаряд,
А потім їх напівживих в Дніпро повіз в крові весь борт.

І мама сина обняла: «Синочку, з перемогою вернись
Вже косарів в полі нема та й батько з часом постарів».
А хата, повна земляків, хотіла, щоб їм мир приснивсь,
Бо світ цей вже по-справжньому четверте літо, як хворів.

Хтось за плече торкнув його — він зрозумів, що сон у даль,
«Пора, солдат, на пост іти, твоя вже черга підійшла».
Він позбирав нічліг в куток, відчув ще теплу автомата сталь,
Пішов Вітчизну боронити, що починалась із його села.

НАЙМОЛОДШИЙ

Сьогодні плакало село — у вічність наймолодшого несли,
З часів афганської війни у їх селі такого горя не було.
Його під Іловайськом в ту серпневу ніч снаряди посікли,
Лиш встиг сказати він останнє: «До мами, завезіть, в село».

Він кілька днів, як з ними жив — казав, що на Майдані був,
Завжди в атаку перший йшов, як ніби смерть шукав на тлі.
А вже пізніше розповів, де досвід вояка набув,
Як друзів влітку хоронив вже в Іловайському котлі.

Дощило небо, плакало село, як ніби біг життя враз зупинивсь,
До сина мама підійшла — він в неї був лише один.
Крізь плач родинний натовп взяв, вона їм мовила, як вчивсь,
Чекала, прийде на поріг уже навчений життям син.

Не знала мама, що не міг він жити в світі зла й поліг,
А стільки їх ще на війні шляхами мудрими до світла!
І цей солдат через Майдан нутро спасати не побіг,
А став, як воїн України, щоб у майбутньому вона розквітла.

Йому лиш двадцять як пройшло, та в біле Бог прибрав чоло,
А мама в стать синочку також уся миттєво побіліла.
А на колінах в дань йому сльозами все зійшло село,
І уся людськість України біду сімейну поділити захотіла.

Його найменшого на руки стрій побратимів підхопив,
Пішов солдат в світ потойбічний непереможений в бою.
Він в цьому світі залишив те сокровенне, бо з ним жив,
Бо мав він душу українця і Україну в ній любив свою.

ШЛЯХ

Знов зібралися всі і Небесних згадали,
Принагідно засвідчили — ким були до війни.
І на паперті слави роси сліз у слід впали,
В шлях України до правди із не їх вже весни.

Така наша історія — їх мільйони в державі,
Що в житті не вклонялися уже звиклій брехні.
Їх душа всіх покликала на Майдан в балаклаві,
Щоб з'явитись пізніше у гібридній з сусідом війні.

Потім будуть окопи, перші битви і втрати.
Помиратимуть друзі за майбутність ідей.
І піде він по полю, щоб в майбутньому стати,
В стрій достойний України за святий Колізей.

Хтось відтворить у спомині їхню стежку до повені,
Як любили дивитися вслід летючих світил.
Як вслухались в зміст істини — всім схотілося нині,
Щоби воїнству з гідністю там вклонився ковил.

Щоб згадали в майбутнім їхній слід в тім поході,
Що лишився, як символ вже в прощennomу злі.
Вірю десь вже з роками на українському Сході,
Мудрість всіх їх згадає на єдиній славетній землі.

РІКА РОДУ

Людині кожен день щось своєрідне хочеться —
Щоби прожитий час запам'ятався всьому люду на віки.
Бо не у ногу з світом вік істоти тої не крокує — котиться,
Яка привикла в світ стежками не своїми і з чужої п'є ріки.

І це суттєво мабуть все, бо річку мудрості повнили люди,
Які лишали в ній свої неперевершені у теплоті сліди.
Тому і мудрі принципи нам у дорогу радили усюди,
Щоб доторкнутись істини слід випити із ріки мудрості води.

Бо в ній, як в дзеркалі, вся відображена історія Свободи,
По ній мільйони в різних іпостасях формували її зміст.
І та ріка єдина у прийдешніх поколіннях не утратить моди,
Бо то є сокровенний роду України у майбутнє святий міст.

Ми намагаємось в тій річці залишити щось своє для внуків,
Щоб сутність роду об'єднала усі спільноти у віках.
Щоб світ незвичний суттю став всіх в перспективі перегуків,
Тих поколінь, що освятили свою душу в українське у річках.

СОН

Синє небо бійцеві здивилося в очі —
Бо на ньому хмаринок цілі дні не було.
І йому захотілось, щоб збулися пророчі,
Ті слова, що в дорогу побажало село.

На війні більше року, як не бачив він маму,
Часто після обстрілів в снах стрічав він її.
Рідне макове поле час вдягнув в панораму,
Що з дитячого віку залишилось на тлі.

Знов схотілось додому, де сімейна світлина,
І заглянути в душу, що постійно болить.
І відчутти джерела — ту від мудрості скриню,
Що родами повниться — то й Україні ще жить.

Знов порушили тишу — традиційні вечірні дарунки,
І солдат не помітив, як світила на небі в нічну.
Тут під зоряним небом знов у пам'ять не дружні стосунки,
Слід знайти святу місцину і вернутись у дійсність зі сну.

ПОСТАМЕНТ

Ти пам'ятаєш, як відбили ми у них рідне село?
Комбат зібрав на вигоні сільському жителів усіх.
І пояснив, що ця війна, як всяка інша безперечне зло,
І поклонився воякам, що віддали життя, до ніг.

Я був на площі, бачив очі тих, хто символічно на коліна встав,
Такий народ непереможний — бо усвідомив історичну суть.
Вже скільки літ, як старший брат нахабно люд мій обкрадав,
А нині хоче нас усіх знов заманити в промосковську муть.

Розмріялись в Москві, мов перепили — в дзвони били!
Забули істину народну — рабами більш не стануть ті,
Кого по тюрмах і по каторгах Ви всі століттями гнобили,
Щоб проросли слова Свободи у синьо-жовтій доброті.

Лишіть Ви нашу Україну! Підстав нема людей вбивати!
На бій останній вийде мудрість непереможена в віках.
А ті за правду батальйони Ви вже не здатні всіх за ґрати,
Пройдуть дорогами святими і для Кремля наступить крах.

Ми всі Майдани пам'ятаєм — тож вояків Небесних знаєм —
Вони за нашу Україну пішли у небо — світ легенд.
З часами зникне біль на серці — ми славу їхню позбираєм,
І побудуєм в Незалежній Небесним Сотням постамент.

ПРИВІТ, БРАТАН

Привіт, мій брате! Як друзі бойові твої?
Ти написав в листі — дивився смерті в вічі,
А я тобі рядки оці із тилу надсилаю знов свої,
Як звіт прожитий у чеканні, на війни узбіччі.

А мама плаче, все чекає лист від тебе із війни,
Ти напиши, вона все серцем материнським зрозуміє,
Бо ти погано знов недавно їй приходив в сни,
Тому й злягла тоді і майже тиждень, як хворіє.

А сестра Таня знов, вчергове, йде в похід, —
Їх волонтерами від Бога кличуть на Поліссі.
Уже укотре допомогу шлю бійцям я і тобі на Схід,
Щоби здійснити цю почесну й справедливу місію.

Ти напиши, братан, як України Схід тебе зустрів,
Чи ще лишилися в тому пеклі наші вірні друзі.
Бо батько наш вже по-дорослому учора посивів,
Як село наше зустрічало ті двохсоті перші грузи.

А так усе, як, на війні. А ти, прошу, за Волю бийсь,
Так, як наш дід, колись, за Україну, в вітчизняній січі.
А головне, прошу, ти з миром, брате, повернись,
Бо сором нам дивитись всьому світу нині в вічі.

І мама шле і все село, тобі земний наш родовий уклін,
Як отим русинам, що до борні всі роди славні слали.
Ти, брате, пам'ятай — у кожного солдата свій Берлін,
Який вони завжди в часи славетні брали.

Отож тепла тобі, мій брате, в Новий переможний рік,
Від всіх селян уклін і від всієї неньки України.
Ми переможемо, ти пам'ятай — я торт для Перемоги спік,
Наступить мир і зникнуть з карти братовбивчі війни.

ЖІНОЧНІСТЬ

Мені так хочеться, обняти все жіноцтво в світі,
І поклонитись від своєї статі їм, без виключення, всім.
Щоби в теплі усіх мужчин в його чаруючій різноманітті,
Кохання й долі зичить кращій половині в кожен дім.

Я поцілунки шлю від всіх дітей до мам у рідну хату,
З усього світу їх сузір'я делекую на святий роду поріг.
Бо лиш в любові й діалозі мудрім й на тепло багатім,
Ми Україну збережемо, слід якої крізь серця наші проліг.

Вклоняюсь вдовам й матерям — їх син лишивсь на Сході,
Віддав життя, щоб в їх жіночість не вмішався більше хам.
Щоб зберегти в майбутньому не вбиті почуття в поході,
Як заповіт від внуків в пам'ять славі їх немеркнучій дідам.

Вклоняюсь Україні — самій сокровенній дамі на планеті!
Пишаюся, що народився і живу у ній десятки різних літ.
Я хочу долю бачити її у рівноправній європейській хаті,
Що в мудрім діалозі залишає ідентичний українству слід.

ПРОСТИ, СИНОЧКУ...

Прости, мій сину, що тебе, мій рідний, підвела!
Що народити поспішила в ці часи до брані.
Змогла б ще почекати, але долю заплели зі зла,
Вона вже не спроможна була жити у обмані.

Тому й з'явився Ти, як символ нашої святої, мсти,
За тих сестер обкрадених духовно всіх на Сході.
Ти їх, мій сину, всіх обдурених, прошу тебе, прости,
Коли Ти нашу правду там вершитимеш в поході.

Будь справедливим, пам'ятають хай всі доброту твою
І душу хай не спопелять твою у боротьбі ті їхні ГРАДИ.
Бо я тебе завжди такого хочу бачити у визвольнім бою,
На героїчнім полі, серед маків, до святої правди.

Я жду, синочку, кожен день твоїх вістей.
І свято вірю в нашу спільну за свободу перемогу.
Ми їх спровадимо із України всіх, незваних цих гостей —
І я горджуся сину, що ти маєш нині історичну оцю змогу.

Солдат вчитався в рядки матері від дому рідного — святі,
Папір в снігу притримав він від вітру дулом автомата.
Десь зірка стрімко падала і в безкінечній висоті,
Як у німім кіно, з'явилась сину в піднебесі рідна хата.

ХРАМ МАЙБУТТЯ

Я не добіг, та ще дійду, щоб побувати в тім куту,
Там біля берега святого, де вперше став на ноги я.
Де попереднє все буття тепліє в маминім бузку —
Там пролетіла, як миттєвість уся молодість моя.

А повертатись значно тяжче, ніж у росу було піти,
Бо люди в дім вертаються завжди у подарунках.
Я знов стою серед подвір'я, у лоні вічнім доброти,
І не вміщаю спокій свій в душі своїй відлунках.

Батьки були тоді живі і їм завжди було потрібно,
Щоб мир був в хаті і вертались діти й внуки в дім.
Вони за ці дарунки всім, по Божих заповідях згідно,
Все віддадуть, як дарували душу й серце нам усім.

Та чомусь біль осмислений роками не проходить,
І ти карасш знов себе, що у путі здійснив не все.
І біда в тім, що не встигаєш, бо життя швидко бродить,
І в круговерті цій всю суть твою і усю націю трясє.

А на подвір'ї роду з героїчної епохи тато й мама,
Вертають знову в юність нас усіх із прийшлої доби.
Я чую спогади її — почула мама від сусідки, що Обама,
Дав нам мільярди для нормальної державної ходьби.

А я згадав — Кемалю Ленін для турецької свободи,
В тяжких двадцятих золота аж двісті тон подарував.
А потім, в НЕП придуманий, своїх мільйони хліборобів,
За гасла революції ними звойовані у землю закопав.

Та що мені було сказати мамі про Кемаля і Обаму,
Хай краще світ свій бачить в своїх власних кольорах,
Бо ми не можемо побудувати усім мамам міцну браму,
Як і Вкраїні на теперішніх її вже визвольних фронтах.

Може, пізніше десь, збереться люд весь в храмі правди,
Не як безхатченки, а як єдиний незалежний стрій душі,
Ми всі зайдемо в Україну із нової вже державної веранди,
А за подвір'ям хай чекають суду Правди торгаші.

ВІРА, НАДІЯ, ЛЮБОВ

Хтось ударив собаку — камінця кинув в друга.
В друзях він не ходив та і дружба за очі була.
Просто хтось підказав, що собаки, їх вічна прислуга,
Заспиртований мозок, голова дзвоном з ночі гула.

І вона впала вражена, камінь влучив у тіло,
Закрутилась сердешна на пошарпанім злобою тлі.
І ніхто не спинився, хоча серце в собаки боліло,
Ніби милість покинула здичавіле це лоно землі.

А по стежці в село йшла дитина із іншого світу,
Нахилилась до звіра і погладила рану йому.
І в очах тих собачих появилась надія без гніту,
Порадіти тим світом, що відкинув вмирати в пільму.

Ту дівчину всі люди величали в селі, як Надія,
Вона вчасно прийшла, щоби Віру спасти у людей.
Бо загинуть вони, то й Любов прорости не зуміє,
І загине вся мудрість у параді не мудрих ідей.

Та собачка живе, появилась Віра в сердечність
І вона, як дзвінок сповіщає людей про Любов.
І в забутім бутті проросла вже Надія на чемність,
І ця трійка завзята, в статус правди вернулася знов.

ХАЗЯЇН

Його в хату принесли, показали обитель,
Він розумний був пес, слово тепле любив.
Він тоді зрозумів, що в цій хаті, як житель,
Своє місце під сонцем в доброті заслужив.

Його пестили всі, він пручався для шарму,
Придивлявся до всього, бо все новим було.
Він ще згадував з страхом ту собачу казарму,
Де подібних рабами ще в неволі собачій жило.

В новім домі на мить, він як гість розгубився,
Бо ще бачив людей, що тримали у клітці його.
Він не вірив у дійсність, думав світ цей сказився,
І чекав на народження друге у цім світі свого.

Та проходили дні, потім будні роками побігли,
А маленького друга не чекала забута печаль.
Вже і діти його десь на вулиці в ласку постригли,
І розм'якнула бувша у собачих очах їхня сталь.

Він заглянув у вічі, — ще ні разу в людські не дивився,
Мабуть, просто не бачив, або їх у житті не зустрів.
Він був членом сім'ї, він хазяїном в домі крутився,
Хоч від спогадів бувших десь на роки уже постарів.

ЩОСЬ СУМНО В СВІТІ..

Щось стало сумно у думках нині мені,
Та й непривітно зранку вітром в очі.
Хтось вкрав неспокій і на гібридній цій війні
Сховав його, щоб не знайшли охочі.

А як душа сприйняла серцем оцей крок?
Чи може зачерствіла при народній рані?
Що їй той по-зłodійськи вбитий в душу нації кілок?
Коли мільйони від брехні вже були п'яні.

Як ніби тест хтось хитро вмонтував у світ,
Щоби перевірити на істинність всіх бачення святого.
І зачаділо в хаті — каганця прогнилий гніт,
Покрився плісенню в стежках святих до Бога.

Хіба до Бога? Швидше в світ без правди,
Бо у злочинне на Голгофу спритно вбрали шлях.
І вже невігласів чоло знов скрасили в кокарди,
І у святе хтось спритно вбив свій заржавілий цвях.

І в цім сумнівнім вже в цейтноті світі,
Знайшлась любов, яку приспали на торгах.
Як ніби страх за мудрість в її чистім світлі,
Лишив єдиний шанс, щоб зберегти її в серцях.

СТІНА РОДУ

Знову березень в хату промінь сонця до столу,
По знайомім маршруту, як в минулому році, проліг.
Так в природі буває — по неписанім завченім колу,
Слід людей залишає свій теплілий у пам'яті біг.

Сім'я сіла до столу посивіла й збідніла на сина —
Звично стало в народі — кожен день у двохсотих дітей.
Він дивився з стіни, де гвіздками колупана глина,
Трохи справа дверей, зліва був їх дідів Колізей.

Ця селянська стіна, як архів їх сімейної раті,
Повертала живих до їх славних сторінок буття.
Як їх рід став на паперть в боротьбі тій завзятій,
Щоб не вмерла Україна й не було в них у тім каяття.

Їх розсудить історія — хто правий був, а хто винуватий,
Головне, що вони на коліна не впали в борні.
За Вітчизну свою — так її кожен з них називатиме,
Рід піднявся на битву і згорів, як і личить солдатам, в вогні.

Внуки квіти до столу від батьків і дідів дарували,
Щоб бабусі і мами пам'ятали й жили всі в весні.
За той цвіт їхні рідні на кордонах їх мудрості встали,
Щоб лишитись, як пам'ять, на селянській, як совість, стіні.

ПОВЕРНЕННЯ

І знову осінь в душу — рік пробіг, як Божий день,
Як проводжала в світ війни своє кохання.
Благала в Бога, щоб з своїх він теплих жмень
Додав всім мудрості, а якщо зможе й покаяння.

Всім, хто розпалив жорстоку цю й брудну війну,
І звів на паперть покоління в нові війни зрілі.
Хто смерті холодом в серця людські війнував,
Вбивав любов цинічно на українському довкіллі.

Їй, мабуть, більше ніж сусідським вдовам повезло —
Вернувся в дім весь перебитий Градами коханий.
Його зустріло, як героя, все пошматоване рідне село,
І двір батьківський, що за звично, у посивілому чеканні.

ПОСТАТЬ

День дав відбій, повільно сонце завершило круг,
І звична темінь заповзла, щоби заснути, де прийдеться.
Знайома постать за селом, де повертає сивий Буг,
Чекає дива майже рік, уся в надії, що коханий повернеться.

Вона стрічає кожну ніч, де проводжала на війну його,
На ратний бій за нашу неньку і єдину Україну.
На тому клаптику життя він залишив слід від тепла свого,
Щоб пам'ятала, як кохав і берегла завжди святе родинне.

Ці два поняття, як одне зрослись в серцях усіх людей,
І об'єднали неспокійних в діалозі кривди й правди.
Вона стояла за селом, щоб в боротьбі святій ідей,
Не змогли знищити любов в честь власних намірів і зради.

Росою вимилася земля і вже тепло від сонця жмень,
Спішить, щоб свої руки простягнути до людської плоті.
Від річки стежка за селом, де вона ходить кожний день,
Щоб залишились вічно в пам'яті вони — не скорені і не забуті.

ВИ НЕ ПОМІТИЛИ...

Ви не помітили, як посивіла за два роки Україна?
Як стрій вдовиний погустішав на родиннім святім тлі.
Несемо воїнів до Бога — в кровавім поступі руїна,
Як ніби мудрість Каїн вкрав на цій розстріляній землі.

Ви не помітили, як за війну враз постаріла мати,
Свою дитину проводжаючи в останню святу путь.
Це тільки нелюди спроможні її спокій розстріляти,
І сад вишневий український у пустелю загорнуть.

Ви не помітили, як впали воїни лицем на Схід у січі,
Щоб ще два метри в хліб засіяли в майбутнім їх сини.
Тож не забудьмося про подвиг цей і в поминальнім спічі,
Згадаєм всіх поіменно у майбутніх поколіннях від весни.

Ви не помітили? І сльози знову у похід, де мудрість в біль одіто,
Ви не помітити злочинність проти людськості, принаймні, не могли!
Крадуть життя в дітей вже п'яте, посивіле у крові гібридне літо,
Ті ненажерливі, в Кремлівську свиту прибрані бувші брати.

Ви не помітили — всміхнулось сонце, слава Богу, нам на Сході,
І вже небесним тисячам в майбутньому за мир в подяку квіт.
І Україна їм уся, що полягли за святу правду в визвольнім поході,
В поклоні сивім вдячно до калини в сльозах, віт.

МАМИНА СТЕЖИНА

Який незвичний сонця схід на диво вдався!
Земля прибралась зрання у червневий день.
І промінь перший у її сумних очах сховався,
Немов приніс тепло у душу з ніжних жмень.

Вона, як символ правди притулилась край подвір'я,
Вже очі висохли давно — той перший біль пройшов.
Вона дивились кожен день на те знайоме всім узгір'я,
На материнську стежку всіх, хто на війну свою пішов.

Той рік миттєвістю утік — в архів сховався історії —
А він лишився в пам'яті таким, як мама нарекла.
І купол неба посивілий від біди в дарунок вічні зорі їй,
За доблесть сина, честь якого Україна вознесла.

Вже сонце завершило звиклий всім живим у світі круг,
І люди засипають в насторозі, щоб біди не сталося.
І вдячність воякам сліди лишає від життєвих смуг,
І свята пам'ять поколінь за подвиг їх в серцях осталась.

НАРОДЖЕННЯ

Замислююся над тим, бо у житті буває так не раз —
Людина в вічному пошуку воює і сама себе вбиває.
А в іншого уся героїка у брехні вбрана людям напоказ,
Бо її в славу, попри істини, хтось по-замовленню вдягає.

І я це бачу, ти помітив, погляд інші преспокійно відвели,
Хоч в нас усіх вже вкотре защеміло серце за Україну.
І німа пауза в моралі — чи на кінець діждемось ми, коли,
Вбрання брехливе пропаде і нова нація розігне свою спину.

А той без черги знов платню, мов найпотрібніше було,
І преспокійно через натовп, що стояв у черзі, вкрався.
Свердлило спину трудареві все приголомшливе село,
Немов не знали люди всі його і звідкіля тут він узявся.

Та спритно роки час ковтнув, що об'єднав їх всіх в Майдан,
І він пішов, щоб серед люду, як було колись, прикритись.
Він там помітив той, ще не побачений в житті новий паркан,
Святу межу всіх поколінь, де слід усім було за правду битись.

Після Майдану був ще Крим, пізніш на Сході воював,
Через три роки із війни в село він, на весні, добрався.
Шість нагород за всю війну і стільки ж ран в боях зазнав,
І в нову свиту українську, як воїн честі за Україну вбрався.

ФІЛОСОФІЯ ІСНУВАННЯ

Десь життя не вдалось, не в ту пору родився,
В інших була війна — я повз неї без бою пройшов.
На Майданах не був і на Сході в окопах не бився,
І в боях під Дебальцево, не пролив свою кров.

Мабуть, роки пройшли, найактивніші мої допіру.
Все частіше гортаю свій життєвий пожовклий альбом.
І веду сам з собою бійку ту на манеру вампіру,
Щоб себе десь знайти, коли в світі болить всім кругом.

Коли орди поганяють полонини моєї України,
Стрій вдовиний бентежить — найрідніших несуть у Аїд.
Діти в бій піднялись уже й внуки вдягнулись у війни,
І лишують сьогодні в битвах свій у історії слід.

Я сідаю до столу — знов гортаю стосунки з Москвою,
Це не перша війна, коли в спину стріляють «брати».
Колись вкупі були, як нацист у війну злочин скоїв,
Потім стрій по етапах Сибіру, де вбивали свободу, кати.

Не спроможні нас нині посадити навіки в темницю,
Ті, що мудрість тримали століттями у застіжках судьби.
Бо не здатні віками в клітці втримати вже мудру птицю,
Що собі уяснила — Ми народжені вільними, МИ — не раби.

Я знайшов своє місце і на серці нема більш тривоги,
Мені Муза сказала — ти їм вірші пиши, там твій бій.
Бо вони захищають від ординців України пороги,
І в поезії правди й любові, ти знайдеш Майдан свій.

Я подякував Богу, що дав змогу вродитися знову,
І знайти своє місце в тім почеснім за мудрість бою.
Можна виграти битву, якщо правду довірити слову,
Бо йдемо ми до правди, Україно, в нашім спільнім строю.

ШПИЛЬ

Відбив годинник традиційно п'яту зрання —
Ще сонце думає — чи в світ, що злий, прийти?
А він згадав те, — до війни своє перше кохання,
З цієї, що давно сховалась в дикій січі, висоти.

Він під Широкіно в боях вже більше року,
І висоту цю вивчив, що всі кликали, як Шпиль.
І море синє, що любив так до війни, сердите збоку,
Він вже забув, коли востаннє бачив його в штиль.

Він снайпер був — він завжди бачив тих в своїм прицілі,
Стріляв на вибір, а бувало й ворогів своїх жалів.
Аж поки не побачив сам хати ті українські в крові білі,
А серед двору вбиті мама й діти — з них ніхто не уцілів.

І якась злість невидима прийшла солдату в душу,
Правдиві кадри про війну серця вже нині на Сході рвуть.
В Кремлі придумали вже зовсім іншу Кайдашеву грушу,
Щоб в новий одяг зодягнути всю свою злочинну суть.

Він з висоти в прицілі знову бачить ті звірині очі,
Й виносить вирок особистий за розстріляних дітей.
Він був Солдат, він на курок натиснув схоłodнілий з ночі,
Й торкнувся правди на війні серед розстріляних ідей.

СТЕЖИНА

Я часто бачу найріднішу постать край села —
Яка убрана в біль війни, як прийнято в віках.
Вона зорить у сиву даль, де свята стежка пролягла,
Той символічний до свободи й правди шлях.

По ньому тисячі односельчан у свій останній бій,
Пішли з роками, щоби рід їх залишився на землі.
А вслід завжди летіло найсвятіше: «Сину, мій!
Ти повертайся в отчий дім, тебе чекають, на тім тлі».

Вони, як діти, пам'ятали святий мамин заповіт,
Та не завжди, така в них доля, поверталися у дім.
І та стежина за селом, як особливий у безсмертя слід,
Крізь серце матері пройшла у неспокійнім світі цім.

Біжать роки, став світ не той, а стежка та не заросла,
По ній з села в солдатський вирій уже наступні йдуть.
А мама вічно за селом, як ніби в стежку ту вросла,
Дітей чекає із війни, щоб пам'ятали, їх тут рідні ждуть.

НЕ ВБИВАЙТЕ ЛЮБОВ

Не вбивайте любов, бо зміліє душа в світі крові,
Зникне стрим теплоти і поселиться в душі лиш зло.
І помре свята місцина джерела до вершини любові,
Що є сенсом життя, сокровенним, що суть берегло.

Стерегло, щоб любов у становленні суті людини,
Як її святий зміст, що найбільше цінований в світ.
Щоб моральне заплетене в почуттях ще дитини,
Що зібралась в той соціум, де вершитиме суд Неофіт.

Може зникне все зло, так принаймні нам хочеться нині,
І пройдемо ми всі по стежках омовіння життя.
Нас зустріне любов у не займаній злом ще світліні,
Де відсутня вся фальш і в стосунках немає сміття.

І ти зможеш сказати щось з сценарію цього онукам,
Щоб несли в світ прекрасне, як хотілося того дідам.
Щоб любов народилась, як спадкове у їхніх всіх душах,
В пам'ять мудрості роду у пошану вже їхнім батькам.

Не вбивайте любов, не той крок, що в житті допоможе,
Хто з мечем на святе — той в прокляттях від світу людей.
І його навіть Бог, як найвищий суддя вже не зможе,
Десь заслухати звіт й оправдати заблудлих дітей.

МОЇЙ БАБУСІ

Пам'ятаю село — переповнений тінями двір,
Моя бабця в вікні, як ікона на вишитім полі.
Хтось шепоче у сінях і людський роду клір,
Ніби хтось запустив по стежках її власної долі.

Потім скажуть слова традиційні завжди у селі,
Де вродилась, жила як і ким стали діти.
І ніхто не згадав, як були ми ще внуки малі,
І хотіли по черзі на колінах її посидіти.

Я проситиму Бога, щоб їй місце надав у раю,
По можливості ближче до сонця.
Щоб воно навіть там гріло бабцю мою,
Як ікону її, що висіла навпроти віконця.

П'ять синів підняла спорядила усіх їх у світ,
Дід згорів в Сталінграді у танку.
Вона мужньо єдина від війни наш продовжила рід,
Щоб я в вирій пішов у червонім світанку.

ДЖЕРЕЛО

Знову тягне в село — де навіки лишились батьки,
Там джерельний магніт мого древнього роду.
Той живильний струмок, мого роду ріки,
Що формує всю нашу від суті природу.

Біля хвіртки завмер — ніби вперше той тин,
За ним клаптик подвір'я з дороги.
І вчергове вклонився я батькам, як їх син,
І зрадів від душі, що я маю цю змогу.

А кіношник з життя прокрутив кадр назад,
Повернув всіх в червоне століття.
Як сімейно стрічали Перемоги парад,
І бажали в селі всім бійцям довголіття.

Як давно це було — вже бійців тих нема,
Що хребет поламали нацизму.
А сьогодні вже знов у стосунках зима,
Тих братів, що творили харизму.

Як миттєво життя пролітає крізь дим,
В тім столітті червонім їх мільйони згоріли.
А горнило, здається, нам не теплим таким,
Те радянське подвір'я, де у мирі ми жили.

Але тягне додому — там все рідне кругом,
Нездолання є сила святого у мудрому світі.
Там родився твій рід там за мами єдиним столом,
Ти завжди відчував усю правду у самім зеніті.

РОЗДУМИ

Щось знову зле мені — сказали нині, що солдат загинув,
В Небесні тисячі навек вписала його рать.
Той факт, що вбили — не секрет — до цього люд України звикнув,
А так схотілося дізнатись — чи хтось збудує оту гать?
Що захистити дітей зможе,
На цім заплаканому ложі...

В думках чимсь теплим понесло — невже змінив брат ремесло?
І погляд в душу мільйонну — таку ж, як сивий світ бездонну.
Я ніби в інше щось заглянув, в якому сон геть мій розтанув,
Бо в зримім тім бутті болить й біда продовжує бродить.
А ти подумав, що хтось спить?
Та ні, мій брате, дім горить...

Прости їм Боже, якщо зможеш за гріх той скоєний братами,
Бо так завжди було роками — ходили в гості ми родами.
Тепер немає вже братів, лиш спільне поле із гробів,
Відгородились всі від Бога — і в пекло мощена дорога!
Ти, попроси прощення в неба,
Бо гнати в шию брата треба...

І знову кров тече рікою і зорі падають над мною,
Дітей і внуків стрій на Схід в христовий рушили похід.
І Місяць на небеснім троні запряг свої спасенні коні,
Щоб по Чумацькому шляху — тих рятувати, що в гріху.
Всі в черзі у спасенне ложе,
Ніби не знають — мудрість врятувати зможе...

Десь подобішало в мені і рій думок нараз зміцнів.
Я ніби в храм Його прийшов, де свою місцину знайшов.
А серед маків в Східнім полі зійшлися правда й нехрист знову,
Щоб в справедливому бою — творити націю мою.
І посивіла Україна, —
Бо в душах наших знов руїна...

КАРМА

Хотів пророче про любов промовить при громаді,
Та хіба можна це сказати світу тут, серед брехні?
Клялися два народи жити вічно в мудрості і Божій правді,
Насправді вийшло — вже в дванадцяте знов на війні.

Хотів поїхати на фронт і подивитись брату в вічі.
І запитати, як сусіда — хто послав тебе вбивати нас?
А він поставив на усіх братів своїх у церквах свічі,
І вкотре в часі історичнім, не під той іконостас.

Хотів подібне щось і я затіяти в церковнім храмі,
Та мене стрів наставник Божий у святих дверях:
«Пробач йому, брат заблудився й не підвладний Його кармі.
Так велить Бог, бо ми у нього всі, як і у світі цім в гостях».

ЩОСЬ ЗАЖУРИЛАСЯ ЛЮБОВ

Знов зажурилася любов вже зализавши звиклі рани,
І сльози струмись посапив не зачерствілі почуття.
А вони знову в сні до нас крізь строкові кайдани,
Принесли спомин з тих часів, як своєрідне каяття.

Можливо каялись за те, що досить рано всі до Бога,
Пішли з життя, лишили світ для нас усіх, як святу дань.
Як ніби бачили всі з неба, що до добра наша дорога,
Не буде в квітах, як і в них, коли за правду пішли в рань.

Тому так хочеться мені дивитись довго у зіркове небо,
І чим я довше в даль дивлюсь, частіше бачиться мені
Ті їхні очі, що в зірках, і деś формується свята потреба,
Щось поміняти в світі цім вже на моїй в їх честь війні.

Щоб не журилася любов вже в їхніх дітях і онуках,
Щоби прийдешні покоління запам'ятали родів слід.
Щоби любили, як вони і у родинних перегуках,
Цвіла любов, як суть душі і не було сімейних бід.

ФІЛОСОФІЯ БЕЗСМЕРТЯ...

Влучив він йому в серце, а здригнулась уся Україна.
Воїн падав на землю чверть століття у вічність летів.
За цей проміжок часу йому виділась матінка рідна,
Перші кроки в життя, що він з нею здійснити зумів.

Вбивця витер приціл — вже від сліз переповнений й крові.
Рука снайпера звично надіслала наступний патрон.
А він падав на землю забираючи клаптик з собою
Теплоти і безсмертя, загрузивши вже в бувший вагон.

І кіношник крутив цю незвичну картину востаннє,
Тому воїну що у безсмертя за нас відлетів.
І згадалось йому оте перше кохання ще раннє,
Яке він у житті, як миттєвості, в юність зустрів.

Та як мало перната накувала солдату бо доля,
Вже покликала совість в завершальну годину на Схід.
Він обняв свою матір за селом біля рідного поля,
І пішов серед перших свій вершити до правди похід.

Куля влучила в груди і шпарину знайшла серед броні,
Він в польоті до Бога чверть століття як кіборг летів.
Він зробив крок вперед і в останнім святому поклоні,
Цих два метри землі відібрати Вкраїні зумів.

СЛЬОЗА ПРОЩАЛЬНА...

*В пам'ять полковнику Івану Петренку,
військовому пілоту, який віддав своє життя
за мирне українське небо 16 жовтня 2018 р.*

Пробач, Іване! Світ людей такий несправедливий —
Когось не по чеснотах перед Богом він пригрів,
А іншому в дорогу, смуток вічний, в недожату ниву,
Щоб потім Воїном, у світлій пам'яті народній жив.

І, Ти, пройшов той Соломонів суд, де вирок правди,
Пройшов достойно, відтіняючи добро від зла.
Щоб на стежках, що виткані із істини, не було зради,
Ти сутність Воїна вдягнув в здобутки честі й ремесла.

Сльоза прощальна у твої сліди в шляху до Бога,
В подяку мудрості за невгамовність на життєвому посту.
Тобі, як Воїну вклонилась нині Україна — то свята дорога,
Нести в спасенний світ тобою добро людям й теплоту.

МАМИНІ РУКИ...

Ви не помітили, як наші мами постаріли?
Не по роках в морщини вдяглись руки молоді.
Якими пестили й завжди благоволили,
Коли у купель нас несли у дощовій воді.

А роки брали все своє без сорому і жалю.
Крутили рідну постать і згинали до землі.
А ми ще тільки в світ пішли й з печаллю,
Дивилися на рідний двір, як в перший вирій журавлі.

І нам хотілося щоденно всім у рідний край до хати,
Щоб знов відчути ту святу й благословенну мить,
Коли тебе зустріне на порозі рідна твоя мати,
І ти відчуєш знову, як душа твоя теплом її палахкотить.

І біля неї ти згадаєш знову пережиті спільні роки,
І невловимо хочеш взяти руки мамині в свої.
І знов згадати те буття юнацьке та її рясні мороки,
Що пережила рідна мама, щоб слалися шляхи твої.

І ти ідеш у світ з подвір'я мами зовсім іншим кроком,
Бо знаєш хвіртка до струмка святого кличе кожний час.
Він не мілішає, а мудрістю повниться з кожним роком,
А головне, що біля нього тепло роду всіх чекає нас.

КОДЕКС ЖИТТЯ

Хтось на сповідь спішить, щоб з душею до Бога,
Як на світі цім жив перед рейдом своїм в небуття.
Що забрав він з собою у сповідану Богом дорогу,
Що в житті накопив, бо по кодексу жив каяття.

Другий злість затаїв — всіх на світі успів зненавидить,
Не зустрів він любові та і дружби людської не знав.
Може в статусі цім йому Бог все простить й не зобидить,
Хоча правду по світу все життя він в гріху не шукав.

Ну, а третій грішив — жив й боявся, як стрітять в Аїді?
Знав, напевне, чекає у тім пеклі з смолою казан.
Хоч хотілось, як всі ще покаяться Богу й на звіті,
Може Він все пробачить й зодягне у прощений жупан.

А четвертий зі страху свої руки впокоїв на себе,
Самогубців не люблять — їх ховають в окремі ряди.
А ходили вони під єдиним їм борговим небом,
Десь поплутали з страху ті священні до Бога ходи.

Всі прийдуть в його світ тільки вірить в обійми ті треба,
Там немає нерівних — там один всім прощеним є світ.
Там зникає любов, а лишається в ній лиш потреба,
Щоб їх душі прощенні повертались родинам на звіт.

МУДРОСТІ СТАВ

Щось не швидко спішиш своє Я принести ти на паперть,
Може десь розгубив, вірогідніше, просто не мав.
Бо боявсь особисте завантажить на спільну ти скатерть,
І спровадити в вічний, із чеснот розбудований, став.

А в ставку тім вода, що зібралась з джерел в часи знані,
В нім ще з сивих віків наші предки поїли коней.
Матері вслід солдатам лили воду ставкову в світанні,
Щоб вернути поскорше з походів всіх за правду дітей.

Повернулись не всі, але став не змілів крізь століття,
Як і мудрість народу, що на паперть за правду повстав.
Тільки пам'ять свята залишилась навіки по дітях,
Що поїли коней, щоб ставав благороднішим став.

Ти ж нікчемне життя все просидів в кущах край дороги,
Зберігав своє тіло, але втратив для спільного суть.
А під старість приповз, щоб просити в ставка допомоги,
І напиться води — бо без мудрості честь не вернуть.

Став застиг символічно — в воду місяць дивився і зорі,
Десь затримавсь роками діалог твій, як звіт про життя.
Як ти мудрість ганьбив в соціальному українському горі,
А сьогодні згадав ти, з роками не властиве тобі каяття.

Дунав люди пробачать, але зраду народ не прощає,
Всю історію хамства, як подібність Хам виткав зі зла.
Став тобі не пробачив — нехай інший в воді сенс пізнає,
І в родинних джерелах зміст осягне свого ремесла.

А ЯК ЗАКІНЧИТЬСЯ ВІЙНА...

А як вернеться мудрість ранена війною в світ добра,
Скажіть про героїчний цей прихід у біднім теплотою світі.
Щоб усвідомили усі, що понівечена війною лиш добра кора,
А серце не змогли убити, що лишилось джерелом у дітях.

А як вернуться усі воїни додому у вишневий України сад,
Зустріньте совість на порозі, до тепла, всім українським світом.
Щоб всі вони забули поскоріш отой жахливий постріл Град,
І обніміть в святім поклоні вітчизняним, що у маках, квітом.

А як закінчиться чергова ця з Москвою уже проклята війна,
Збудуйте Ви нові для світу правди і міцніші більш редути.
Щоб не змогла прийти у рідний дім, вже надоїла всім вона,
Бо в світі правди, свідчить мудрість, не повинно її бути.

А світ, звоєваний всією людськістю, у площу миру наречіть,
В нагаду всім борцям за нашу вільну й нездоланну Україну.
А в центрі площі тої, символ долі України, кущ калини посадіть,
Як пам'ять всім, хто залишився на святім посту в лиху її годину.

ГОРДЖУСЬ Я ТИМ...

Завжди горджусь я тим, що народився в Україні,
Що я прожив тут, як мільйони українців, все життя.
Що просинався на зорі, щоб в світ добра іти опівдні,
І не просив у Бога за прожиту свою повість каяття.

Я був у пошуках завжди нового в круговертях долі,
Спішив до досконалості, радів, що досвід вдався.
І часто снилися мені ті, на краю села мого тополі,
І я до тебе, Україно, у обійми теплі повертався.

Прости, не захистив, хоч біль твою встиг розділити,
Коли бандитські орди знов топтали ниви золоті.
Вони схотіли твою гордість і незалежність розчавити,
А нас рабами в світ червоний і так століттями у темноті.

Я завжди хочу бачити тебе завжди у Колізеї величі і слави,
Завжди гордитись перед світом, бо ти одна така у мене є.
І оця впевненість моя в ім'я єдиної і нездоланної держави,
Мені наснаги у дорогу у світі мудрім щохвилини додає.

ПРИМХИ ОСЕНІ

А сьогодні знов сонце з дощової з'явилося завіси,
Приласкало поля, як руками святими з небес.
А опісля хтось вату ніжно-білу по полю розвісив,
Й посивілий туман над землею, ніби ангел, воскрес.

І той килим туману в тимчасове був спритно одітий,
Сповз в ставкові долини ніби хтось там на нього чекав.
Край його над водою вже помітно від сонця зігрітий,
Тихо танув в промінні, бо теплів вже від берега став.

Очерет пожвавішав і ставок проковтнув світ спокою,
В кільця вбралась поверхня від табунного бігу рибин.
І пішла вже в атаку хижа риба з мальками до бою,
Тільки короп спав в ямах — посилав всім привіт із глибин.

Під обід знову дощ, своїм холодом прямо як в душу,
Розділив навпіл світ між теплом й хлібороба добром.
Ніби хтось в іншій статусі запросив в Кайдаша нову грушу,
Щоби всім у торбину осінь знову вродила зерном.

ПТАХА МИРУ

Хтось ранив голуба у спробі птаха в мирі жити, —
Навіщо злочин скоїв цей він у природі?
Якій він істині зібравсь в житті своїм служити,
Коли зламав в польоті крила птиці горді?

Впав голуб миру у нагаду всьому злому світу,
Ранені крила безсило звисив, що кров'ю вмиті.
І тільки сльози в очах у птаха — відтінок гніту,
Знову згадали, як горді птиці в житті забуті.

Що зможуть люди, якщо захочуть здійснити злочин,
Убити птаха символ свободи і надії у нашім домі.
Факт достовірний — вже нині вдосталь таких охочих,
Що не бідують у світі злобнім й усім відомім.

Я взяв в обійми гордого птаха й приніс додому,
Він жив у мене упродовж літа із жмень живився.
Він щось курликав на своїй мові, як другу свому,
Я ж птаху днями в очі дивився і за життя їх бився.

Літо минуло крила зміцніли — вже час в стихію,
В сльози обоє — спорядив птицю у небо синє.
Вона злетіла — боляче стало, що так не вмію,
Ми б може вкупі десь захистили життя пташине.

Дивлюся часто я у небо вслід птахам плину,
Десь й мій літає, радість дарує теплом зігріту.
Вірю — їх більшість, що від людини в гірку годину,
Теплом зустрінуть цих птахів миру в гордість одіту.

ДВОЄ

Вже скільки літ пройшло, а в них ще й досі літо!
І сонце гріє їх любов, як в оті перші їхні дні.
Коли вони зустрілися, щоб поєднатися зі світом,
Який їх обійняв, щоб не були в житті одні.

І вони дякували всім, хто їм всміхався у дорогу,
І дарували один одному блаженства святу мить,
Що кличе в таємничий світ краси і має завжди змогу,
Створити свій роман, який не тліє, а завжди горить.

Отак й несли вони свій хрест любові і надії,
Як неофіти клали бережно в життя тепліле те зерно,
Де проростали й набували сенсу їхні спільні мрії,
Та головним у їхнім незвичайнім світі залишалося Воно.

Оте, що кидало в блаженство їхнє спільне тіло,
А дика насолода не пускала у реальний світ.
Їм в тому божевільні жити кожна мить кортіло,
Хоча за спиною було чимало спільних літ.

Мабуть і збереглись вони в прекраснім діалозі,
Створивши свій — несхожий іншим — клин життя.
І в цій своїй лиш їм знайомій божевільній позі,
Вже скільки літ не відчувають вони вкупі каяття.

І нехай серпень вже, ще листя не жовтіло,
І в конституції відносин ще дзвенить спільна весна.
І то не чинник у стосунках, коли скроні вже у біло,
А головне мабуть у тім, що в тебе є одна лише Вона.

ДІАЛЕКТИКА ПРИРОДИ

Місяць заглянув у її чарівні дівочі очі,
І залишив у них свій непомітний слід.
Він випив з них сльози серед темної ночі,
А ранку діждавшись, від пережитого зблід.

І вона, дякуючи місяцю, зустріла чаруюче сонце,
Яке розтопило в її душі заподіяне кимось зло.
І її очі немов заглянули знову у спільне віконце,
Де пахнуло Надією і Любов'ю і Вірою цвіло.

Сонце помітило зміну і покликало для омовіння хмари.
І дощ дорогу дівчині в майбутнє від бруду помив.
Щоб її лишили навіки ті пережиті і надумані чвари,
І щоб той, кому пощастить зустріти її саме таку — любив.

І ця симфонія побаченого підносить люблячу душу,
Бо є в цій філософії кохання щось далеко не просте,
Яке звеличує сенс існування особливої природи і я мушу
Знайти таку діалектику, щоб доказати, що кохання — то святе.

РОСИНКИ ГЛОДУ

А бачив, як вони удвох пішли в росу,
Лишивши в ранок ледь помітний слід.
Як перший промінь приласкав її косу,
І відтінив на шиї, як намисто спілий глід.

Глід помарнів, бо купа літ уже пройшла,
Косу під осінь доля в фарби вбрала.
Нектаром їх обох із спільного свого русла,
Впродовж років коханням напувала.

Лишають діти нині слід вже в родовій росі,
Як і батьки в кохання й ніжність вбраний.
Щоб десь в майбутньому на життєвій осі,
Назвали внуків діти вже когось коханим.

І глід в намисті через сотні або й більше літ,
В росу майбутню будуть нести дітей діти.
Десь може й нас у історичний родів звіт,
Вже зможе інша повість в перший глід одіти.

ЄДИНА

Якась ти не така, моя єдина, вся в бігах і нещаслива,
Як ніби хтось черговий у душі переворот здійснив.
Ти навіть десь місцями побіліла, стала майже сива,
Але, що зміни ці для мене? — Я тебе завжди любив!

Любив та і сьогодні мушу заявити всьому люду сміло,
Що ти одна така у цьому неспокійнім світі в мене є.
То не біда, моя єдина, що обличчя трішки помарніло,
Наступить час і ти розквітнеш і вернеш усе святе своє.

Те, що будило мене в світ і у росу вранці водило,
Що звеличало скрізь, де я з тобою усі роки в серці жив.
Воно мене в дорогах дальніх так сердечно гріло,
Що я вернутися в твої теплі обійми знов спішив.

Я однолюбом став з тих пір, як в тебе закохався,
Хоч інших бачив я, бо вже прожита ціла купа літ.
Але коли до твоїх чар я із шляхів усіх у дім вертався,
Я чесно ношу ніс свою завжди, моя єдина, ніби Неофіт.

І ось сьогодні, у часи воєнної біди, літа мої невпинні,
Дають ще особливу мить красу твою святу мені узріти.
Я знову звідаюсь тобі — моїй єдиній й нездоланній Україні,
Що ти така одна, де захотілось мені жити і тебе любити.

СІМНАДЦЯТА ВЕСНА

Світ на миттєвість зупинивсь, щоб появитись в іншій суті,
Торкаючись в своєму плині до неповторних рис буття.
Десь появились паростки святого, ще незвідані і не почуті,
Щоб у майбутнім в двох серцях перерости у почуття.

Він потім скаже їй, що це йому приснилось святе ложе,
Цей сон чекав він, як прозріння, вже сімнадцяту весну.
І навіть, часто наодинці думав, що і Бог не допоможе,
Зустріти ту омріяну, що лише в снах приходила, одну.

А вона гляне крізь весну, як в ті озерця, очі юнакові,
Що вже втопилася в їх глибині принаймні майже рік.
І він побачить вперше інший світ крізь її очі василькові,
Той тасмничий світ, що їм відміряв невблаганний вік.

Світ народивсь у іпостасі двох закоханих сердець.
По волі Бога запросив до терему Блаженства і Любові.
Хай у їх долі збудяться слова, що мовив в путь Отець.
І зодягнеться Дивосвіт у візерунки їх кохання уже нові.

Я ТАК ЗАМЕРЗЛА...

Ти прошепотіла йому назустріч: «Я так замерзла»,
І він цілував руки знайомі до болю душі твої.
Як ніби оця зима проблеми їм спільні принесла,
Щоб упорядкувати, нарешті, всі стосунки свої.

«Ти не туди цілуєш — в мене душа уже захолола»!
Він давно вже забувся, як потрібно душу гріти її.
Вона кохала, а він блукав в чужих небесах довкола,
І десь у віртуальному світі шукав розваги свої.

І ось коли влітку у лід закуті їхні стосунки,
Він пропонує компроміс в сфері вічної мерзлоти.
Коли почуття їх серця уже розібрали на клунки,
Далеко не на спільні — де єдиного не знайти.

«Весна вже скоро» — в спину йому прозвучало,
Десь поряд діти гріли очима тріснутий спільний слід.
Хоч у відлунні минулого серце їхнє ще єдиним кричало,
Проте в особистих стосунках очільником був уже лід.

ПАМ'ЯТАЄШ...

Добрий, день! А може краще, уже і прощай...
Десь не з'єдналась в одне русло наша дорога.
Ти без сліз, для показовості, прошу, не ридай,
Бо не буде прощення за цей фарс нам від Бога.

Краще, згадай, як у нас тоді все по справжньому було.
А потім, як сніг на голову, що в той час відсутня,
Від тебе віяло спокоєм, але те придумане тепло,
Хватало лише для двох, щоб дочекатися полудня.

А вечір, пам'ятаєш? Який казковий був зорепад!
І я серед цього чарівного моря, як самотній парус.
А потім проснувшись від казковості і попливши навад,
Я забув у цьому романтичному рейді наше спільне — каюсь.

ДІАЛОГ З НЕБОМ

Місяць в гості прийшов, як і завше, — в долину,
Весь притомлений бігом — він умився росою.
Крадькома на стежині він помітив дівчину,
Що до неба зверталась зі своєю мольбою.

Зорі — дзеркало душ — ту молитву сприймали,
Дали серцю можливість сенс буття досягнути.
Бо забрала війна мужа в неї — світила сказали,
Прийде спокій у дім, та коханого не повернути.

Ось вже рік промайнув, як згорів він у бойні,
Залишив її з сином в бездні неба й світил.
Вона тут кожну ніч проводить серця, що не згодні,
Щоб майбутнє дітей хтось на лад свій крутив.

Місяць їй усміхнувся і побіг по вже звичному колу,
Дарувати всім мудрість і стабільність приносити в світ.
І в мільйонних поклонах переповнених від пересолу,
Тихо плакало небо позбиравши за вмерлими цвіт.

ФІЛОСОФІЯ МУДРОСТІ

Невгамована суть, що батьки з молоком сину дали,
І мотузка струною до колиски від сволочка вниз.
І натружені руки, що тебе у дитинстві гойдали,
І той перший життєвий над лежанкою в казку круїз.

Щось лишилось від того, як пішов самостійно по світу,
Головне не згубив життєдайне в дорозі тепло.
І проніс від порогу, як той символ батьківського цвіту,
Хоч вже років чимало з того часу пробігти змогло.

Все частіше стаєш і вдивляєшся в даль величаву,
Де лишились круїзи, хоч лежанки немає давно.
Де в тридцятих роках розчавили дідівську ту славу,
А всім потім крутили пів століття брехливе кіно.

Потім гоїли рани, в повоєнний похід всіх збирали,
Щоб напиться мудрості з величавої долі ріки.
Вслід дивилось село, струни серця якого кричали,
«Ви в тій річці пізнайте, як вбивали нас тут ті кати».

Їм було лише двадцять, що накупало в долю,
Але стрим їхній в пам'ять ніби спрут вліз тоді.
І набили всі гулі і зажмурилась юність від болю,
Як їх перших розп'яли у радянській отій слободі.

Потім прийде прозріння в правду буднів одіте,
І пізнають всю суть, що поклали в колиску батьки.
Щоб її в світ добра понесли у майбутньому діти,
Бо батьки все не встигли, як просили їх наші діди.

Пам'ять наша, як совість, часто стукає в душі від Бога,
Де б не був ти в житті, джерело твого роду, — магніт.
Знов спиняєшся бігти, щоб вернулась свята та дорога,
Де знайшов вимір суті, від якої формується рід.

СУД СОЛОМОНА

Тихо двері продерлись в пітьму, як в зруйновану душу,
Він, як злодій ступив за поріг від тепла в мерзлоту.
В тім цідилку життя залишав він любов свою бувшу,
І тікав сам від себе, по зруйнованім вкупі мосту.

Як же сталося так, ще навідні жили в поцілунках,
І ліпили життя, як на вродженім Богом вдвох тлі.
А тепер почуття їх вже у спритно розкладених клунках,
І відсутнє те спільне єднання на цій щедрій колись їх землі.

Тільки злість залишилась, ніби відчай за вкрадені роки,
Місяць в двері заповз і вмовивсь за збіднілим столом.
І маленька істота, що зі страху завмерла на покуті збоку,
Соломонів сценарій чекала, не дитячим ухвалений тлом.

І ніхто не спитав у дитини, як у світ їй іти сиротою?
Серед бруду й брехні, що почула вона і побачила тут.
Ніби роки безслідно крізь маленьку пройшли стороною,
І не буде вже більше у неї у майбутнім родинних споруд.

Місяць втік, покотився по світу, як батько — скрізь пусто:
Ще до сонця є час, треба в скатерку стіл для життя.
Може їх помирить, бо батьками в цім світі не густо,
Щоб на Божому Звіті не було в них обох каяття.

Може й треба було б, та життя вже окремо у клунках,
Ніби в душу кордон вмонтували в дитя на віки.
Бо в суміснім їх світі вже відмерли сімейні стосунки,
І розтринькали спільне в дорозі Соломонові горе-батьки.

ДОРОГА ЖИТТЯ

Одні втрачають дане Богом на життя свого дорозі,
Пручаються в ходьбі, воюють з злом, так і живуть.
А інші залишаються німими у трагічній театральній позі,
І поступово слід у слід тягар свій в стан рабів несуть.

Ніхто в процес цей не доповнить більше стриму —
Коли душа, знекровлена життям, збентежено мовчить.
І люди тихо йдуть по принципу — своє туди нестиму,
І головне, що одночасно цю ходьбу нікому не спинить.

Вдивляюся у стрій приречених й покірних чужій волі,
І якось неспокійно відчуваю свого серця перестук.
Рабів йде натовп десь розтоптаний на життя полі,
Всі примирились і не чути їх спасенний душі звук.

То, як же так? — Душа кричала. — Невже всі до Бога?
А як же темінь, де нас бидлом у століттях нарекли.
Там залишилася у небуття убога всім німим дорога,
А як же інші, ті, якими предки свою гідність пронесли?

То крик був відчаю, мабуть, почули, натовп порідішав,
Хтось повернув назад, інший в задумі край дороги сів.
І купол неба всім зірки за крок, що в мудрість, порозвішав,
В подяку істині, що світ любові вже на квоту подобрів.

ВОЛОШКИ

Ти не бігав край жита, що волошками в синє прошиті?
Колоски золотисті, ніби в небо порослі списи.
Поле спіле хлібами і дощами рясними умите,
Насторожені стебла мелодійність чекають коси.

Ти не бачив очей хлібороба, коли з хлібом до столу?
І вже вроджена гордість до лица їм за працю свою.
Коли ніжна із жита солома в новосілля надкриє стодолу,
І ворущаться тіні зігрітих й неголодних в святому раю.

І так хочеться бігти у жито, щоб слова в життя пісні,
І упасти волошкам під зонтик, щоб спасли від очей.
І тоді ти пізнаєш, що в житті ми по сутності різні,
Але можемо бути всі схожі на тих з жита людей.

А дорога судьби за водою струменіла крізь поле із жита,
І себе все частіше питаєш — чи ти правильно вдіяв тоді?
Коли карта в життя самостійне не була ще у тебе відкрита,
Та були вже волошки у житті всі такі, як і ми, в ті часи — молоді.

БЕРЕСТА

Стікала кров дітей в густий окопний мул,
Крізь дим історії розстріляних братів.
Вони з'явились на позиції майже впритул,
Набувши статус на землі святій катів.

Дітей вбивають нелюди за долар і за рубль,
Що всупереч всіх настанов святих Христа.
Щоб повторити вже не вперше їх злочинний дубль,
І поганьбити всі святі і, колись спільні, береста.

А як же їх життя, що коштує — тим нехристам — тоді?
Коли солдат в двохсотих щодобово несемо у рай?
І змитий бруд, що від братів, у каламутній вже воді...
І той розстріляний із ГРАДІВ мирний посивілий гай...

А може, сон це? Ні, бо злочин видиться вже наяву!
А на святім периметрі війни густий вдовиний стрій.
І я не так, як жив ще вчора, в кошмарі нинішнім живу,
Бо уже внуки йдуть, за Волю, у святий, останній, бій!

За землю йдуть, за Єдність — України вічний сад!
З братами в бій... А як же нині ті святі їх береста?
Та знищив їх, ще вчора вбив той лютий братів ГРАД,
Щоб спільний сад в брехні сумісній більше не зростав.

РОЗДУМИ

Скільки років пройшло, а так хочеться знову до літа!
До землі пригорнутись і відчувти мелодію слів...
Коли сутність твоя її диханням буде зігріта,
Де своє ти кохання тут у юності вперше зустрів.

Перетоптане поле, перестиглі покоси життєві,
Несумісності віри й результату в кінцевім путі.
А так часто хотілось корективи вписати суттєві,
В книгу пам'яті роду і в його незвичайні статті.

Щось завжди заважало, — в біготні не хватало нам часу,
Вічна віра у істину — тяжба пошуку кликала в світ.
Ми оте покоління, що до правди йшли з першого класу,
Нам хотілося знань, щоб пізнати той мудрості цвіт.

Стільки нас не дійшло, залишилось в дорогах до правди!
Але ті, що дійшли, схаменулись на самім краю,
Щоб сказати наступним, коли зникла наявність бравади,
Як повинен прожити кожен повість окрему свою.

І щоб в це одкровення зміг повірити люд України,
І тепло поколінь знайшло імпульс у своїх дітей.
Рід вдягнеться у літо, а земля у бажані всім зміни,
І прийде до Олімпу справжня хвиля від Віри Людей.

ДОРОГА ЖИТТЯ 2

А Ви можете сонце зупинити на мить над землею?
Може, в роки коректи свої творчі в майбутнє внести?
Повернути той час, коли світ був наповнений нею?
Мабуть — ні, лише стежка лишилась знайома і жовтілі листи.

І рядки тобі в душу, ніби плугом по скошенім полі,
Рваний почерк, як слово недоказане нами колись.
Ти втомився вже бігти і як сонце під вечір поволі,
Десь змирився і пам'ять попросилася спогадам в вись.

І чим більше в минуле у життя ти своє заглядаєш,
Тим упевнено можеш заявити сьогодні собі, —
Ти свій міряєш час, як і інші й ніколи не знаєш,
Що чекає нас всіх у життєвій його утробі.

Якби знав, може склав би ти програму під скроєну долю,
І по розкладу жив вже без зайвих проблем і турбот.
А ти дякуєш Богу, що він шлях змонтував твій по колу,
З перемог і поразок і що вірить навчив у любов.

Бо коли від падіння ти до суті своєї вертався, —
Ти був інший за того, що стояв на шляху протиріч.
Ти в дорогу життя знов по викроях долі збирався,
Щоб колись влаштувати вчителям усім бувшим свій спіч.

Щоб в подяку слова їм за їх мудрі коректи і дружні поради,
Хоч були й не солодкі, але чесні і в очі відверто завжди.
Щоб в життєвому тлі було мінімум підлості й зради,
І щоб мовив ти сонцю під вечір — ти заходити ще підожди.

ШЛЯХ ДО БОГА

Бог нам викроїв час, щоб лишили свій слід серед літа,
Хоч в дорогу він мовив, що життя — то до мудрості крок.
А від тих, що в дорогу, так хотілось, щоб сутність одіта,
Була в правду буття — то для істини звичний урок.

Ми розбіглись по світу, — кожен різну обрав там дорогу,
Щось згубили в путі і до Нього на сповідь не йшли.
Нас в житті не навчили, як дідів звітуватися Богу,
Хоча віру батьківську, ми, як пам'ять родинну несли.

Появилось безбожжя, як той привид у суті народу,
І жахнулась мораль у злочинному поприщі зла.
Загубили мільйони — віру в Бога і внутрішню вроду,
Що спасала народи і на паперть всім мудрість несла.

Потім прийде прозріння в святі барви завірене Божі,
В його лоно не пізно будь коли нам прийти.
Лиш під вірою в Нього врешті взнали, як всі ми десь схожі,
Якщо зможемо шлях свій у любові до Бога пройти.

ВІЧНИЙ ПОСТ

Вдивляюся в сліди історії і славу їхню бачу,
У війнах всіх, в конфліктах світових і злих боях.
І повторяю вслід їх долям, як молитву на удачу,
І запевняю, що їх вийдуть ще не раз зустріти на той шлях —

Оту стежину, що вже витоптав не один воїн,
Коли збирався він іти в свій черговий похід.
Він — мудрий шлях у всіх був різним, не без вибоїн,
Як і оцей, що веде воїнів сьогодні на український Схід.

Але все впевнено ідуть по ньому на фронти солдати,
Щоб звоювати нашу правду у святім поході цім.
А біля хвіртки святий пост — там їх чекає завжди мати,
Щоб вберегти від кулі всіх дітей в теплі своїм.

Цей вічний пост не має меж, він дітям буде снитись,
Його корінням Бог спровадив ще із давнини.
За оту хвіртку на подвір'я воїн буде вічно битись,
Щоб не з'явився покis ранній в його мамі сивини.

КАЛИНА

Він посадив калину край дороги за селом,
Тоді, коли сини пішли на український Схід.
Він поливає кущ той п'ятий рік, щоб їм обом,
Во славу зброї української вдався похід.

Вже кущ підріс і нині вп'яте знов зачервонів,
І грона мудрості народу — звично до землі.
Щоб рід людський був мудрим і віками не змілів,
І залишалась єдність, як у гронах, на святому тлі.

Сини вернулись з фронту й ожило його село,
Той кущ калини традиційно дав свої плоди.
Де б ти не був, куди б життя у світ тебе не завело,
Ти про калину пам'ятай і біля шляху традиційно посади.

СНІЖИНКИ

Мабуть, буде зима — позатихало все довкола —
Незвично захід сонця наїжачився землі,
Яка чекає вже морозу, схолодніла й майже гола —
І винувато зрить в вечірнє небо, як у вирій журавлі.

А зранку боязко мороз розправив свої крила,
І по дорослому розкинув вже білило по траві.
І десь приміряли до світу, ще не провірені вітрила,
Щоб вже пізніше у зимі знайшлись рідні нові.

Тепло втікає традиційно в інші форми існування світу,
І поступово знаки оклику лаштує грудень свої скрізь.
І схолодніла флора звикла вже до снігового гніту,
Та і світ фауни у безморозну пору вже солідно зажурився.

А десь під вечір приморозило і сніг у чарівнім падінні
Прибрав у килим у спадковість ще осінній залишковий світ.
Він зняв всі не домовини, які присутні ще були навідні,
Й сніжинки білі спорядив в казковий зимовий політ.

УКРАЇНО МОЯ

Україно моя, чим частіше дивлюсь в твою душу,
Тим відверто тобі заявити всім серцем хотів.
Я не хочу, щоб хтось віродив Кайдашеву знов грушу,
Потім плід довгі роки знову в душах в нас зрів.

Ми посадим садок в зовсім іншому вимірі правди,
Де не буде покірних і спокійних до зради людей.
Ми прийдемо до світла слави нашої й честі заради,
Щоб зростала ти вільною, — в світі нових гуманних ідей.

Подивись навкруги, як з любов'ю до тебе ті діти?
Що сказали на Сході — ні безчинству, сваволі й війні!
Ти пишайся лиш ними і не смій ти життя їх під звіти,
Бо вмирають за тебе ці діти, в своїй юній весні.

Як прийдеш ти з війни, обійми безіменних героїв,
Бо лиш мати завжди знає тих, хто загинув в борні.
Це їх подвиг святий вбивць з Майданів в боях обеззброїв,
Це їх тисячі в землю, що згоріли від ГРАДІВ в вогні.

Україно моя, я вклоняюсь тобі з висоти твоїх років,
Знаю долю твою із архівів повстань і страждань.
Віру в істину Божу, що в слідах твоїх впевнених кроків,
Коли правда здолає діалектику знань і незнань.

І нехай угамуються неспокійні й усі біснуваті,
Що твій цвіт затоптати захотіли в польотах ростків.
Ми прийшли від Майданів і в єдинім народнім захваті,
Знов принесли на паперть славу наших дідів.

ДВА ОЗЕРА

Вона їде в Дніпро, там лишилася віра, щоб жити,
Щоб творити цей світ ради самих рідніших людей.
Вона бігла до нього, щоби змогу ще мати любити,
І десь статися в світі від народжених ними дітей.

Він до тьми прийшов — пошматоване тіло боліло —
Тільки в пам'яті танк, що на їхній заїхав окіп.
Він забув все на світі і гранату у пащу уміло
Тому звіру закинув і від вибуху майже осліп.

Потім тьма прийде і повернуться залишки зору,
Він згадає її — ту єдину, що стрів на весні.
Знов до пам'яті час, як збирався з долини на гору,
Щоб на лоні Говерли їй співати гуцульські пісні.

Як давно то було, майже рік пролетіло!
На війні рік за три рахували бувалі бійці.
А йому у Карпатах з нею жити у щасті кортіло,
І за руку її ніжно взяти і зігріти в своїй руці.

Та той танк по їх долі, як завжди, так невчасно,
І дзвінок, як той постріл: «Я приїду, коханий, чекай».
А йому снились гори, де освідчивсь в коханні він гласно,
І та перша нічліжка в смереках, що була земний рай.

Як же жити тепер? — Воїн спалені брови нахмутив —
Тіло зшите рубцями, як трембіта в Карпатах, гуло.
Дим з цигарки проплив — відстань з світом пробурих,
І тікав геть з палати ніби воїна в ній не було.

І в оцій пустоті, що під настрій влаштована спрутом,
Що всіх нищив підряд, як війна без пощади і слів.
Появилась вона, та єдина, що справилась з лютим,
Відгодованим звіром, що мільйони солдатів вже з'їв.

Солдат раптом відчув, що з'явилась надія ще жити,
Ніби в руки хтось вклав з полонини знайому косу.
І йому захотілось знов в Карпатах в покіс траву збити,
Та ще й очі її василькові — шепотіли: «Коханий, спасу».

Їх зустрінуть знов гори — солдат в хату вернеться,
Пригорне їх життя, за яке він війною пройшов.
Їм тепер уже трьом над Яремчею сонце сміється,
І ті сині дівочі озерця, які він в Україні знайшов.

КОЛИ ВЖЕ СНІГОМ ЗАНЕСЕ?

Коли вже снігом занесе усю мерзенність їх і зраду?
І в омовіння знов одягнеться моя сплюндрована Земля.
Коли вже найманці пізнають усі пращурів пораду?
Що там де смерть — мудрість відсутня, бо вона там здаля.

А їм потрібно було б ближче до п'єдесталу дійти правди,
Навіть торкнутись, як дозволить здійснити крок збіднілий світ.
І притулитись до святого, бо наболіло всім від зради,
І зимно в світі, коли сльози стікають мовчки на граніт.

А над примерзлою землею вже вороння зійшлося на віче,
Ця недоречність у природі серпом по серцю ріже нас.
Бо уже совість, вбрана в чорне, все голосніше мудрість кличе,
Щоб у стосунки вмонтувати той так чеканий всім Парнас.

День швидкоплинний ніч зустрів у темноті проталин снігу,
Знову на Сході брат сказився — почав стріляти у людей.
І якось моторошно стало від цих новин — їх перебігу,
Як ніби в Мінську задрімали побіля жданих всім дверей.

Коли вже снігом занесе і заморозить ту кремлівську свиту?
Бо мізки вже давно пропили всі наші бувші братани.
А над периметром війни лиш докір вдів, надію їхню нагло вбито,
І стрій нескорених за мудрість в кровавім місиві війни.

ВДОВИННИЙ СТРІЙ

Колись наступить час і усі вдови на Майдан зйдуться,
Пройдуть всі стросм невгомним в пиху всьому злу.
І їхні сльози, що проліті на периметри війни вернуться,
До винуватих всіх, хто їх коханих вбив в своєму ремеслу.

Мабуть спитають вдови всі у тих, хто бійню цю затіяв,
Хто сніг невчасно їм на голови, як по замовленню, з небес.
Хто так незграбно й по злочинному життя їх переміряв,
На всіх фронтах — Майданах Гідності, де дух свободи наш воскрес.

Зійдеться правда з мудрістю на полігоні України слави,
Щоб знов свій розчерк справедливий у історію внести.
Прийдуть мільйони від історії народження держави,
І ти, якщо живеш ти Україною, — ти не забудь з ними прийти.

Заглянь їм в очі, що роками поіменно мовчки плачуть,
Не треба спічу тут — ти купи тихо в їхнім горі помовчи.
Мабуть ще будуть інші версії в історії і все переіначать,
Ти просто згадай істини Мойсея, як Христос нас вчив.

Згадай і порівняй, як ми живемо, згідно Заповідей в світі,
Чому вдовиний стрій, коли написано в Письмі: «Не вбий»?
І ти скажи цим героїчним вдовам свою версію на Його звіті,
Навіщо в мирний світ їх влазить вкотре прокремлівський змій.

Скажи їм чесно в очі і назви всіх, хто ще від змія, поіменно,
Бо ти не перший, хто за істиною через паперть цю святау в їх світ.
Ти у почесний стрій стаєш — це по-державному звучить знаменно,
Щоб квіти правди більш рясніше падали, як їхні сльози, на граніт.

МИ

Тече ріка життя в єдиній гордій світу іпостасі,
Біжить століттями, живе родами і людьми.
Вся неподібна в рідкостях у їх загальній масі,
Щоб підтвердити поколінням сутність слова Ми.

Мені схотілося у цей потік — я буду в ньому жити,
Для мене він, як благородний неспокійний стрим.
У ньому правду світу слід у новім руслі відтворити,
І не згубитись і не стати потім в цім потоці всім чужим.

А ріка мудрості і правди вже формує свої крила,
І Ми учасники в потоці цім, як відгук слави поколінь.
Ми згусток мудрості, а в своїй єдності Ми є реальна сила,
Що дає шанс нам для наступних вирішальних змін.

Ріка вирує — в бурях всіх є результат — то свята правда.
Бо до потоку впродовж віку всі стікались потічки.
Щоб не з'явилася у вирі цім, як вже, бувало, зрада,
І щоб в майбутнє Ми прийшли всі із єдиної ріки.

МАТИ

Я помітив цю матір на площі в ті події травневі,
Щось мене підштовхнуло запитати у неї тоді.
Що вона йому скаже, вже в дорогу своєму бійцеві,
В незвичній до сина промові в цій загальній народу біді.

А вона, як богиня, що зійшла на свій подіум правди,
І така незвичайна у промові синам всім й проста.
Бо вона була мати і прийшла до дітей цих заради,
Щоб слова їм донести всім про вічне із ще чистої долі листа.

Площа ввічливо стихла — пульс її в ритмі часу, як дзвони,
Що покликали юність, як колись у похід їх дідів.
Вже розстріляний світ в біг життя вмонтував перепони,
І Майдан материнський вже помітно увесь посивів.

А вона, як на паперті, над цим світом пораненим нині,
Піднялась в ім'я правди, щоб вернулось дитя її в дім.
І сказала слова, як повинна їх мовить бійцеві — дитині,
Коли горе в державі та і мудрість в бранні вже чужім.

«Сину, воїне мій, йти до правди то місія сильних від світу,
Нездоланих в боях і в хоробрості їхня подальша судьба.
Я ростила тебе, щоб ти був у житті монолітом з граніту,
В благородство одітий, як і наша свята боротьба.

Мудрий будь в перегонах, лиш таким поталанить у долі».
Її погляд до них — стрій вагоміше кликав у путь:
«Хай щастить діти Вам, Ваше русло з'явилося в тім полі,
Де вмирали в нім предки за волю, щоб свободу здобуть».

Ці слова життєдайні іманентно вплелись в стрій держави,
Їх завжди всім бракує, коли в душах мільйонів болить.
Вони символом стали, як фундамент вкраїнської слави,
Це традиція роду — діти йдуть на війну, щоб батьків боронить.

ШЛЯХИ

Зупиніться на мить, не кажіть, що не так вік прожили,
Не штовхайте повітря в непотрібній усім біготні.
Ви обрали стежину по якій наші предки роками ходили,
Там кохання зустріли, щоби рід залишився тобі і мені.

Може щось не стулилось, як нам мріялось й жилось,
Може все не здійснили — непідйомне горою услід.
Та я вірив завжди, що в дідівських грудях серце билось,
Як й потрібно було, щоб наш край захистити від бід.

Але сумніви знову переслідують Вас невгомно,
Знайдіть час і на цвинтар, де в покої діди, підійдіть.
Я, як свідок, скажу Вам, після спомину нам не резонно
Щось двомовне в душі до людей, що лежать там, таїть.

І всі сонцю всміхніться — все здійсніть щоби інші в спокої,
Вам услід слова в спіч підібрали з сторінок життя.
Ще ніхто в повній мірі не здійснив все задумане своє,
Що намітив навідні на початку свого майбуття.

ПРОМІНЬ ЖИТТЯ

А Ви не пробували світобачення свої колись змінити?
Помити скло, щоб сонця більше поселилось в хату.
Бо у світлішому Вам цікавіше і зручніше буде далі жити,
А для надійності і гарту у стосунки ще і тепла лопату.

А Ви не пробували не з вікна очима, а самотійно в світ?
І мерседес забути п'ятисотий в гаражі, як, ніби, випадково.
І Ви побачите той різнобарвний український живий квіт,
В якому Вам ніби приснилося це України видіння казкове.

А Ви не пробували у росу до сходу сонця прохолодну впасти?
І в перший промінь одягнутись, як основу нашого буття.
І Ви відчуєте всім тілом — це тепло родинне хочуть нині вкрасти,
І залишити нашу Україну сиротою в зливі сліз без майбуття.

І якщо Ви, хоч оцей мінімум, поспробуєте переварити в собі,
Вам усміхнеться світ одітий в мудрість всіх, хто Україну захищав.
Хто відчував холодний дотик сталі — то у сусіда традиційне хобі,
Але не здався на колінах і за нашу спільну долю в січі впав.

Я бачу скло посвітліло Ваше і гараж замкнули — Ви пізнаєте світ —
А десь з росною, Бог все бачить, Він підготує Вашу зустріч вчасно.
Ви не один такий — проснулась нація, щоби життя більш без сиріт,
Стомився світ у дурноті блудить — пора вдягати мізки у сучасне.

ДОРОГА ЖИТТЯ

Проходить день, тікає час, старіють люди,
А вслід їм справи, що здійснили гомонять.
Що з світом, що вони створили, потім буде,
Коли на троні ті, що проти правди ще сидять.

Хіба так можна, — проти людськості без Бога?
І по живому тілу, що завжди в супротив зла.
Як ніби в соціальному організмі лиш одна дорога,
Що до кордону наші душі всі сьогодні привела.

Таких стежок є по життю у кожного багато,
Хоч за покликанням сердець святою є лише одна.
Бо від такої у твоїй душі і в холоднечу люту свято,
І Ти відчуєш, — мудрість роду ще не випита до дна.

Життя проходить — мабуть слід і камінці збирати,
Що по життю розкидані у непростім твоїм бутті.
Ти вже в думках про вічне, а назустріч Україна-мати,
І якось стало не по собі, що лишаєш неньку в самоті.

Ти сенс життя свій правильніше миттю розумієш,
І навіть стидно перед Богом і людьми, що недоречно.
Та і невчасно ти подумав так сьогодні, бо не смієш,
Коли болить душа у матерів, то й в Україні ще не гречно.

І ти пішов каміння даліше недозбиране шукати,
Щоб в піраміду гідності покласти, як і личить, на віки.
Ти тепер чітко знаєш, що тебе завжди будуть чекати,
Бо найтепліше виглядають сина із дороги лиш батьки.

ДІАЛЕКТИКА

Стоїть гора на фоні часу історично-величаво,
Похмуро-сіра й очі вічно — в посивілий історичний світ.
А навкруги процес життя біжить наліво і направо,
Свій розкидає недозрілий й перезрілий чудо-цвіт.

Іде людина по стежках з роками звиклим кроком,
Не до вподоби щось, міняє, як прийдеться, на ходу.
А кругом світ різноманітний пробігає підсвідомо, боком,
Немов затіяв, не спитавши самотнього, біду.

Живе Україна вже тисячоліття у обіймах біди й слави,
По різному живе, як їй написано в її святій судьбі.
Той світ періодично одягають наші діти в балаклави,
Як ніби все по Божій схемі — правду пізнають у боротьбі.

Три штрихи вічності буття в своєму звичнім русі,
Нема стабільності у ньому — все міняється умить.
Сьогодні ти вже зрозумів, що і вчорашнього позбувся,
Тож діалектику життя у світобаченні людини не спинить.

ТРАГЕДІЯ НАРОДУ

Чомусь болить душа і стукає у скроні,
Знов відгомони тій, за річкою, війні.
За примхами років, на часовій попоні,
Щось загубили ми, як у страшному сні.

Трагедія людей, одягнутих в шинелі,
І посланих на смерть у мусульманський світ.
П'ятнадцять тисяч їх, що за рікою вмерлі,
Сьогодні звіттіля нам шлють священний звіт.

Про те, що не вернулися додому в рідну хату,
Далеко не усі були на тім мосту,
Коли парадний стрій в кінці вісімдесятих,
Завершив ту війну, як взнали — непросту.

А потім караван порогів військкоматів,
Холодна фрази сталь: «Тебе не слав туди»,
І всі пошкодували, що склали автомати,
І мріяли, щоб правда, колись прийшла сюди.

Вона прийшла і знов у бій іде піхота,
Покликав Вас Майдан, вже сиві шураві.
Як залишилась там дев'ята Ваша рота,
Небесну Сотню тут спалили на зорі.

Приємність поколінь, трагедія і правда,
Тож нам слід відродити всю логіку життя,
Щоби звучала вічно салютів канонада,
Що повертає пам'ять до вдячного буття.

БОЖЕ, ПОМОЖИ

Боже! Як зробити світ цей більш мудрішим?
Знищить злий весь умисел на користь теплоти.
Непотрібно нам чужого — нам свого б тепла побільше,
Щоби в ногу з світом правди своєю істину нести.

Щоби мати змогла в мирі гідно стріти свого сина,
А він роду поклонився, як в нас личить, у віках.
Щоб красу душі народу — благодаті та іскрина,
Як світлина в долі Нації і Свободи хист в руках.

Як боялися всі люди за майбутні перегони,
Як в Кремлі нам намагались пояснити сенс життя,
Як мільйонний стрій прогнали через тюрми і крізь зони,
Щоб рабами нас зробити й ввести Кодекс каяття.

Ми не бачили причини — де їм каятись повинні?
Може перші не були Ми в давнину у місті Град?
Чи на чайках крізь Евксінське, ще коли московські злидні,
Жили в хащах, як ті звірі — Ми вже мали Зорепад.

Боже, милостивий наш! Ти, як самий наймудріший!
Підкажи, як жить народу, що пішов на святу січ?
Щоб не сивіли матусі і не зміг вже нехрист більше,
Вбити мудрість українську і у землю святу спіч.

Зведи в Праведне всіх поле — розкажи усьому світу,
Що народу України вік в своїх світанках жить.
Ми довели всьому люду, що всі варті жить без гніту,
Будем спільність формувати, що до мудрості зорить.

ДІАЛОГ

Скрипнула хвіртка крилами болю, як бита птаха,
Тінь попід хату в білій кофтині — плямою ночі.
Мама спитала дочку у снігах від батька стиха,
Чом нещасливо дивляться в душу очі дівочі.

«Мамо рідненька, совість моя ти, боляче мені
Жити у світі, де без кохання стежки розмиті.
Може, підкажеш серцю моєму — своїй дитині,
Що заблукала в мареві прози, де почуття вбиті».

«Доню, голубко, послухай повість, що я прожила,
Прийде кохання в серце до тебе променем сонця.
Просто ти в світі цьому складному ще не любила,
І не зустріла ти свого милого й жданого хлопця.

Доля всміхнеться, — ти налаштуйся — спробуй чекати».
Дочка зігрілась на плечі вірнім і задрімала.
Снилась їй стежка вбрана в тепло, як рідна мати,
Що свою дочку у життя зріле в світ споряджала.

ДОЧКИ-МАТЕРІ

Десь життя не вдавсь, чи наставники були не чесні?
Поверталась дівчина із дороги в казкове село.
Руки теплі на хвіртку, десь собачка у будці вереснув,
І її мимоволі на подвір'я знайоме з дітям занесло.

Стало легше на серці, тихо сіла на сумку потерту,
А синочок мов птаха по подвір'ю дитинства побіг.
На причілку стояла вона, як той штрих до портрету,
І до тої розмови, що прийшла на батьківський поріг.

З хати вибіг і батько до двору, а онука до діда на руки,
Мов на них він просидів ну, принаймні вже низку років.
Щось в бабусі із горлом — раптом зникли десь звуки,
І не може сказати як личить, що їх рід на дитя збагатів.

Той жіночий двобій ніби сага про спільно прожите,
Філософія правди, що зненацька в реальний їх світ.
Може досвід від мами дочці в стежку життя, спільно зшите,
Допоможе сьогодні донести для батьків доньки звіт.

А внучатко вже з дідом нарізає круги по подвір'ю,
Мати врешті здобріла з постаменту причілка зійшла.
Їм всміхнулась зоря, що зійшла на знайомім узгір'ю,
І сім'я нова вкупі в дім багатший, ніж вранці, зайшла.

ПРОЗРІННЯ

Принесла дочка мамі внучатко у дім у спідниці,
Поклонила до ніг і поклала з дороги дитя.
Похрестилась іконі, що висіла в кутку у світлиці,
Й не помітила гріх на цім клаптику свого життя.

На ослінчику він, ніби відгук колишній любові,
Хіба ж був отам гріх? Син вродився в коханні сердець.
А пізніше прозріння, десь подінуться сні волошкові,
І наступить пора, де обману приходить кінець.

І в дуелі очей мами й дочки в структурі моралі,
Де кується святе, що об'єднує людяність в рід.
Може статися так, що жалітимуть двоє надалі,
Коли словом, ранимим, створять третьому бід.

Ніби мудрість з небес, ще лишилась вона, слава Богу!
Зберегла рівновагу й додала діалогу в їх стрим.
Їм ще вкупі в життя, з сином й внуком в святу ту дорогу,
Той периметр шляху, де упоратись тяжко одним.

Бабця внука взяла підійшла разом з ним до ікони,
Мати Божа дивилась на дитя, як в майбутнє буття.
І десь вчулось в світлиці ті святі із небес передзвони,
Як прощення від Бога й настанови Отця на життя.

МІСЯЧНА СИМФОНІЯ

Крізь заплакане небо місяць глянув в долину,
Десь поправив побачене, когось вставив у стрій.
Він помітив дівчину, що схилилась у тузі до тину,
Щось не склалося в долі дівочій, зовсім ще молодій.

Не спіши щось казати з висоти ти небесної миті,
Може десь вже солодке перемішене ними з гірким.
Ти, як рефері, місяцю, подивись у їх долю з блакиті,
Трішки ще зачекай ти із рішенням мудрим своїм.

Місяць постать помітив, що шукала кохання в долині,
Зорі вкупі зійшлися, щоб видніше було там внизу.
Знайшлось двоє сердець і тремтливий їх пульс у долонях,
Ніби в купол зібрались, щоб промчати в Чумацькім возу.

Так буває завжди — недововлене серце бентежить,
Місяць двох їх зігрів золотистим відтінком зірок.
Й появилось спільне, щоб в єдине буття їх заплести,
Почуття неповторності, що їм з неба навіяв Пророк.

ВЕСІЛЬНИЙ ТУМАН

Чом не всміхається і похилила голову дівчина?
Хоча весною вбралася вже ця зачарована земля!
Тільки вона стоїть серед краси ніби у чомусь винна,
Як ніби в світ оцей покликав хтось її нині здаля.

В світ для любові, чи його вже розкохала?
Отого, що до серця твого стежку протоптав.
Коли зозуля Вам в дорогу у підрання рахувала,
В сумісні роки у коханні і туман в весільний одяг вбрав.

Той зник туман, його як життєдайне сонце проковтнуло,
А ти на воду спрямувала свої очі в смутку голубі.
Ти навіть втямити не можеш, що все в миттєвості те було,
Коли зверстала доля Ваша сокровенне, перекроєне в тобі.

А потім Він пішов на Схід, минув від того майже рік,
А ти приходиш на ставок, щоб смуток твій погоїв.
Десь під Дебальцево судьбу його в алеях Град обпік,
Й кохання Ваше приласкала ніч у вічному покої.

ТРОЯНДИ

Ти пам'ятаєш — я троянди перший раз тобі приніс,
Боявся запізнитись на народини нашої любові.
І світ кохання, уже зітканий, нас по життю обох поніс,
І теплотою пригорнув в означеному слові.

Ти на троянди задивилась — ніби я десь канув в світ,
Таких твоїх очей я ще не видів до свого признання!
Як ніби у цвітіння квітів тих хтось вмонтував магніт,
Який так влучно заманив наші серця у лабіринт кохання.

І проникаючи у німу сцену, де у трояндах уся ти,
Я все життя шукав в ній святу істину основ тієї суті,
Що може навіть низка літ від тої зустрічі пройти,
Та перші квіти у твоїх руках дівочих вічно не забуті.

НЕ ВБИВАЙТЕ МУДРІСТЬ

Не вбивайте птаха, що лише на зльоті,
Хай в житті літа свої вчасно відлітає.
Може його людям в цім його польоті,
Десь уже сьогодні з теплом не хватає.

Не мішайте людям світ їхній пізнати
Хай в житті знаходять всі ключі від долі
І нехай в дарунок їм Вкраїна-мати
Кличе на шлях мудрості і зичить любові.

Не вказуйте дітям вибір у коханні,
Це такий феномен де лиш двоє в суті.
Краще спорядіть їх в любов на світанні,
Щоб їх перші кроки не були забуті.

Не руйнуйте істину — бо загине правда,
І в людських стосунках наступить зима.
І збідніє людство там де лиш бравада,
Де вбивають мудрість — моралі нема.

ТАРАСОВІ ДІТИ

Посадіть Ви калину на те місце почесне,
Де Дніпро до Тараса в водах віщих прибїг.
Нехай слава козацька в душах наших воскресне,
Щоб Кобзар її звідти знов побачити зміг.

Історичному плину береги хай всміхнуться,
І згадає Ревучий чайки й шаблі в руках.
І на кручах казкових отамани проснуться,
І сльоза за Україну затремтить в їх очах.

А в калиновім цвіті покоління вже нові,
Кобзареві приходять, як вже звикли на звіт.
І несуть, як до батька, квіти в дань Тарасові, —
Від людей України найпалкіший привіт.

Як вогонь полум'яний та калина на кручі,
Ніби пам'ять і дійсність, як святий моноліт
І приборкана мудрість в своїх крилах могучих,
Молих в неба спинити до землі зірок хід.

Може хтось збережеться ще у цім зіркопаді,
І прийде до Тараса, як батьки вчили нас.
І проснеться знов правда в березневім параді,
Мудрість знову вдягнеться у так жданий Парнас.

ПОСЛАНЦІ ТЕПЛА...

Я запитав сьогодні вранці у лелеки —
Коли летиш на Схід, чи, може, зазимуєш в нас?
А він, крізь сльози мовив — я в путі далекім,
Вертатись буду знову в наш Донбас.

Пробач, що не провів тебе я у дорогу,
Не спорядив, як свого брата в найсвятішу путь.
Бо той, хто народився в Україні, хоч останню змогу
Завжди повинен в дім свій рідний повернуть.

І ти лети додому, як провісник слави і надії плоті,
Мого народу на оплаканій століттями землі.
Щоб у своєму символічному до єдності польоті,
Ти правду завжди зміг різнити від брехні на тлі.

Махнув крилом мені пернатий й поспішив до рою.
Повів вожак дітей своїх на український Схід.
Я біля їх гнізда, на роздоріжжі, у думках простою,
Щоб дань віддати у дорогу в їх святий похід.

САГА ЖИТТЯ

Вони зустрілися, як у художньому романі,
Мабуть в найкращу пору їхню навесні.
Обоє юні ще такі і двоє надзвичайно гарні,
Що думалось усім — у цім романі їм складуть пісні.

А потім їх життя на мить двох вимкнуло з роману,
І опустило з прози романтичної в буденний стрим.
І серед цих перепитій вони пізнали уже драму,
Той жанр літератури був далеко від роману не таким.

А далі сцени їх буття проходили не романтично,
І сформувались в круті арії відверті нариси життя.
Вони могли б ще написати власну повість, та зазвичайно
Їхній роман перетворився для обох у каяття.

Пройшли роки, про них складають друзі вже сучасні саги,
В них різні сім'ї — вже у різності оповідання все-таки вдалось.
Та перший той роман із їх сумісної так званої юнацької розваги,
З приємністю у спогади і в сни, — як романтично їм тоді жилось.

ТЕПЛО НАДІЇ

Ласкаве сонце вкралося шпиталю у вікно,
Палату ранішню миттєво освітило.
Як ніби сонячне весняне полотно,
Солдатське ліжко теплотою першою обвило.

Він промінь сонця на підході ще відчув,
І теплотою тіло все миттєво пройнялося.
Як ніби в дикій січі цей боєць давно не був,
А що з ним сталося пізніше — в снах знайшлося.

Та він згадав знов дику брань на передку із злом,
І побратима схолодніле вже під вечір вбите тіло.
Як він в тім пеклі бивсь за правду — їм обом,
Дійти до перемоги так природньо закортіло.

Його в Широкіно знайшов медбрат і перемоги час
Затримавсь ще надовго в неспокійнім Сході.
Він пережив всю суть війни, сам, без надуманих прикрас,
Побачив жах її у своїм визвольнім — від нехристів — поході.

Солдат вслід сонцю подивився із надією у світ,
Весь перештопаний за України щастя й долю в січі.
Вже й вечір в гості і з бруньок відмерзлих у калини віт, —
Роса надії від родів джерел всім перемоги зичить.

ОСІННІ РОЗДУМИ

Вже осінь заглядає скромно у вікно,
Немов питає риторично — чи не рано?
Та пожовтіле листя, як осіннє полотно
Вступає в роль свою вже невблаганно.

Зник поступово ластівок сюрприз —
Що в вересневий шлях кличе маляток.
Порожні гнізда сиротливо задивились вниз,
Нам залишивши згадку ластівчиних байок.

Тут сміливіші стали літні горобці,
Це їх жнива — потрібно осінь зустрічати.
А сонця промінь вже слабкіший на твоїй руці,
Хоча тепло останнє ще не хоче віддавати.

Притихнув ліс, буває вітер враз раптово налетить,
Жолуддям встеле всі стежки уже осінні.
Хоч ще лишилась та блаженна свята мить,
І ти спішиш до лісу, весь у осені, опівдні.

Щоби знайти в тих тасмницях зміни сенс,
Що дозволяє взнати все осіннє в позолоті.
І іманентно так вплестись в спільний процес,
Життя відчути, в тій прощальній пори року квоті.

А потім впасти в листяний живильний ще килим,
На мить забути, хто Ми є насправді і для чого?
І тільки тут ти зрозумієш себе зовсім не таким,
А те, що Ми всі тимчасові і спасенні в цьому світі Богом.

ДВА СЛОВА

«Добрий день», — пролунало, як запізнілий постріл,
Він автоматично відповів і лише потім вникнув у зміст.
Але ті слова роздратували і порушили знову його простір,
В якому він жив колись давно, як самотній у світі лист.

А потім появилася вона, як ковток води спасенний у пустелі,
І опалила незвичний стрим всіх його перших почуттів.
І ця миттєвість їм подарувала ті особливі солов'їні трелі,
Які завжди, до цієї зустрічі він почути від коханої хотів.

Якби не війна за річкою і рокова повістка з військкомату —
А в дорогу лунало з сльозами, що буде вона чекати.
І ті душманські гори в передмісті мусульманського Герату,
І страшні рани, із слів лікарів — несумісні з життям комбата.

Його складали, різали і шили — проходили дні, місяці і роки,
І в один весняний день він в дзеркалі побачив того.
І стало страшно повертатися в її дівочий світ і спільні мороки,
Бо навіть сам комбат не впізнав у склі обличчя свого.

Він потім, мабуть, пожалкує, що не приїхав, не сказав, що стало,
Але життя закрутило — його ніхто не шукав — він рідних не мав.
Пізніше були інститути, з'явилася сім'я і діти, але іноді бувало,
Шураві згадував долю самотнього листа, у статусі якого проживав.

І раптом ці два, давно забуті, але знайомі з минувшини слова,
Хоч чверть століття пролетіло, як одна невгамовна ота мить.
Він був чомусь переконаний, що давно згоріла та свята основа,
Де народився світ закоханих, за який потрібно боротися і жити.

І ці слова сказані в різні часи до війни за річкою і сьогодні,
Десь допомогли комбату зрозуміти сутність людського я.
Вони не переінакшили і не змінили сьогоднішнього життя навідні,
Але нагадали, що все-таки є вона — оспівана поетами закоханих — земля.

І він побачив її очі і десь поділась ціла епоха прожитих років,
І все те, що розгубив самотній лист в перипетіях гіркої долі.
Якби не та придумана війна, що загубила їх обох уже без строків,
І відчуття давно забутої і відчуті знову солодкої сумісної болі.

ЛИСТ З ВІЙНИ

Я знову, мамо, Вам листа з війни пишу,
Хоч це не саме краще місце на морозі.
Я просто втік в твоє тепло, яке на фронті я ношу,
Щоб залишитися з тобою у незвичній позі.

Війна — біда, та вірю — прийде мир, не тільки в сні,
Не знаю, як у тому вимріяному мирі зможу жити.
Я в двадцять літ уже пройшов дорогами війни,
І тільки так зможу народу України тут служити.

Ця бійня поміняла погляди мої і вояків на світ,
Ідесь я переконливо і чітко бачу всю подальшу долю.
Що ми тоді лиш зможемо завоювати Україні квіт,
Коли її ніколи і нікому не здамо більше в неволю.

Тому солдатом, мамо, став я назавжди, пробач,
Що не посію хліб я більше, як було раніше, в рідне поле.
Я хочу бачити тебе на полі тім, ти, мамо, більш не плач,
Бо воно наше, у дідівську мужність вбране, поле волошкове.

Десь постріл проковтнула, як злодійка, східна України ніч,
Когось встигла спасти від кулі “брата” темна її гама.
І він згадав знову святе родинне — рідну українську піч,
Із-за якої посміхалася солдату його мама.

Він кіборгом лишився в тій святій його війні,
Листи від матері, як тепло дому, на святому тлі.
Він часто сниться воїном в бою і видяться мені,
Ті волошкові очі воїна, не від коси, а з автомата мозолі.

ЇХНЄ ЛІТО...

Не діждалась дівчина свою долю зі Сходу,
Він пішов, як і сотні, по дорогах війни.
Не вернувся до хати він із того походу,
Лише спомин про літо їй приходить у сни.

Те останнє їх літо у Криму пролетіло,
Потім будуть в них ночі, так не схожі на ті.
Як від їх поцілунків томно тіло боліло,
А їм зорі верстали щастя й долі в житті.

Обмануло їх небо — анексованим стало,
Скоро сіра шинель зручність в стан додала.
«Повертайсь, я чекаю!», — серце в небо кричало,
Та дорога солдата вже на Схід повела.

Він писав їй з війни, що воює завзято,
А вона, як могла піднімала в нім стрим.
Не сказала солдату, скоро стане він тато,
Так і впав за Україну і не знав — в нього син.

Сонце встало й промінням освітило стежину,
Вона з хлопчиком мовчки підійшла до плити.
Щоб сказати про батька сину тут в цю хвилину,
Про Вітчизну з якою мав в майбутньому йти.

ПЛОЩА ОМОВІННЯ

Він поправив кашне, що на плечі з весною упало,
І незвично схилювся, ніби в роздуми воїна став.
Я дивився на нього, бо таких залишилось вже мало,
Хто Дніпро форсував і Берлін в сорок п'ятому брав.

А надворі був травень — сороковий від дня перемоги.
Я приходив на площу, щоб побачити символ війни.
Я любив цих людей і пишався, що маю ще змогу,
Щось сказати їм тут, від мого покоління з весни.

А Великий театр нависав, як рейхстаг над Берліном,
Я вдивлявся у вічі посивілих до строку солдат.
І здавалось мені — уся площа вдяглась парафіном,
Від тих свічок згорілих, ніби залишки вбитих гармат.

Я чекав ту хвилину, бо салюту чекають солдати,
Як здригнулося небо, ніби в куполі хтось правив бал.
Сльози рясно текли, бо то плакали сиві солдати,
Що у пеклі були, де нацизм їх мільйони вбивав.

Потім пісня була, я співав в їх єдинім потоці,
Щось незриме штовхало в саму гущу героїв війни.
Скільки років пройшло, та щораз появляється в оці,
Та в подяку сльоза їм, за наближення тої весни.

Він згубив десь кашне, він дивився, як ніби спитати
Щось хотів на прощання, бо ця зустріч остання була.
Ми дивилися в очі в різні роки — радянські солдати, —
Він побачив, що зміна, в нас надійна сьогодні жила.

Я цей погляд завжди, як подяку ношу із собою,
В нім пройшов омовіння не один взвод бійців.
Ми оте покоління не охрещене було війною,
Але тост величаво піднімаєм завжди за дідів.

ФІЛОСОФІЯ ДУШІ

Щось постукало в душу і спитало тихо: «Можна?»,
Ти спершу подумав, але очі побачив і впустив.
Так би поступила людина, — пересічна кожна,
Бо хист до пізнання невідомого у ній завжди жив.

Так і я вчинив, бо намагався у світі не простому,
Постійно відкривати для себе щось нове на землі.
Бо мій стрим до пізнання постійно був у тому,
За нові бачення, мудрість невігластво знищить на тлі.

Проте це в теорії, але в емпіричному пізнанні світу,
Щось завжди втручається в пошуки істини буття.
І ти починаєш крутитися подібно космополіту,
Не виокремлюючи себе із людського в окреме я.

І так буває завжди — я із свого досвіду помітив —
Хтось постукав у душу — ти його в серце впустив.
А потім ставиш свічку і молишся, щоб той не насмітив,
На тому клаптику життя, де ти безтурботно жив.

Знову постукали, не впустив — спішив, у вікно подивився,
Хотів по дорозі придумати причину, що ти вдома не є.
І вже через хвилину за свою неправду з собою бився.
А потім був діалог з серцем — воно завжди бачення має своє.

Вже поготів чекав роками, а воно стукати більш не спішило,
Ти полистав під осінь свою душу, а вона, як з чистого листа.
Ти підійшов до вікна, а скло у рамах самотністю запітніло,
І ти зрозумів, нарешті, що з істиною жити справа не проста.

Щось постукало у осінь життя — ти миттю побіг відчиняти,
Ти ще надіявся — той, якого в юності не впустив, прийшов.
А цей погрюкав, ніби вирок зачитав для душі, хотів узнати,
Чи істину ти свою, яку шукав у самотньому лігві, знайшов.

МУЖНІННЯ

Він жив як більшість серед бруду і постійної брехні,
Мабуть у статусі щасливих виняткові лиш жили.
Він всюди попереду був і воював, як на своїй війні,
Щоб люд його провладні більш гнітити не могли.

Так дні минали, поступово нагромадились в роки,
Його судьба була, як ніби дзеркало буття держави.
Він сіяв в ниву, як його батьки, свої цукрові буряки,
І комунізм чекав, що обіцяли всі для світової слави.

А потім враз прояснення, як ніби вибух у привиклий світ,
Прийшло з казенних кабінетів до святих Майданів.
І він пішов дорогою братів, щоб знищити набридлий гніт,
Столітнє рабство і спасти майбутнє України без кайданів.

А час миттєво пролетів, вже чверть століття ніби в дим,
Три революції з Майданів — тернистий шлях в історію.
Він так й живе, нескорений, як ніби у нагаду всім отим,
Хто душу перекроїв України враз у неділиму територію.

ВІТЧИЗНА

Затихла площа у пошану всім солдатам,
Ті, що пройшли крізь сито воєн всіх.
А нині юність в них схотіла запитати,
Що правдою було в війні тій, а що міф.

Бо кажуть нині, що війна була не Вітчизняна,
А у солдат Вітчизни, як такої, не було.
Сашко Матросов впав на амбразуру сп'яну,
А комсомолку Зою німцям видало село.

Завмер солдат біля могили побратимів,
Він на цій паперті брехати дітям не посмів.
Як він в сімнадцять рідний дім покинув,
І захищав його, як Батьківщину, як умів.

Що ж означає термін той святий — Вітчизна?
Хіба не місце на подвір'ї, де ти — перший крок в життя?
Де появилася рід твій й на столі смачна мами хлібина,
Що визначала суть твою й все щасливе майбуття.

Троянда мовчки на плиту холодну впала —
Всім воїнам, що у землі лежать, від земляків привіт.
Їх всіх безсмертних знов Вітчизна привітала,
І кожен ранок у пошану сльози, з вітчизняних віт.

СИМВОЛ МУДРОСТІ

Стежки в шляхи життя сплелись в нашій судьбі,
Трава пом'ята із дитинства віросла давно.
Та все частіше видяться вони сьогодні всі тобі,
Немов замовив хтось на пам'ять для душі кіно.

Як ти піднявся й перший крок в життя ступив,
Пішов подвір'ям ніби сотні літ по нім ходив.
А мама плакала: «Щоб ти по правді, сину, жив,
І був щасливий, і людей в шляху своїм любив».

Як швидко час пробіг круїзу в світ твого життя,
Ти намагався жити, як казав тобі в дорогу рід.
Та десь щемить на серці ще і павутина каяття,
Тягне магнітом на подвір'я нас в дитячий слід.

Щоб знову теплі руки мами нас благословили всіх,
І очі з ніжністю нам зичили добра в подальшому путі.
Щоб прихилитися до тину — тут шелестів старий горіх,
Він цвів ще за дідів, як символ мудрості в їх правоті.

СПОГАДИ

Вже біль угамувався і сиротливо залишив нас в хаті,
Лишились стіни без батьків, як беззмістовне полотно.
І біг думок у ту минувшину, що в спогади святі обняті,
Хтось прокрутив, як пам'ять роду, те німе судьби кіно.

Яке все світле те було! Схотілось нині у обійми мами,
Щоб притулитись, як в дитинстві до її ніжної руки.
Віддати дань їм від дітей за теплоту, не втрачену з роками,
І від душі сказати їм: «Спасибі Вам за все, наші батьки!».

Що нам квиток дали в життя у самотійний плин пустили,
Хоч хвіртка дітям всім у двір завжди була нам оберіг.
Що вболівали кожний день, щоб ми гніздо своє всі звили,
Щоб Бог нас всіх від злих очей в шляху життєвому стеріг.

Роки на вирій повтікали — лишили спогади в дорогу —
Батьки пішли обоє в рай, лишили сиротам нам світ.
Там, де колись цвіло життя, що лиш підвладне було Богу,
Лишився шлях їх у серцях і сльози пам'яті вже від калини віт.

ПАМ'ЯТЬ

Знов село, подвір'я і знайомі вікна,
Де прожив в дитинстві низку літ.
Там Вас, мамо, більше не хватає рідна,
Лиш дітей стрічає вкрай збіднілий світ.

Притулився до дверей, що з хати,
І відчув тепло від ніжних рук твоїх.
Ніби вчора тихо кликала ти спати,
Щоб на ранок жити повноцінно зміг.

Коли сонця таємничий слід проміння,
Людам в дар, як Божа благодать.
Ти прощала нам перші невміння,
Стежку в світ до істини впізнати.

Ми мужніли — зводились на ноги,
Поступово слід лишавсь в росі.
Ти дітей зростила для життя в дороги,
Щоби стались в світі невідомім всі.

ВИТОКИ РОДУ

Я знав, що то непросто стати сиротою,
Що доведеться в іншій вимірі пізнати світ.
Що більше не пройду в житті я стежкою отою,
Удвох з тобою, мамо, де збирав життя я цвіт.

Збирав, щоб заплести життя дороги потім,
До двору рідного, що нам служив, як оберіг.
Щоб повернутися до джерела більш не самотнім,
Де Ви лишили роду витоки нам дітям на поріг,

Тому так тяжко і душа болить по Вас щоденно,
Як ніби при житті здійснити до кінця щось не зумів.
І відчуваєш, що навіки загубив те сокровенне,
Я у тій хвортці — на подвір'ї залишив душі свої пів.

Додому хочеться вернутися в думках назад в століття,
Відчути дотик найсвятішого, що притаманне нам усім.
Вклонитись долі, що прибрала рід наш в довголіття,
І залишитись на миттєвість в тому вічному, що усміхалось їм.

ЗАВОЙОВНИКИ

Вони прийшли на мою землю вчити нас, як слід нам жити,
А я не хочу так, як жив раніше — під замовлення Кремля.
Я краще буду свій садок, що за селом моїм любити,
А те придумане в Москві благополуччя, щоб було здаля.

Бо зблизька — так все остогидло і набридло у лихих століттях,
Рабами бути і везти вам мудрість на Червону площу у поклін.
Ви ж, свідчить вся історія, вплітали в мізки міфи нашим дітям,
Щоб умирали за вождів, а ми століттями, хотіли всі разючих змін.

Щоб проростало у державі те, що є суттєве для України роду,
Щоб наші пращури всміхнулись нам за мудрість з давнини.
Щоб наші діти й внуки написали ту історію життя народу,
Що йшов до істини в віках свого трагічного буття із сивини.

А ви нам танками по полю, як по душах, що війною стогне,
Прибрали в біль стрій материнський, а дітей у балаклави.
А тих вояк, що у двохсотих вже ніхто до серця не пригорне,
Вони померли, щоб було майбутнє назавжди у їх держави.

ФІЛОСОФІЯ ДІАЛОГУ

Я дивлюся у зоряне небо — вічність відблиском в очі,
І здається зірок стало менше, як людей на землі.
Перекроїла купол війна, заховала судьбу в діалектику ночі,
Й відпустила лиш пам'ять живущим, що лишилися на тлі.

Ще ніхто не спромігся щось змінить в філософії неба,
Може гальма в процесі помираючих слід вмонтувати.
Мабуть треба було б, бо існує у світі каральна потреба,
За провину нікчемну вже мільйони безвинних вбивати.

Потім знову збереться меморандум одних наймудріших,
Щоб спинити злочинність, що є змістом у всякій війні.
І всім викрутують руки, як вже прийнято з боку сильніших,
І настрашать знов мудрість, щоб сказати пророче «Амінь».

Та ніхто не збирався захистити від нечистої сили —
Просто війни стихали, щоби жертви для нових знайти.
Потім нових солдатів під копірку з минувшини били,
Щоб до влади не Бога, а Хама нові Іроди в змозі прийти.

Так ліпилась історія, майже повністю війнами зшита,
Вже в минулім столітті їх на паперті сотні, як в дим.
Та знайшлася знов мудрість перештопана і перебита,
Мабуть вчасно знайшлася — бо наповнився світ давно злим.

Щось не так в цьому світі, — жити всім стає значно складніше,
Та й у небі давно вже стало менше почесних світил.
І у черзі до Бога стрій двохсотих вже значно побільшав,
Треба мудрість здоровити і додати їй сили до крил.

Щоб могла їх розправити, показати нікчемність всіх воєн,
Запросити до столу всю громаду від світу планети людей.
Заявить в діалозі, що гамбіти в стосунках давно недостойні,
Бо вся правда знаходиться нині саме в змісті розумних ідей.

ОБІЙМУ УКРАЇНУ

Обійму Україну — синьооку мою Батьківщину,
Притулюсь, як до мами — ти лишилась у мене одна.
І почую знов пісню я про долю твою солов'їну,
І відчую в ній сутність, що народи всі наші з'єдна.

І захочеться жити, бо така ти у мене незламна,
Ти страждала віками хоч на паперті слави була.
Хай міцніє надалі твоя мудрість й звойована карма,
І той слід український в філософію вбраний села.

Я бажаю тобі довголіття не меркнуть в блакиті,
А дорога у маках хай всміхнеться калині услід.
Ми прийдемо до істини історичної нашої миті,
Щоби націю нову захистити навіки від бід.

Обійму Україну — Незалежну й навіки Єдину,
Я пишаюсь тобою, що одна ти така на віки.
Ми у тебе всі діти — ми чекаємо ждану хвилину,
Щоб напитися мудрості, як нас того навчили батьки.

НЕДОКАЗАНЕ...

Доброго здоров'я Вам, мамо, пишу листа з війни,
Місяць підсвітив папір, щоб краще міг я бачити.
Ви, сьогодні, мамо, знов прийшли у мої сни,
Я питаю в неба зоряного — що би це могло для мене значити?

Небо підказало, що чекає зустріч з Вами не проста,
Повернуся скоро, від цих злих боїв до витоків я роду.
Щоб торкнутися душею до святого першого поста,
Й зрозуміти суть того буття, як основи кожного народу.

То ж привіт всім землякам, а Вам, матусю, добрих снів,
Він піймав себе на тому, що покликав так її уперше.
Ніби серцем зрозумів — світ війни на доброту збіднів,
Спакував в двохсоті всю духовність і за гідність вмерших.

Його в вічність, як дідів колись, все село несло, як один рід,
Повернувся син, як обіцяв в окопі мамі, на свої пороги.
Через день листа принесли їй ще у свіжий на могилі слід,
Запізнівся листоноша на війні і вручити вчасно не мав змоги.

ВІЧНІСТЬ

Вже й літо у вікно трояндами духмяними
Сьогодні вранці простягнуло пелюстки.
І ти знову прийшла і захотілось до нестями,
Як і тоді, вже двадцять з гаком літ, торкнутися руки.

Пройтися теплим берегом, що в поцілунках хвилями,
І об'єднавшись з вічністю, — віддатись забуттю.
Схилитися да ніжності, де ми були щасливими,
І написати реквієм, як символ вічності буттю.

Як ми любили босими побігти в трави росяні,
І впасти серед вічності знов в незнайомий світ.
І з того ще тремтливого зібрати перли осені,
Що зігріває душі нам обом вже низку літ.

А потім притулитися, щоб від сердець зігрітися,
Та ще роси напитися, що від очей твоїх струмком.
І знову чути музику, як слід за вічність битися,
І потім в неї вбратися, що в тиші над ставком.

ФІЛОСОФІЯ ДУХУ

Ніби виклики віку, що впокоївся в війни одітий,
Ця війна справедлива — ми своє захищаєм від бід.
Там на Сході держави стали сивими внуки і діти,
І лишили в історії особливий для пращурів слід.

Заявили рішуче, що не варто нам бидлом й на далі,
Краще в битві за правду, а не звиклі з колін мозолі.
Ми зберемось, як нація у одній так жаданій всім залі,
Будем зватись державою на щасливій українській землі.

Отака філософія, що є мудрість і шлях до свободи,
І народ мій крокує по ній тисячу в світ добра літ.
Нам всміхається гідність, тиснуть руку мільйони народів,
Ми є соціум віку, загартований, як моноліт.

Не лякайте нас війнами — краще в собі самі розберіться,
Не вбивайте дітей, що лиш крок всі здійснили у світ.
Не спустошуйте землю, перестаньте на вогнищах грітисся,
Бо загубите мудрість — в долю вашу лиш сльози з калинових віт.

Ніби виклик до світу, потемніло в очах всіх від гніву,
Вам чужого схотілось відщепнути той клаптик давно.
Й поділити, як злодій. Ви ж Україну мою чорнобриву,
Знов в торги помістили, щоб крутити набридле кіно.

А кіношник давно переглянув пожовклі папери,
І помітки зробив, щоб історії правнукам глас.
Не придумуйте схеми, як колись вже на звиклі манери, —
В нас своя є історія і вона має власний Парнас.

ФІЛОСОФІЯ ПАДІННЯ

Зірвався вітер і листок із крони влади на траву упав,
Кружляючи над її знаним килимом, метелику подібно.
Той лист цей подих вітру у душі своїй давно прокляв,
Що він не дав повисіти на гілці влади зручно і не бідно.

Що опустив додолу рано так із вимріяної висоти,
Бо ще хотілось зверху над листками нижніми висіти.
І подивитись, як бувало часто у житті із кабінетів ти,
Дививсь на них, вже як чиновник, із нечесної орбіти.

Ти першим мав упасти, бачить Бог, вже переїв нутро,
І неспокійний вітер розірвав контракт і зняв із трону.
І падаючи вниз, ти навіть не згадав оте листкам добро,
Яке на владній гілці, чи в своєму кріслі, не приніс нікому.

А той, хто нижче був — він затаївся і кінця твого чекав,
Та ще благав у Бога про твоє швидке і болісне падіння.
Він все життя на тебе, як у рабстві повсякденно працював,
І захищав від перемін усі надумані тобою сновидіння.

Ти не помітив щирий шарм його широкої і щедрої душі,
І таких тисячі пройшли роками по твоєму владнім колу.
Не заступився Ти навіть тоді, коли бувалі горе торгаші,
Ганьбили прізвище і душу ще колись твоєму другу.

Ти падав боляче і самотній в пустоті, ти бився об чужі гілки,
Подерте тіло полетіло геть у даль метеликом по полі.
Відніс об лишки твого Я, від древа влади, вітер в байраки,
Все, що лишилося від тебе у листковій й непрозорій твоїй долі.

ТРАДИЦІЯ РОДУ

По зболілій землі йшли до Сходу нові батальйони,
Скільки їх ще пройде за свободу в ім'я поколінь?
А в дорогу їм ставили традиційно свічу до ікони,
Щоб дітей зберегти в їх шляху благороднім до змін.

Цей процес, що за мудрість, не одягнений в зраду,
Там живуть і вмирають самі кращі солдати війни.
Вони в різні часи всі отримали мами священну пораду,
«Щоби вижити, діти, пам'ятайте — безсмертю немає ціни!»

Так й жили покоління, хліб ростили, дітей для Вітчизни,
Коли кликало серце, всі миттєво верталися в дім.
А у пам'ять загиблим замовляли у Бога всім тризни,
Щоб наступні солдати берегли їх у серці своїм.

Щоб у вільній Україні збереглися всі витоки роду,
Щоб не втрутивсь ніхто знов в майбутнє життя їх шляхів.
Щоб завжди пам'ятали своїх предків шляхетну природу,
І боролись за істину, суть буття, як Отець нам велів.

На кордонах до мудрості батальйонів вкопалися роти,
Не потрібне чуже нам, а своє — слід в тепло одягнуть.
Будуть в мирі народи — не з подачки кремлівської квоти,
В нас своя є історія, своє бачення долі й до істини путь.

СУТЬ

Їм дав святу можливість Бог змінити карму роду,
Через Майдани гідності пройти, якщо така судьба.
А головне — в боях за істину завоювати ту свободу,
Бо суть її завжди — то родів наших вічна боротьба.

Вони всі поклялися Україні на Майданах кров'ю,
Що понесуть всю суть їх боротьби за Єдність у віки.
Так, як діди їх прапор справедливості з любов'ю,
Несли крізь війни з родової української ріки.

І ось сьогодні цілі роти і батальйони у двохсотих,
У дім вернулись, щоб Вітчизна у мирі праведнім жила.
Як ніби світ на мудрість склав на жертви сам свої всі квоти,
Щоб зустрічала сива мати свого сина край села.

Вона зустріла і земля бійця в безсмертя пригорнула,
Навіки в пам'яті усім побудувала мудрий міст родів.
Щоб Україна у віках у фаворитах європейських була,
І карми зміст, як суть родинного й земного не змілів.

МАТЕРІ

Сьогодні вперше не приїхав на твоє народження додому,
І стало сумно знов мені, без твого, мамо, від душі тепла.
Але я знаю нині, як я буду жити — йти по кодексу святому.
Ти нам лишила карму роду — вічні витoki, якими ти жила.

Лишила всім і тихо, віщим журавлем пішла у мить до неба,
Лишила сиротами нас на цім почеснім батьківському тлі.
Як ніби тут на цій землі найбільше було вічно тобі треба,
Щоб залишили діти слід уже від себе і від неба на землі.

Спасибі, рідна, ми тебе, ще скільки жити будемо, всі пам'ятаємо,
Бо ти у душах наших залишила від подвір'я теплоту сердець.
Ми, Ваші діти, внуки й правнуки свій родовий поріг всі маємо,
Що передався від батьків, бо сформував його святий Отець.

Схилились вишні до землі — пристиглі червнем повні ягід грона,
Ти так любила місяць цей, що у тридцяті роки тебе спас.
Ти нас людей любити вчила і чути в небі мудрість дзвона,
Щоб з Богом в єдності завжди скрізь по життю був наш Парнас.

КУДИ БІЖИШ ТИ, ДОЛЕ

Куди біжиш ти, хлопчику, — ще встигнеш жити,
Побудь сьогодні вдома у родинного тепла.
Ти потім, коли в світ підеш будеш його любити,
У всіх кутках свого життя, де тебе доля занесла.

Куди ідеш юначе — подивись на свою рідну хату,
Там залишилось те, що Батьківщиною зовуть.
Ти намагайся жити так, щоб не схотілось супостату
Батьків твоїх в неволю віковичну знову повернуть.

І ти, солдате, зупинись, вклонися Україні — її долі,
Тут залишилися могили твого роду, пам'ятай.
Ти можеш звоювати правди світ і на родиннім полі
Розквітне знову на землі батьківській вічний гай.

Куди спішиш ти, доле, зупинися і поглянь навколо,
Це отой світ, що хлопчик від порогу шлях творив.
Що юнаком пішов в життя і українське рідне поле,
Уже солдатом в лютій бійні він достойно захистив.

ПІД НАСТРІЙ

Якийсь не зрозумілий настрій і душа моя болить.
Ти відчуваєш, предків рід знову до помсти кличе.
А над периметром війни, що не вдалося зупинить.
Вже п'ятий рік вкрай знахабніле вороння курличе.

І на оцьому полігоні совісті народів кров і дим,
І сльози тисяч вже прощених Богом тінню бродять.
Благає мудрість всіх зі зброєю молитись перед тим,
Як кулі пропуск надавати, де рахунки інші зводять.

І який настрій може бути, коли дім продовжує горіти?
А з ним згорає той запас моралі, що повнився від мами.
І ти за звичкою ставиш питання: Як, опісля, будеш жити?
А головне, що буде з Україною, яку любили ми віками?

А тобі хочуть всі довести, що в Європейському Союзі рай,
От тільки доповзати нам по життю до нього ще лишилось.
Мій дід був середняк, мав коні, сів поле й власний гай,
Помер в голодоморі, хоч комунізмом у вікно дивилось.

Як ніби звикли вже усі нести дітей постійно в царство Боже,
Вже й посивілий світ схилився в останній шані до колін.
А мама чи забути сина слід від хвіртки роду перший зможе
На тому клаптику життя, де був щасливим і живим у неї він?

Й ти вже традиційно за убитих сто солдатських грам,
Підносиш за усіх, хто впав за Україну на її світанні.
За той квітучий — вічно український солов'їний гай,
Що воїн в битві захищав своїй останній, там на полі брані.

ПОМ'ЯНЕМО ЇХ

Давайте пом'янемо їх — колись і нас згадають,
І квіти в пам'ять на могили мовчки покладемо.
А потім стіл накриємо їм вдячно — вони знають,
Що ми сьогодні пом'янути їх усіх прийдемо.

Що тут ще скажеш — така логіка життя людини,
Ми в ритм традиції верстаємо всі наші будні.
А потім слізною їхній слід вже із-за спини,
І десь із викликом у їхній долі не всі ми згодні.

А світ фільтрує ряди живих в не їхню осінь,
Ми дізнаємось усі з болем — когось не стало.
І в наші душі знов приходить сліпа просінь,
Яка в прощальній тій хвилині вже значить мало.

Ми їх почесно несемо у вічність і серце рвемо,
Вони, ще довго, приходять в гості усі до столу.
А потім чарку за їхню пам'ять на рану ллємо,
Й сльоза зрадливо лоскоче очі в стежках додолу.

В ПОШУКАХ ІСТИНИ

Я десь наблизився у пошуках до істини,
Лише приблизно — осягнути суті ще не встиг.
Я все життя крутився біля роду мого місцини,
І лиш під осінь зміг зробити цей постриг.

Краще б не знав, то може ще прожив би лишнє,
А так для серця наступила правди мить.
Воно ввібрало в себе те буття страшне колишнє,
І вже сьогодні знов по-справжньому за вбитими болить.

Болить, бо правду сталіністи під сукно сховали,
Десятки років обкрадали нашій мудрий рід.
Мабуть, надіялись на диво і тоді всі не чекали,
Що прийде потепління час й розтане вічний лід.

А як же хлібороби? — То ж всіх живими закопали в ями!
Щоб збудувати на могилах їхніх комунізм.
Хоч світ нас пізнавав не у комунах, а мудрими родами,
Як повноцінний світу рівноправний організм.

Здоров'я нації угробили у Сталінських колгоспах,
Селянську душу поганьбили в ниві зла.
Я ще й сьогодні в будівничих їхніх хижих ГОСТАХ
На втямлю того злого проти люду мого ремесла.

Не втямлю, бо мене не вчили тоді в школі,
Як можна закопати в землю ще живих дідів,
Які лише одного всі хотіли, щоб діти їхні вволю,
Наїлись хліба з ниви, але вождь так не велів.

Дідівську працю поганьбили партократи,
Одних спровадили на цвинтар, іншим — шлях в Сибір.
На довгі роки тупу біль і хліборобам грати,
Надав у спадок Україні у Кремлі вусатий звір.

А як же більшовицька істина і правда революції?
Та Господь з нею, цього вождь дідам не обіцяв.
Він в алогічному світі хліборобам власні езекуції
В бутті брехливим комунарам особисто нав'язав.

Ось так й жили, аж поки всіх гуртом не вгробили,
Хто опирався — закопали у могили віку всіх таких,
Це тих, що піонерами державу із руїни зводили,
Боролись, щоб не зникла мудрість роду в байраки.

Я все життя шукав цю правду, а пізнав — жахнувся,
Не знаю, як так сталося, що під осінь я її знайшов.
Я ніби у дідівську свиту хлібороба знову одягнувся,
В якій він із червоного століття в синьо-жовте йшов.

В ПЕРЕДДЕНЬ ПЕРЕМОГИ

Гортаю сторінки історії і воїнів із війн минуле бачу,
Як в юнім віці піднялись вони на святу січ.
А потім разом з ними на могилах дідів плачу,
І стримати не можу сліз у океані поминальних свіч.

Переді мною сторінки живої правди в долі України,
Не так напишуть всі про них і не ту правду доведуть.
І довгі роки говорити будуть не про вітчизняні війни,
І правди слід у тому спічі переможці не знайдуть.

А вони свято вірили усі, що Батьківщина — то є їхня хата,
І мати з батьком, посивілі за війну, — то їх святий поріг.
І в них усіх була єдина й спільна ціль, щоби нациста-ката,
На те родинне їх подвір'я не впустить, як в оберіг.

А помирали з вірою, що внуки косність переможуть,
І розберуться з тими, хто сховав правду в архів.
А потім всьому світу донести нащадки їхні зможуть,
Мудрість віків, яку солдат принести в рідний дім хотів.

Вдивляюся в обличчя їх, як у червоне те лихе століття —
Де воювало героїчне покоління в світі знаної війни.
Ідесь я серцем відчуваю, що вони нам, як своїм дітям,
У спадок правду залишили від тієї довгожданої весни.

ГЕРОЇ НЕ ВМИРАЮТЬ

«Герої не вмирають» — вони вічно в наших душах,
Як всі, хто в попередніх війнах захищали рід від бід.
Листаю я історію героїв в цьому світі не живущих,
І бачу в тих розстріляних роках, їх героїчний слід.

Герої залишаються навечно на святому полі брані,
Життя завжди фіксує підсвідомо той останній крок.
Коли приходить мить віддати найдорожче на світанні,
А потім всіх зібрати воєдино на ще свіжий бугорок.

Герої не вмирають — ніби постріл з пафосом на площі,
Герої разом з нами будуть вартувати мир в віках.
Для всіх живих в достойнім статусі, як найдорожчі,
Вони залишаться навіки серед нас у мирних снах.

Герої не вмирають, як і їхні справи у ім'я держави, —
Якось незвично це звучить, коли в вікні мирна весна.
Я бачу їх всіх поіменно і на паперть історичну слави,
Приносить пам'ять їх у наші душі, ще не випиті до дна.

ЇХ ВІДСПІВАЛИ НАВЕСНІ...

Їх двадцять сім, ще юних, розстріляли під світанок —
Коли ще сонце обрій, як заведено в природі, не прогріло.
Їм так хотілось всім впіймати промінь сонця наостанок,
Побачити, коли він ще по-мирному ліниво і не сміло

Приходить в світ, щоб возвеличить сенс життя,
Яке кати забрали біля Крут, на героїчнім полустанку.
І лиш миттєвість — згодом вічність, на перехрестях каяття,
Напише повість справедливу в Україні нового світанку.

І в цім процесі вічнім і по сутності завжди святім,
Де вже мільйони вознеслись в історії до Бога,
Є саме світле у людини, що у походженні своїм,
Належить всім живущим в світі цім — то є життя дорога.

Їх перший крок, а вже з роками невблаганний біг,
В надії досягнути піку не подібної всім слави.
І тисячі утрачених навік до того подвигу доріг,
Так і лишились назавжди в першім бою без балаклави.

Їх хоронили на Аскольдовій горі, у ще безсонячній весні,
Фізично знищити змогли кати, духовно душу — не зуміли.
І часто бачиться останній спалах зірки в небі їх життя мені,
Та героїчна долі мить, яку вони — за Україну — там усі зустріли.

МІСЦИНА

По смислу сказаного — визначають твою суть.
По тому, як акценти ставиш — віру твою в істину.
Бо ти не можеш з дороги від правди повернуть,
Якщо переконаний, що знаєш її адреси місцину.

Падіння зірки на небі означає, що світ збіднів, —
Когось найріднішого на нашій землі не стало.
Може тілом своїм він перед Богом уже змілів,
А може те, що діється у державі, його дістало.

Причини різні, але сутність існування людини одна —
Хочеться кожному залишити розчерк на паперті.
Бо світ оцей людські подобає тому і вкупі об'єднав,
Щоб не померла мудрість люду у соціальній заперті.

Люди зреалізуються, як розумні істоти лишень тоді,
Коли перестануть нищити свою суть на полі брані.
Зникнуть війни на землі і розквітнуть таланти молоді,
І вбереться в одержави світ на його світанні.

І наступить апокаліпсису довгождана усім мить,
Піднімуть Людину до вінця її заслуженої слави.
І серце за мудрість України в мирі радісно защемить,
І зможуть здати навіки в архів наші діти балаклави.

НАВІЩО

Здригнувся світ і поклонився дітям в ноги,
І сніг на скроні досить рано мамам знову впав.
Вони лишилися на Сході — край життя дороги,
В поклоні люд Вкраїни вдячно шану їм віддав.

Я ніби випав в біготні із строю — скільки можна?
Їх, ще не голених, у землю України назавжди?
Чи може пам'ять там в Росії так стриножена?
Що стали вбивцями колишні ті — вже не брати.

І сотні НІ, і тисячі НАВІЩО, і мільйони ПРОТИ,
Чому ж тоді не строєм йдуть сьогодні всі ОТИ,
Хто одягнув сутану вбивць і відшукав ті квоти,
Що залишили мудрий світ у бездуховній самоті?

Давайте скажемо їм всі: «Герої не вмирають!»
Як їхні справи, що лишили слід свій на землі.
Хай друзі їх запам'ятають, а убивці усі знають,
Що прийде для них Божий суд на праведному тлі.

І світ тоді, як і в тім травні весь здригнеться знову.
А ми, як свідки злочинів, на паперть правду принесемо.
І одягнеться наша ненька Україна у обнову нову,
В якій на свято нації ми всі у новий дім прийдемо.

ШИРОКІНО

ГРАД вибив все живе — лишив страшну алею горя.
З-під груд каміння смерть дивилась бійцю в вічі.
А він з останніх сил свій погляд відвести від моря
Так і не зміг біля Широкіно в останній своїй січі.

Він чув, як хвиля в ритм життя цілує берег України,
І воював за цей останній клаптик у своїм житті.
Він так надіявся, що всі, вже повоєнні мирні зміни,
Його однополчан ніколи не залишать в самоті.

Бо світ на мудрість так збіднів, сп'янів від крові,
Він добровільно свій бронежилет вдягнув на тіло.
І десь зозуля, як і личить, років його роду у діброві
Зверстала звично до архіву пам'яті скільки хотіла.

«Прощай!», як громом серед ран землі лунало,
Він крізь стерню побачив день і відблиск хвилі.
І серце воїна благало небо — вслід війні кричало,
І так хотілося той світ знов повернути, де були щасливі.

Але Широкіно — маленьке українське місто слави,
Форпост останній він помітив, як на п'єдесталі.
Він посміхнувся всім і у ім'я української держави
Продовжував тримати цей шматок землі й надалі.

«Герої не вмирають» — вслід із траншеї героїзму й горя,
А серед них боєць із Києва, що не дійшов до моря.

ПІЗНАННЯ МУДРОСТІ

Не стріляйте у мудрість — її бракує усьому світу.
Убивати її можуть нелюди — їх покарають у Бога.
Всі люди мають можливість перед Ним до звіту,
Це сама першочергова у житті кожного змога.

Мабуть злочинці забули — за скоєне слід відповідати,
Не знання закону не знімає покарання за злочин.
Невже серед перебігу подій війни неможливо узнати,
Хто цей мир між двома народами так підло заморочив.

Хто гріє руки на смертях дітей і натоптав кармани,
Будує свій терем на клаптеві землі политій кров'ю.
Народ їх у всі віки возносив у статусі бусурманів,
Яких наші славні предки громили у Подніпров'ю.

Розкрийте Біблію — Книгу Життя і вчитайтесь в її правду,
Не потрібно придумувати проблем, де їх немає.
Не мішайте два нетотожні терміни — мудрість і зраду,
Мудрість облагороджує світ, зрада — в душі стріляє.

А коли Ви пізнаєте всю суперечливу соціуму турботу,
Спробуйте піднятися, хоч на мить, на Голгофу правди.
І Ви повинні помітити ту необхідну мінімальну квоту,
Яка нас відділяє від зради у статусі злої людської принади.

Наберіться мужності і переступіть меркантильні слабини.
Світ добра Вас ще обніме, якщо він Вас ще не зустрів.
Лише тоді Ви зможете вдягнутися у нову сутність людини,
Якій непідвладний світ брехні, бо він в утробі її уже згорів.

Ніби все і всім зрозуміло, але чому влітку у мудрості зимно?
Чому нам намагаються втлумачити несумісні людському істини?
Я знову вдаюся до моралізації і на душі, як особистості, противно,
Бо не можу зрозуміти — як можуть люди нищити святі місцини?

ДО ПРАВДИ

Яка різна в нас доля! Ніби ми не з одної планети,
Вічний поклик до правди ще вгамує енергію злих.
В нас лишилося те, що нам слід ще до люду донести,
Серед бруду й брехні до народних традицій святих.

Може десь вже тоді, як вгамуються всі біснуваті,
І по Божій команді зброю помсти усі зачохлять.
І відбудеться суд, де судитимуть всіх винуватих,
В нелогічній війні, що продовжує в правду стрілять.

Тяжко щось доточити, що сказали вже наші народи,
Може згодом ще скажуть внуки в спину дідів.
Ніби хтось вліз в архів переплутав таємні всі коди,
Або Кремль перебрав і від крові на Сході здурів.

Як ми зможемо всі пояснити війну внукам й дітям?
Бо цей безлад сьогодні не в розумних вже рамках буття.
Задихається правда у брехні пересипаній з сміттям,
І не видно в процесах хоч мізерних зернин каяття.

ЧОМУ ТАК БОЛЯЧЕ МЕНІ

Чому так боляче мені і сльози у путі додолу?
Людський гербарій складений війною,
Як ніби вбивць хтось запустив по колу,
І нищить світ заплетений вінком тобою.

Чому не спинить їх та свята Божа кара?
Вже просить світ, що зчервонів від крові,
Кому ця нелогічна прокремлівська свара,
Знов гріє руки на знайомій всім основі.

Одні запитання, а відповіді будуть потім,
Коли не буде вже кому й відповідати,
Коли останнього ми воїна в двохсотім,
До Бога будемо всім світом проводити.

Чому збіднів цей світ на мудрість хворобливо?
Хіба не знає — всі причини зведені у його руки?
Невже не можна вже сьогодні скоїть диво,
І заохлити зброю, щоб зростали в мирі внуки?

Щоб розцвіла калина, а у небі пісні звиклі звуки,
Щоб наші діти всі за руки у життя обійми,
Щоби жінки всі познімали одяг вдів і на поруки,
Взяли Любов, відмиту від страхіть війни слізьми.

Чому так боляче мені і на душі вічна тривога,
Бо знов на Схід вже звиклий стрій, там наші діти,
Їх принципова і свята в ім'я України нашої дорога,
Деся згодом зможе в мудрість грішний світ одіти.

ВБИВЦІ

Хто вродив їх? А потім вкинув у купель із крові,
Може ночви поплутав або народини проспав.
Не співав він їм пісні у дитинстві свої світанкові,
А потім юність їх вже без любові земної розікрив.

Ви ніколи про це не думали і навіть не читали,
Бо саме так вирощують професіонала-вбивцю людей.
Про такого виконавця-кілера у всі часи дбали,
І доповідали, кому потрібно, не піднімаючи до Бога очей.

Потім піднімуть уже в сльозах, та буде злочинно пізно,
Їх не зрозуміє світ правди — до чого був цей крок?
І лише сніг на голову матері впаде пізніше слізною,
Оросивши сина свіжий землі із війни бугорок.

І вже тоді стане питання про сенс життя у світі,
Задумається все людство на грішній землі.
Вбивців не народжують — їх творять на злочинній орбіті,
А основою процесу є закономірності існування зла на тлі.

ФІЛОСОФІЯ ВІДРОДЖЕННЯ

Вони вбили у неї рідних — сина, дочку і чоловіка.
Вони знищили найсвятіше — могили її роду.
Як нам усім слід діяти, коли духовна каліка,
Взяла націю за горло і відбирає у неї свободу.

Якесь алогічне питання, але відповідь не міфічна —
Без двомовності будувала Україна свій правопис,
З вбивцями політика була у нас категорична,
Про що стверджує попередній історичний опис.

То чому сьогодні таке довге топтання на місці?
І стрій народного гніву не налагоджений в ногу?
Ми ніби народилися не на цій землі, а на Місяці,
І забули ту оплакану бабусями дідівську дорогу.

Вони заберуть у нас душу і доберуться до серця,
Тяжко повертати те, що віддане на поталу нами.
А як же будуть існувати без мудрості ті життя озерця,
Що зберігалися століттями в історії нашими дідами.

Невже висохнуть, як очі мами, яка дітей схоронила?
Невже ми забудемо ту вдову, що у двохсотім — мужа в Аїд?
Я свято вірю — є у державі така героїчна народу сила,
Яка це завжди пам'ятає і ще вкриє славою України слід.

ЧУЖА ВІЙНА

*В пам'ять всім воїнам-афганцям,
учасникам війни за річкою 1979-1989 рр.,
які не повернулися додому*

Ти якось навідні сказав: Я туди запізнився.
Я в сутність спочатку не вникнув — куди?
А потім, пізніше, як світ за рікою сказився,
Згадав, як хмеліли ми вдвох від твоєї їзди.

Давно то було, вже й діти твої воювали,
Пізнали той стан, як тіло боліло від ран.
Я часто проходжу стежками, які тебе знали,
І біль не втікає з роками в минулий Афган.

Навіщо війна в чужім світі забрала солдата?
Я тисячу раз з цим питанням студентам в їх ряд.
Як ти залишився прикрити їх тілом комбата,
Отих — ще безвусих — радянських твоїх соколят.

Вони твоє тіло, як батька принесли з-за річки,
Щоб там на чужині не снівся тобі більш Кабул.
І постріли в пам'ять, і плач у Карпатах Марічки,
І сльози солдатські, і той, всім прощений, аул.

Це якось нечесно за землю афганську солдатів,
Навіки спровадить п'ятнадцять їх тисяч в Аїд.
І світу брехати, немов рятували тоді демократів,
І там залишили навічно в історії воєн свій слід.

Я ще і сьогодні, як з братом, веду діалог із тобою,
Вже й голову в сніг, а з юності знову в сні ти.
Як ніби у мене украли пів серця за тою рікою,
А інша частина зі мною ще вкупі продовжує йти.

СВЯТА ПАМ'ЯТЬ

Мовби все в мене є, що потрібно людині,
Навіть більше від того, що я мріяв колись.
Головне, що в житті залишивсь не один я,
Є дружина і діти, та і внуками теж обжились.

Мовби й роки в солідне заглядають вже нині,
Та і снігом у вічі хтось з розгону узяв і війнув.
Все частіше встаю і дивлюсь ніби в очі святині,
У ті символи правди, що вертають нас всіх на війну.

Може, тихо пройти? Але пам'ять пройти неможливо!
Можна всіх їх забути, але як тоді в світі цім жить?
Це вони в сорок п'ятім народили в народі те диво,
Від якого луною свята пам'ять на Сході гримить.

Якось знов захотілось стати в стрій, як бувало,
Навіть руки, зазвичай, знов відчули вже сталь,
Хоча років пройшло з днів солдатських чимало,
Але часто вдивляюсь в ту овіяну буднями даль.

Ніби все в нас гаразд, але знов ми в траншеях,
Бачу всі переплетені в парадоксах на Сході війни.
Знов благасмо Бога, щоб крізь залпи від ГРАДІВ алеях,
Повернулись додому в рідну хату до мамі сини.

Мовби все в мене є, тільки хочеться миру до хати,
І пісні світанкові десь під ранок без залпів гармат.
Щоб ростити онуків і батькам більш дітей не ховати,
В святу землю України посивілих не в пору солдат.

БІЛЯ ОБЕЛІСКУ

Я вкотре у своїм селі прийшов до обеліску,
Вдивляюсь у знайомі прізвища в граніті.
Їх сто двадцять чотири в тому вічному списку,
Що не вернулися в рідне село в самому квіті.

Вже й матерів їхніх нема, що в сорок стали сиві,
Не дочекавшись визволителів з війни.
Вже їхні від війни всі діти відслужити встигли,
Тільки вони, як совість наша, ходять до нас в сні.

Запитують, як ми живемо і який порядок нині в світі,
Бо залишили мир для нас, як пам'ять про ті дні.
І в нас завжди душа болить, і ми в постійнім звіті,
Як ніби знов в поході вічному, вже на своїй війні.

ВІТЧИЗНА-2

Нахилилася мама над обителлю сина,
Її очі зігріли вже свідоме маленьке дитя.
Він з колиски вже знав — є у нього Вітчизна,
І без неї не мислив більш свого він життя.

Бо Вітчизна — це дім, де Ти в світ появився,
Де зігріла Тебе рідна мами твоєї рука.
Де Ти вперше в житті на вечерю спізнився,
І всю ніч Тобі снилась постать юна й струнка.

Притулилася мама до грудей вже солдата,
Проводжали до війська все село в перебіг.
Вслід збідніло йому посміхалася мамина хата,
Де Вітчизною був його рідний батьківський поріг.

Похилилась матуся над могилою рідного сина,
Свіжий горбик землі серед правди і слави дідів.
Їх колись розчавила геноциду пекельна машина,
А він жить в Батьківщині зовсім іншій хотів.

МОЯ УКРАЇНО

Заспівай мені пісню, що приніс я від мами,
Подивись мені в очі — хіба зрадити правді я міг?
Будували її ми з тобою в кожному серці роками,
Ти на бранному полі не один за ту мудрість поліг.

І не вір ти нікому, що усі не такі ми стали,
Просто в світі оцьому ми любили, як матір її.
Скільки їх — безіменних — за ідею Вони розстріляли,
Ще їх світ пригорне і ще створить легенди свої.

І та мить ще прийде — ми одягнемо їх в п'єдестали,
І Небесним всім Тисячам ми напишемо реквієм свій.
Що Вкраїну, як матір в справедливім бою захищали,
І згоріли героями в той лютневий за правду двобій.

Заспівай мені пісню про калину, як в юності мама,
І розкрий усім очі на казковий її дивоцвіт.
Щоб жила у роках історична родів наших карма,
І казковість її нас єднала в святині ще тисячі літ.

Принесіть Ви калину на могили Небесних героїв,
Поклоніться всім світом до холодного краю плити.
Це їх перших Майдан всіх на подвиг тоді перестроїв,
Щоб наступні до правди народи шлях змогли свій знайти.

Заспівайте їм пісню в традиційнім контексті спомину,
І відбийте у ній героїчне й коротке солдатське життя.
Клаптик того буття, що суттєво на світ нині вплинув,
Занесіть їх на паперть до перлини святого буття.

ДОЛЯ НЕБЕСНИХ

Дивлюсь на календар я — вже і травень на порозі,
Розкішне сонце у трояндах життя перлини кличе.
Птах одинокий підозріло, як ніби втомлений в дорозі,
Мені, на мові їх пташиній, щось про своє курличе.

Я зрозумів його — сьогодні птах лишивсь один,
Родинний ключ він розгубив на фронті серед світу.
Мені ще і сьогодні бачиться на Сході їхній клин,
Що кожен рік весною прилітав до Умані для звіту.

Приніс пернатий стрим в миттєвість мого я,
А з ним неспокій в хату, бо горіла наша Україна.
І те, що в нас боліло кожен день на Сході і здаля,
Вже в іншому ракурсі нам бачилась страшна уся Руїна.

Тому і неспокійно птаху стало, бо побував він на війні,
Де втратив добру половину клину у боях Небесних.
Він так надіявся, що прийдуть в Україну світлі дні,
Тоді на Сході ключ його пернатих знов воскресне.

А я троянд вже виростив для того дня для усіх них,
Щоб привітати знов пташиний спів у нашім роді.
Я буду їх чекати кожен день — пернатих і завжди своїх,
Що загубились тимчасово у державі десть на Сході.

СЛІДИ ГЕНОЦИДУ

Могила віку, як сльоза селянська в оці,
Бентежить душу і солоним знов на свічі.
В ній в вічному сні, померлі у голоднім році,
Лежать рядами бувші комунізму будівничі.

Над ними вишні відцвітають не одне десятиріччя,
І Хрест Господній святу тишу прикрашає.
Вони, як відгук із минувшини червоного сторіччя,
Яке сьогодні наша совість, що не спить, вивчає.

В час поминальний хрест поклавши святий Богу,
Йдемо ми в світ їх знищений катами.
І в святій пам'яті проходим їх життя дорогу,
Яка, як совість залишилась вічно з нами.

Перед очима пів села на цвинтарі, як в миті,
Пройшли крізь голод — лиш хребти від тіла.
І очі їх завмерли ще живі — землею вкриті,
Пішли у вічність, хоч душа жити воліла.

Я знову йду трагічними стежками геноцидів всіх,
Не поросли травою, значить і трагедія їх з нами.
Ми часто замордованих всіх поіменно поминаєм їх,
І не зміліла пам'ять ця свята наша з роками.

А за селом кладовище — шлях вигаданий в рай,
Везуть останню пам'ять від тридцятих того віку.
І їх розмитий між роками потойбічний святий край,
Потонув в їхнім — уже спільному — барвінку.

ЗУПИНИСЯ, ПРОХОЖИЙ

Зупинися, прохожий, на могилі солдата,
Поклонись до плити, йому шану віддай,
Він загинув за нас, і від тебе посвята,
Цім життю молодому, ти про це пам'ятай.

Будуть тисячі їх ще вмирати за гідність,
Як зірки пролетять у останню їх ніч.
А Ви їх пам'ятайте, посилаючи в вічність,
В день святого помину подаруйте їм спіч.

Розкажіть у промові про нележку їх долю,
І згадайте про мужність на святому посту.
Це вони в бій останній, щоби знищить неволю,
Щоб не вкрали більш правду і святу доброту.

Зупинися, прохожий — ти на паперті слави,
Найсвятішому місці на українському тлі.
Тут покоїться правда і неспокій держави,
І про це святе місце знають всі на землі.

МАМО, ПРОБАЧТЕ...

Мамо, пробачте Ви мені, я стежку не згубив додому,
Майдан покликав нас, та ще й в Росії допомгли.
Вони удерлися в наш дім і цю війну розпочали свідомо,
А ми рабами жити більше не змогли.

Мамо, пробачте нам, ми не вернемося усі із поля брані.
Ви тільки правду нашим дітям потім розкажіть.
Хай пам'ятають, що батьки були на Сході не останні,
І так хотіли, щоб колись в країні всі змогли у мирі жить.

Мамо, Ви не плачте над плитою честі нашої і слави,
Ви в самостійний світ мене пустили від свого тепла.
Та Ваша теплота в моїм житті — святий поріг держави,
Мене і всіх однополчан на Сході завжди берегла.

Мамо, живіть, бо ми за Вас в цій боротьбі усі згоріли,
Нас вже Небесних тисячі на Майдан совісті прийшли.
Ми лиш одну професію — солдата честі — всі засвоїти зуміли,
В якій себе у Україні на святій паперті знайшли.

ПРОВОДЖАЛИ СОВІСТЬ НА ВІЙНУ...

Забирали сина на війну...
На майдані голосило все село.
І просило Бога, щоб живим вернув,
Бо в селі і так їх в війнах вже чимало полягло.

Бо уже не в перший в цьому році раз,
Дітей всіх до війська брали під наказ,
І привозять потім їм солдат війни,
Доточити в сільський спокій сивини.

Поріділа вся вже вулиця в селі,
Залишились лише підлітки малі.
Вже дідівську мудрість кличуть на війну,
Знову холод смерті позіхнув.

Зупини ти, Боже, серця мить!
Хто ж в селі їх буде хоронить?
Коли пів села в святому полі спить!
Хто ж самотнім в світі буде жить?

Проводжали совість на війну....

ВСМІХНИСЬ КРІЗЬ СЛЬОЗИ...

Всміхнись життю — ти ще можеш — хоч через сльози,
Бо подумують мордаті, що тебе перемогли.
Вони відросили на наших горбах необ'ємні морди,
Бо надто вже принципово своє нутро берегли.

А ти в пенсійні роки маєш вагу неповних два пуди,
Оце і все, що життя від комуняк дісталось тобі.
Тому всміхнися правді, від тебе вже ніщо не убуде,
Нехай краще трісне черево у їхній жадібній утробі.

І ти тільки не бійся, бо вже гірше, як було не буде,
Хіба що — краще тільки там, де вишні в самоті цвітуть.
Але поки кістлява з косою за нами вчергове прибуде,
Ми будемо молити Богу, може Їх усіх у архів здадуть.

Тоді і очистимося від минувшини на святій паперті,
І омовіння приймемо і від бруду України спасем.
Бо нам — українцям не личить сидіти у вічній заперті,
Краще на Голгофу всі в день призначений прийдем.

Я буду чекати на це сходження з нетерпінням,
Бо саме в ньому я бачу подальший сенс України.
І наповняться наші тереми тим новим поколінням,
І нарешті пройдуть в державі дійсно революційні зміни.

Тому всміхнись їм сьогодні, крізь біль душі, прямо в очі —
Нехай вони опустять додолу брехливі і продажні свої.
Щоб зазвучали в Україні пісні, як колись, щовечора дівочі,
І щоб прилетіли знов журавлі, вісники свободи, у наші краї.

МОРАЛЬНОСТІ СТУПЕНІ

Не бий собаку — в неї душа твоїх далеких предків,
Ти краще дай їй шматок в утробу — з тебе не убудеться.
Не шукай в червивому тлі здорових осередків,
Краще запропонуй людям щось нове і за тобою піде вулиця.

Подай кусок хліба на спомин і випий за здоров'я,
Не задирай тільки носа, що в світі кар'єру зробив.
Краще завжди знай, яка в тебе лишилася духовна зброя,
Для того, щоб ти місію в душах українців здійснив.

Не ображай ближнього, бо тебе не зрозуміють у Бога,
Краще поспівчуйай йому, якщо не зможеш допомогти.
Бо в цьому світі буде ще не одна твоя особиста дорога,
Яку ти з гідністю повинен в своєму житті пройти.

А якщо ти будеш дружити ще й з світовою мудрістю,
Можеш бути впевнений — розумний підтримає тебе.
Бо набридло вже правду нам ділити із вічною дурістю, —
Дурнота межує з дебільністю, яка мудрість в небуття загребе.

А якщо тобі самотньо буде у цьому, скупому на доброту, світі,
Поклич оту собачку, ти її від голоду в житті колись спас.
І діалог у вас відбудеться в неперевершеному реальному квіті,
І ближній зрозуміє тебе і запросить у наступний моралі клас.

ОСІННЯ ПОДОРОЖ

Я знов прийшов у осінь — сам уже осінній,
Хоч до зими ще, вірю Богу, часу трохи є.
Нехай мене ще не спішить в обійми іній,
І не питає доля, скільки літ зозуля відкує.

Я сам собі обрав цю у горбах складну дорогу,
І йшов по ній вперед серед похвал із слів.
Не знаю, як буває в інших, але дякуючи Богу,
Я сам ази життя пізнав, хоч падав і горів.

Сьогодні вже збираю те, що втрачено в дорозі,
І не жалію, що життя пройшло, як в такт труби.
І десь ще жевріє на дні душі надія, що я в змозі,
Десь відпочити від шаленої в моїм бутті ходьби.

А там й до Бога вже пора — до вічного покою,
Ось тільки ще душа знов кличе, як в останній бій.
Я стільки літ побите серце комунізмом гоїв,
Щоб десь здійснити вже під осінь поклик свій.

Вона прийшла неждано, хоч чекав для звіту,
Щоб в піраміду камінь свій покласти в склад.
І лише тут з минувшини осінній дотик квіту,
Дав зрозуміти, що життя під осінь — особливий сад.

КРОК У БЕЗСМЕРТЯ

«Стріляй, бо я не можу» — шепотіли губи,
А руки міцно стиснули вже без набоїв автомат.
«Стріляй, поки живий у них, вони до згуби,
Привели край наш — України, ти ж — солдат...».

Він подививсь на тих, яких просив стріляти,
А вони в різних позах всі лежали по землі.
Він зрозумів — лишивсь один і метри ці тримати,
Для України воїн з тими, що лежали, захотів.

«Пробачте, мамо, що залишаюсь я на Сході»,
Без звуку губи кіборга промовили в півночі.
«Я жити міг лиш в Україні, серед квіту, на свободі,
І смерть солдата за майбутнє її світле я прийму».

Він у бійницю глянув смерті своїй прямо в вічі:
Зірвав чеку, що як церковний дзвін гримить.
Він вірив всіма фібрами душі, що в оцій лютій січі,
Нарешті все ж таки наступить перемоги свята мить.

Він із колін над вічністю піднявся і у безсмертя рушив.
Таким його весь взвод в аеропорту запам'ятав.
Я в тому пеклі поруч з ним частину сам себе залишив,
Щоб інша пів донесла людям, як він за правду воював.

ЛЕТОВИЩЕ

Бій стихав, кров стікала по стінках окопу додолу,
Взвод атаку відбив — захистив знов України поріг.
А він в небо дивився, як зірвалася зірка й по колу,
Опустилась солдату, до війною натруджених ніг.

Вгамував він свій біль — здивувався, що стало так тихо,
Ще хвилину тому рвав повітря снаряд із гармат.
Їх позносили вниз, щоб зібрати до купи все лихо,
В цей, незвичний живому, у крові медсанбат.

Їх знайдуть потім всіх на летовищі аеропорту,
Пісню друзі складуть, як про кіборгів з пекла війни.
Вони там залишились біля подвигу їхнього порту,
Ти в день спічу героям душі їх і серця пом'яни.

І скажи за столом, як зберуться усі не спокійні
До подій, що творяться і зовуть усім світом війна, —
Ми в аванс всі живемо за солдат, що вже нині покійні
І чекаємо миті, щоб за них відомстити сповна.

Коли стихнуть бої — знову світ повернеться до миру,
Пам'ятай про летовище, там кувалася гвардії мить.
Не гарцюй на їх ранах, бо сьогодні нам рано для пиру,
Краще світ їх згадай, бо у ньому усім ще болять.

Вони перші — з бідною на ти — воювати пішли проти неї,
Хоч хотілось в росу, а під ранок на мамин поріг.
Їх на Сході в війні розстріляли із ГРАДів алеї,
Вони світ залишили тобі, щоби мир ти у ньому беріг.

ВІЙНА

Посвітлішало в небі, світ нарешті проснувся,
І заглянув у душі доросліших війною солдат.
Він у нове вбрання, що доречно в природі, вдягнувся,
Тільки якось незвично помужнішав ще юний комбат.

Він напевне вже знав, що під вечір до першого бою,
З батальйоном його необстріляних юних дітей, —
Тих, яких на війні захищати він мусить собою,
Щоб живі всі вернулись в світ гуманних ідей.

А вони полохливо голубками у зграю зібрались,
І у образ стратега перед першим двобоєм вдались.
Щось святе в цих дітей у єдине в житті об'єдналось,
Що зібрало їх тут, де їх предки в цю землю вжились.

І команда «Шикуйсь!» — ніби грім серед ясного неба,
Пролунала тоді, коли сонце прибігло в zenіт.
Тільки зойк материнський ніби постріл — «Не треба!»,
Пролунав вслід колоні, що крізь куряву тихо на Схід.

Вони іспит свій склали в Іловайську трагічному колі.
Посивів їх комбат — клав у грузи двохсоті дітей.
Їх зустріли героями на в калину убраному полі,
Тихо плакало небо, омиваючи світ від смертей.

МУЗА

Сьогодні у Різдвяну ніч Муза прийшла на звіт,
І стало боязко в душі, не знав, що дама запитає.
Казково падав сніг і з перемерзлих на подвір'ї віт,
Мороз укотре із народженням Христа вітає.

І Муза якась дивна була нині у Різдвяну ніч —
Як ніби благі наміри її в цім світі не збулися.
А мороз дужче намагався доторкнутись її пліч,
Немов був невдоволений, що Христос-син вродився.

Я подивився в очі дамі серця й слова і завмер,
Такий очей у жінки я не бачив ще в природі.
Я душу зрозумів її, що світ любові там помер,
Де суть понищили у українській вроді.

Тому і очі материнські в ніч, що на Різдво —
В сльозах — в подяку, що пророк знову вродився,
Що прийде Віра і Надія в світ, як те земне єство,
І та Любов, за яку син її на Сході України бився.

Вона заглянула у очі й поспішила іншим на поклін,
Щоб розбудити тих, хто суть подій не втямив,
Що без народу мудрості не станеться рішучих змін,
Бо святі заповіді стати можуть суттю лише карми.

Я сів писати оду Музі — матері, я втямив зміст її очей,
Як ніби мені в серце подивились усі мами України.
Їх сотні тисяч не зустріли сон впродовж святих ночей,
Й не менше зачекалися синів додому у гібридних війнах.

НЕЙТРАЛЬНА ПОЛОСА

Під ранок впала з піднебесся на траву роса,
Щоб змити бруд весь, що принесений війною.
Їх розділяла, як всі кликали — нейтральна полоса,
Братів колишніх, що клялися Богу жити у спокою.

І в гості завжди їздили і в церкви на усі свята,
Ходили, як Христові діти — правди вчитись в Бога.
Куди ж поділась у житті всіх поколінь їх істина ота,
І спільно вимощена в світле майбуття дорога.

Щось загубили в пам'яті — в тім найсвятішім тлі,
Підняли руку на святині — мудрість свого роду.
І Ірод вбрав стосунки в кров братів, щоб на землі,
Змогли вчергове його діти спільну знищити природу.

Десь їм вдалося — світ без миру, у ритмі ГРАДів заgrimів,
І Схід вже п'ятий рік, як хмурить свої випалені брови.
А на периметрі війни вже алогічний слід бувших братів,
В нагадування всім, хто на Майданах зняв із мудрості окуви.

ГАЙ МАЙБУТТЯ

Вогненні смуги вгризлись у передній фронту край,
Спалили все живе на рубіконі кривди й правди.
А він, як зачарований дививсь, як спопелілий гай
Просився жити для людей, щоб менше було зради.

Розкішні крони ГРАД побив, як ніби в них причина зла,
В тому гаю куди стежками юність хоровод водила.
Тепер немає тих стежок — їх люта смерть всі посікла,
Немов народу понівечила від роду святі крила.

Сльоза солдата покотилась і упала на окопне дно,
Як ніби плач по тому, що єднає світ людини і природи.
А на нейтральній полосі гай догоряв в живім кіно,
Як фарс стосунків двох народів небратерської породи.

Зітхнув солдат — знову пальба, в атаку взводу треба йти,
Там в землю вгризлись ще зрання сепаратисти.
По полю танків колія, що доведе до переможної мети,
І гай цей, знищений війною, у майбутнім відродити.

РОСА

Вони тільки знайшлись на їх спільному полі,
Перший слід по росі схоłodнілій під ранок у світ.
Хіба думав тоді наймудріший оракул в їх долі,
Що так скоро війна і сльоза із все бачених віт.

Вона більше не плакала, то стогнало вже серце,
Що не втямило суті, бо війна загадково в наш рід.
Її погляд шукав його слід, що залишили берци,
Коли їхня колона у безсмертя звернула на Схід.

Він солдатом лишився у тій драмі воєнній народу,
А вона, як тополя — кожен день за селом на посту.
Він згорів під Широкіно, щоб Вкраїни не знищили вроду,
За їх спільну росу, що вдягнула серця в доброту.

«ОРЛИ» НЕ ПОМИРАЮТЬ

*Присвячено Андрію Кизило,
Герою України, майору Збройних Сил України,
який загинув під Авдіївкою 29 січня 2017 р.*

Цей воїн з Умані, як зірка в небі України миттю пролетів,
Лишивсь навіки в пантеоні кіборгів на героїчнім тлі.
Він правду рятував на Сході — так традиційно рід велів, —
Щоб мудрість знов знайшлась на тій розстріляній землі.

І сльози вдячності і згідно чину — від людей святий майдан,
«Орла», так позивний, несли його солдати у останню путь.
І риторичний суті кліп — за що життя віддав наш юний капітан,
І біль мільйонів, бо весну Небесних тисяч не вернуть.

Мить у історії: загинув він в день героїчний в долі Крут,
Як і тоді, так і тепер, на паперть стала незалежність України.
Невже не можуть у Кремлі свій розгрібати власний історичний бруд,
Кому знов гріють руки ці «гібридні» й непотрібні люду війни?

І звичні постріли, Герою — дань за мужність, у морозне небо каяття,
І зойк останній на алеї Слави, де у тиші вічній побратими-друзі.
На цій, сльозами зрошеній землі, ти розумієш сенс святий буття,
Як ніби вкупі з ними був, на тій, политій кров'ю, східній горя смузі.

Спасибі, воїне —крізь біль кажу — ти шлях мільйонів нині повторив,
І загострив знов діалог народів Сходу, що до мудрості стежками.
Ти у житті своєму юному, як у миттєвості, із Україною прожив,
І упокоївся у званні воїна, що віддали життя за неї і навіки з нами.

ВДОВА

Вона стояла серед моря сліз за статусом вдовою,
А він лежав, у вічність вбраний, на тій паперті святій.
Хто цю біду у дім приніс і горе цій дівчині скоїв,
І сина сиротою в світ, їхню кровинку, — Боже мій!

Щось говорили люди всі кругом і плакали солдати,
І тільки він — єдиний — свою позу вічну так і не змінив.
Чому ж ти, Боже, залишив її у статусі, як вдова-мати
У двадцять літ, вже без коханого, який її любив?

А звуки музики збивають іній на деревах серед двору,
Стежки знайомі, де він бігав у дитинстві на ставок.
Сьогодні квіти тут від всього міста і по людському коридору,
Стояли воїни, з якими він не відійшов на полі брані ні на крок.

Вона не плакала уже — стогнало серце і душа в горі німіла,
Кіно короткого життя останній раз їм прокрутила ця зима.
Як там на Львівщині вона його серед тепла в весні зустріла,
І як кохала там, і як чекала там — його у світі тім уже нема.

Хтось дав команду: «Вже пора до Бога!», просили очі її: «Рано!»
Нехай би ще побув у цьому їхнім світі, бо любив — в боях беріг.
Колоні в ноги цвіт троянд упав в дорогу героїчно і сакрально,
Як ніби Бог вже вготував для всіх наступних оборонців оберіг.

ВІЧНИЙ ПОЛІТ

Тихо зірка у вічність пролетіла у пам'ять по ньому,
Якось ми всі привикли вслід дивитись вже бувшій весні.
Я політ цей згадав у своєму житті вже по дотику новому,
І сльоза за утраченим кимось попросилася в очі мені.

За чужими надіями, які вже не здійснилися нині,
За піснями і віршами, які він не напише в цей світ.
Може всі ми живущі в цьому світі жорстокому винні,
Що та зірка упала на, не в пору сплюндрований, цвіт.

Вічність в очі до нас, як на звіт в темнім куполі неба,
Уже завчені фрази про незвичність людського буття.
Мабуть нам в цьому світі пам'ятати про зорі ті треба,
Щоб прожити достойно за завчасно згорілі життя.

А по куполу неба залишає зоря слід у вічнім падінні,
Хтось своє відлітав — когось доля покликала в рай.
Знову серце болить, ніби в роздуми вбралося східні,
Бо він в пам'ять про себе залишив нам захищений край.

ДІДІВСЬКА ПАМ'ЯТЬ

Може, ми запізнались внукам правду сказати у вічі,
Ще поправить не пізно, щоб рівніший до істини стрій,
Як діди їх в минулому стали звично їх роду у січі,
І лишилися навіки в іпостасі своїй молодій.

Я проходжу селом — тут вони до війни всі ходили,
Я тепло їх відчув, як на землю святу цю приліг.
Як стрічали зорю і бабусь наших міцно кохали,
І пішли на війну, бо покликав Вітчизни стяг їх.

Обеліск серед тиші, списки тих, що могили по світу,
Де зустріла кістлява на воєннім почеснім посту.
Часто люди приходять, ніби совість зазвично для звіту,
Іманентність відчути до солдат і сердець теплоту.

І я також прийшов — там на стелі є прізвище діда,
Він у танку згорів в Сталінграді в лещатах котла.
І мені захотілось, щоби сталась свята панахида,
І їх всіх пом'янули, там де доля солдата знайшла.

Я вклоняюсь дідам, хай спокійно лежать серед квіту,
Ми їх внуки з сьогодні пам'ятаємо подвиг їх всіх.
Ви нам в пам'ять лишили ті звойовані райдуги цвіту,
Що сьогодні на Сході, оберегом в боях нам поміг.

ДЕБАЛЬЦЕВО

Він повз вже третій день криваві кілометри.
Вони в котлі тім розстріляли всіх солдат впритул.
Як ніби в тому хижім задумі хтось переставив центри,
І вбивці навчено смерть дарували з перегрітих дул.

Він повз до неї, за яку пішов в дорогу святих воєн,
По метрах в час, бо перебиті ноги — не було як йти.
А ГРАДИ били почергово — уже набридли своїм роєм,
Як ніби не хотіли, щоб дійшов солдат цей до мети.

Його знайшли під вечір медбрати біля дороги,
Він думав — московіти й знов гранату стиснув у руці.
Вже потім воякові у мінерів всі просили допомоги,
Щоб допомогли знешкодити гранату із руки бійці.

Він ще не раз у мареві ходив на них в свою атаку,
І посивів боєць в не повних двадцять п'ять.
Він не відчув життя — ще в повній мірі його смаку,
Як йшов на Схід кордони українські захищать.

Він вижив у гібридній цій війні і нині знову серед нас,
Вже ветеран, хоч сніг на голову більше помітно впав.
Він знову був би серед них у тій біді, якби не той фугас,
Що під Дебальцево їх взвод і пів його пошматував.

СЛАВА ВОЇНУ!

Мабуть, напишуть про Дебальцево у книзі воєн,
Що не змогли бійців уберегти у пеклі тім комбати.
Мабуть, болітиме всім нам аж поки рани не погоїм,
І вогонь вічний не запалимо в пам'ять солдата.

Навіщо винних там шукати, де кров'ю поле зрошене?
Земля поорана снарядами й засіяна дітьми і внуками.
І поле волошкове, як їх очі, що не в осінь скошене,
Ще довго буде в нашій пам'яті лихими перегуками.

Я не помітив слави руської в тих підлих звірствах.
Та й офіцерську честь Ви продали в боях звойовану.
Дітей вбиваєте, світ звинувачує вас в бузувірствах,
Які ж ви воїни? — Іуди слуги Ви, бо продалися Каїну.

А під Дебальцево вже народилась українська гвардія,
Вона не поклонила жорстокості — точніше підлості.
І ми підносимо на площі Пам'яті всім вічну шану їм,
Комбатам й воїнам, які не втратили людської гідності.

МАМИНА ПРАВДА

Жовте листя в спомин осінь залишила,
Роздягнуте гілля в сонці мерехтить.
Мама посивіла на призьбу присіла —
«Як нам жити, сину, бо з війни болить?

Жду Вас на порозі п'ятий рік з дороги.
Вірю, що вже скоро буде мир і квіт.
В нашій Україні, на шляхах облоги,
Зацвіте калини вітчизняний цвіт».

«Що я мушу, мамо, Вам нині сказати,
Так, щоб зрозуміли, як душа болить.
Бо наша Вкраїна — друга рідна мати,
Її неможливо нам в біді лишити.

Будуть щебетати ластівки на сонці,
І ще прийде спокій в український дім.
І для Вас із батьком в рідному віконці
Усміхнеться доля, — нам в житті усім».

ВІКНО У МУДРІСТЬ

Мабуť, помітили усі, як під Авдіївкою воїн впав,
Мабуť, не у канонах це Христа у двадцять три до Бога.
Хоч і свідомо йшов на фронт і за Україну там життя віддав,
Та якось не логічна в мирний час його до вічності дорога.

Я розумію, що дідів, як по набату всіх покликали у бій,
Бо вся країна піднялась на принципову із нацизмом січу.
Ми захищали від поневолення свій особливий думок крій,
Бо зберігали ще із Київських часів ту доленосну свічу.

Сьогодні сенс буття у Божім полі вселюдського каяття,
Повинні каятись не лишень лідери, а всі на паперті народи.
Щоб у стосунках між людьми було поменше у політиці сміття,
А залишилось більш веселок і тепла від української природи.

Мабуť, помітили усі — на небі значно вже поменшало світил,
Навіть безбожники це не могли помітити у площі купола.
Бо за останні роки, ніби хтось об'їхав по-зłodійськи навіть тил,
Зробив ревізію, щоби брехню всю людськість світу далі слухала.

Мабуť, всім хочеться у принциповий діалог вплести слова,
Та так, щоб зрозуміли всі задіяні у миролюбнім лоні цього світу.
Тоді проснуться плутократи у Кремлі і, до сьогодні ще глуха Москва,
Помітить істину тисячолітньої брехні, вже по замовленню одіту.

ЧЕКАННЯ

Вона чекала кожну мить побачення ще з ночі —
Бо не могла без нього жити ні миттєвості одна.
Їй так хотілося, щоб його рідні волошкові очі,
Світ у блаженстві вічним і коханні поєднав.

Щоб знову їхня сутність, як одне єдине ціле, —
Те неподільне, де відсутнє вже твоє й моє.
І в цьому діалозі залишилось лише саме світле,
Що із окремих рис в спільне кохання постає.

Тому й чекала усім серцем вона з милим стрічі,
Щоби заглянути скоріше в його душі глибину.
І взнати ще один той їхній спільний спалах свічі,
І зрозуміти, що кохає він її таку бажану і лише одну.

Вона летіла, як та птаха в їхнє спільне майбуття із літа,
Всміхалось сонце променисте юнці вслід із висоти.
Ними удвох ще мало часу з повісті життя прожито,
Їм низку літ своє кохання, витвір цей, разом нести.

СОН У РУКУ...

Поглянь у ніч, що вже гостить на верболозі,
Сховалось сонце, місяць повний мерехтить.
І ти один в своїх думках завжди в облозі,
І десь з небес шепочуть зорі — «Будем жить!».

І відчуття таке, як ніби знов сьогодні обікрали —
Хоча кишені у державі вже давно пусті.
Ти по життю своєму відчуваєш — головне забрали,
Якщо це так, то куди зникли крадії усі оті?

Десантувала вже роса на трави змерзлі воду,
І місяць-сторож підсвітив когось чужі сліди.
Бо неможливо обманути ту живу природу,
Там, де рососою ще під ранок хтось не походив.

Вже в прохолоді ночі ти прийшов і сам до тями,
І зрозумів, що по глобальному понищили тебе.
Бо анексована в нас Україна вже полями і краями,
А нині в морі Кремль, як бусурман показує себе.

НАПЕРЕДОДНІ

Я закохався у тремтливі візерунки осені,
У тимчасовість фарб — природи дар землі.
І ці миттєвості краси вже в іній заповишені,
Зникають в зиму вже простуджені в імлі.

А зранку сонце пробивається крізь хмари,
Що набубнявіли за ніч для водяних стихій.
Креме́зний бір завмер, немов чекає кари,
Що опирався й влаштував зимі холодній бій.

А на роздягнутім гіллі ворони влаштовували гомін,
Як їм всім пережити снігову навалу й зимувати де?
А над селом в диму вже владно оживає комин,
Як перша вість про те, що схолодніле в гості йде.

І я вдивляюся у світом звиту поступовість,
В закономірність ввести зміни ще ніхто не зміг.
І вірю в те, що ця зима напише уже іншу повість,
Слід від якої в пізній осені в серцях наших проліг.

ОСІННІ РОЗДУМИ

Осінній ліс чомусь мене похмуро привітав,
І роздратовано: «Навіщо мене люди нищать?
Я ж всі дари свої їм в зиму вже віддав».
А по діброві вітер сиротою у безлисті свище.

Десь він правий був, цей кремезний старий бір, —
Людське втручання звило чорну справу.
Лише сліди лишилися від звірячих колись нір,
Де наші меншенькі вершили пожиттєву славу.

Але продовжує людина традиційно йти у ліс.
По різному туди ведуть всіх нас стежки-дороги.
Одних поплутав, як в народі кажуть, хитрий біс,
А інших кличуть таємничі в різний час пороги.

І я буваю там, як у чарівному і навіть дивнім сні,
Як ніби я в тій таємничості знов в нове нарядився.
І часто хочеться десь заховатись від проблем життя мені,
Де у дитячих буднях я у ньому весь зблудився.

І впасти, як колись бувало, в ніжний кленовий килим,
Що найпахучішим лишився у мені із листяного світу.
І десь відчути єдність нашу із природою і з ним,
Вдихнути ще раз осінь й закохатись в дивність її квіту.

Як ніби хтось привів тебе в чаруюче різноманіття,
Ти більше не впираєшся, а йдеш в краси світи.
І ніби знову ти вернувся у ту минувшину століття.
Щоб з Левітаном в його осені, щось недоказане знайти.

ПЕРШИЙ СНІГ

А ось і перший сніг на ще живі упав знов квіти,
І вітер якось тихо, ще незвично, застогнав.
І хризантемний світ білим теплом залитий,
В прощальнім реверансі помирати впав.

А на трояндах, що розквітлі ще були учора,
Замерзлі сльози сліди звісили на сніг.
Й десь відчувалось, що осіння уже флора,
Зимі ще не привикла кланятись до ніг.

Щось не стикується в усій живій природі,
Бо в осінь сніг — це як незвані гості за столом.
Знайшлося сонце десь вже під обід і квіти горді,
Знову з'явилися в барвах не достатніх вже кругом.

Хоч квіт не той у них уже, що з літа в осінь,
І навіть в серці незвичайний появився стук.
Як ніби ти роздягнутий і вигнаний у просинь
Щоб доторкнутися до їх колючих рук.

Та і зима ще не так вправно нині владарює,
Хоч вже під вечір сипав сніг, як з рукава.
Ще є надія, — може, осінь десь ще відвоює
Шматочок сонця і тепла, щоб дожила своє трава.

ДОЩ

Сьогодні несподівано відвідав землю дощ,
Хоча його чекали з нетерпінням в кожній хаті.
Збіднів помітно і троянд той жовтий куш,
Якими двір гордивсь, що жив в квітковім святі.

А град вже навчено дорілу флору руйнував,
Як ніби вітчим не своїх дітей спровадив в пекло.
І він помітив, як у нього хтось пів серця вкрав,
А потім зовсім на душі його, як у печері смеркло.

Це був останній лід, що на троянди світ незграбно ліг,
І всю красу, яку в житті він сотворив враз обморозив.
Та поступово біль пройшов — в проталинах водневих збіг,
І сонця диск, як йому личить, поступово тепло звозив.

Він їм поміг піднятися і пелюстки теплом руки нагрів,
І перший сніг крізь його теплі пальці повтікав додолу.
Він перший промінь сонця з квітами кохання стрів,
Підтримуючи фізику й природну силу досить кволу.

Дошу мелодія вже іманентно у гармонію життя влилась,
Щоб виконати в ньому свою місію гуманну.
Земля води у цім природнім стримі вволю обпилась,
І спрямувала далі хмару, як ручну і вже слухняну.

А над подвір'ям з грядок по дощі вродивсь сивий туман,
Як у живому фільмі — поступово відлітав у піднебесся.
Неначе щойно випив за спасіння вічності він добрий жбан,
В честь перемоги над стихією і в світ краси вознісся.

НІЧ НА СТАВКУ

Поглянь, яка красива ніч на верболозі!
Зітхає місяць, ніби вдень не спав.
І ти завмер на вартовому лузі,
Щоби красу оцю більше ніхто не вкрав.

А в очеретах нічна тиша наступила,
До сну уже поклін відбили карасі.
І десь зозуля ще у ніч не доточила
Комусь у долю роки, як буває всім.

І в цій жаданій благодаті, даній Богом,
Не хочеш думати, хоч тема наболіла є, —
Що десь вже поруч — під твоїм порогом —
Хтось ділить вічність на моє й твоє.

Не знає, вбогий, що є дві ті неділимі суті,
Що сенс життя вихрещують з основ.
До них вже інші цінності життя прикуті,
У Божім світі лиш Краса й вічна Любов.

Спустився місяць вниз — над плесом зорі,
Передранковий вже проснувся в'юн.
Й Чумацький шлях, що задрімав в дозорі,
З роси, зненацька, розбудив цвіркун.

А ти в тумані, а на бровах від дитинства роси —
Ти не второпав ще, що у подарок тобі ранок.
Бо вже над плесом сонце гріє вітчизняні коси,
Щоб зміст життя знов привести в порядок.

ЗАДОЩИЛО

Сьогодні розійшлося небо не до жарту —
Насупилось і дивиться з-під лоба.
Як ніби я у нього зрання дощу квартиру
Відпив з похмілля, бо того просить утроба.

Дощу вже не було давно — земля палахкотіла,
Потріскана душа розкрила пересохлі пори.
А вона дихала усім живим і навіть не посміла,
Порушити одні закони, щоби іншим дати фору.

Легенький вітер обласкав ледь-ледь трави газон,
Як ніби попередив — перспектива буде в гromі.
І світ людей вдихнув перед дощем свіжий озон,
У світі з грому й блискавок іще не дощовому.

А потім тихий вітер почав гніватись не в жарт,
Нагнув трояндам горді голови духмяні.
І хмари вже без стратегічних схем і карт,
Пішли у наступ ніби прокремлівський натовп п'яний.

І над землею дощ пішов під звичний і привиклий уже лад,
Здригнулась в насторожі фауна і вся завмерла літня флора.
А потім бомбовий удар — це грім спровокував систему град,
Як ніби революцію в сімнадцятому відома всім «Аврора».

СПІВ ДУШІ

Він спів знову почув — її душа співала —
А у очах, як віддзеркалена весна.
Від серця то був спів, вона його кохала,
І пісню цю співати так могла лише вона.

Він ніби зачарований в світ озирнувся,
Й помітив те, що мріялось в роках.
Йому привиділось допіру, ніби сон цей снівся,
Бо щось подібне бачив у житті лиш в снах.

Але Вона закохано дивилась юнакові в очі,
Мов зізнавалася в душі сама собі.
І заворожений тим поглядом її дівочим,
Він прохолоду ще незвичну враз відчув у утробі.

І цей дует, весь зітканий, як під замовлення любові,
Пішов в життя вже по незвіданих стежках.
І в тій, відомій лиш для двох сердець обнові,
Вони тримали своє щастя по життю в руках.

ЗАПІЗНІЛИЙ ДЗВІНОК

«Пам'ятаєш, ми поклялися», шепотіли її губи,
Та хіба можна тримати стільки літ на душі зраду?
Ти говорила, як проводжала, що чекати будеш,
А я вже потім, у шинелі, відчув у тім неправду.

Солдатські будні пролетіли, ти поруч знову,
Слова ті ж самі, як завчила, чи хтось нарадив.
Хоча помітив в очах я в тебе вже рису нову,
Яку пізніше я часто бачив в речах парадних.

Бо ти хотіла зліпити стосунки лише для штори,
Щоб залишитись за світом правди і моралі.
Та дух свободи мене покликав в свої простори,
А ти лишалась у своїх сагах одна надалі.

І я поїхав любов шукати в прекраснім світі,
А щоб забути росу під ранок в садку твоєму
Я закохався в душевний спокій і в цьому цвіті,
Свою зустрів давно я ждану, їй написав поему.

А ти сьогодні про клятву нашу знову згадала,
Якось незручно вбирати правду в брехні одежу.
Бо ти тоді вже, тепер відомо, з відсотком знала,
Наших стосунків ще юнацьких десь зриму межу.

То що ж сказати уже не вперше тобі в дорогу,
Щось повернути сьогодні в душі вже досить пізно.
Не слід в стосунках шукати нині фальшиву змогу,
Щоб обманути, все досить різне, сьогодні слізно.

СВЯТО ВАЛЕНТИНА

Ти привітай її, прошу, на свято Валентина,
Заглянь у очі її сині, що їх давно ти полюбив.
Скажи, нехай почує, що вона в тебе єдина,
А ти у цьому світі ради слів цих й неї, жив.

І ти помітиш — як засвітяться вогнями її очі,
Як ніби щось нове у гості появилось знов.
Бо вона слів твоїх чекає вже роками дні і ночі,
Десь відчуваючи душею, що прийшла любов.

Ти пригорни її до серця, не скупись на ніжність,
Вона прописана не всюди, це особливий світ.
Ти не знайдеш її у пустоті, — там лиш душевна бідність,
А там зустрінеш, де любов, як особливий серця спів.

А ще — сьогодні не забудь — скажи, що ти її кохаєш,
Бо ти не часто це казав, забувся про святу цю суть.
І ти тоді, я свято вірю, в ній той світ незвіданий пізнаєш,
І відшукаєте вже вдвох, свій особливий путь.

Але сьогодні Валентин у гості, як у древнім Римі,
А вона в образі Юнони в ще не пізній час.
І Ви обоє в барвах свята, в статусілюбимих,
І на душі, як у часи Риму тільки Ваш Парнас.

ПРИЙДИ

Прийди, шепочуть губи, але слів уже давно не чути,
Мабуть, їх доля вкрала, вимкнувши, як заборонний звук.
А ти на нашім місці, тім, де і повинна учергове бути,
А я спішив туди, щоби торкнутись твоїх ніжних рук.

Щось нам завадило з'єднати наші самотні долі,
Я пам'ятаю, навіть день весілля ми призначили собі.
Та розійшлися шляхи на тім життєвім і не спільнім полі,
Яке ми десь з тобою загубили, в різній — не одній — судьбі.

Прощай, як постріл пролунало, звук слова наповнив,
Десь щастя ти знайшла, він чогось більше у столиці мав.
А я пішов в світ не простий, хоч телефон всі дні тривожив,
Я суть твою, як пережиту біль, навіки у архів душі сховав.

А потім я пізніше взнав, що доленосні твого житла метри,
Тобі в столичній аурі твій суджений чомусь і не надав.
Скажи мені, чому так сталося, — нас гріли навіть сантиметри
Того притулку в гуртожитку, що нас так ніжно обнімав.

Давно все те було — згадав сьогодні будні наші спільні,
Уже без того трепоту в душі прожиті миттю незвичайні дні.
Життя нам диктувало стрим, а ми були такі ще ненадійні,
Я нині знов згадав той сон, де ми з тобою, ще закохані, одні.

Де знову Конча-Заспа нас зустріла в нашім спільнім лісі,
І ми розгублені, бо вперше більше не знаходили тих слів,
Що нас тягнули, як магніт у світ весни — в твоє Полісся,
Яке тобі подарувати від душі одній, закоханий, хотів.

А ти волосся розпустила до колін, як Мавка в казці,
І там уперше я почув від тебе фальшу рій шаблонів-слів.
Маленький принц Екзюпері з'явився нині в твоїй масці,
Провівши нас у світ краси, який нас по-юнацьки грів.

Десь говорили друзі — зупинись на мить, вона тобі не пара,
Та я хотів сам зрозуміти сенс і особливий зміст того буття.
Хоч відчував вже підсвідомо, що десь наступить Божа кара,
І як буває, переважно, серед двох, за нею прийде ера каяття.

Та я не звик тікати з свого поля, я невгомонний був по світу,
Ходив завжди прямим і переваг для себе не просив.
Я ще один раз аудит душі зробив і переслав тобі для звіту,
Всі фотознімки, на твоє весілля – і у своїм серці привид вбив.

ЗУСТРІЧ

Я побачив той профіль здаля,
Щось приємне війнуло від світу.
Десь на мить зупинилась земля,
Як весна зачекавшись до квіту.

А вона ніби небом пройшла,
І у куполі в зорях вродилась.
І мене в тому диві знайшла,
І вже зіркою в серці з'явилась.

Стільки літ промайнуло з тих пір,
Я знайшов на землі свою долю.
Та буває напруживши іноді зір,
Я з приємністю небо мозолю.

І десь ловиш в думках знов себе,
Що приємно ще в небо дивитись.
Хоч воно і не так вже стрічає тебе,
Та продовжує іноді з юності снитись.

СВІТ ВЕСНИ

Він так весь збігався, чи то життя крутило,
Що не помітив, як з'явилась в біготні вона.
А вона бачила цей стрим, де всіх ніби штормило,
І все чекала ідеальної погоди, бо в душі була весна.

А потім серед цього марафону він ніби проснувся,
Щось відчуваючи вже серцем ще не звідане в житті.
Їх мабуть тисячі пройшло — він всім їм посміхнувся,
Але ніхто йому не відповів у повсякденному бутті.

А це було незвідане і нове ніби прилетіло збоку,
Він подивився у вікно, а вже весна давно була в квіту!
Він вчасно збавив професійний темп і десь нівроку,
Побачив у веснянім дивнім квіті давно очікувану ту.

І ніби світ у незвичайне почуття знов одягнувся,
І з голови на ноги вмонтував у плин життя свого.
І він незвично їй одній, як ніби випадково, посміхнувся,
І неспокійний світ весни, ще таємничий, обійняв його.

МЕЛОДІЯ ДУШІ

Мелодія душі твоєї, як усміхнена весна, —
Що одягнулась неповторно в своїх барвах.
І ти крокуєш по землі оцій лише така одна,
Й збиваєш роси у весняних чудо-травах.

І в цім переліку різноманітності буття,
Ми славимо ту єдність неповторну.
Яка викреслює ніщо без жалю й вороття,
Відтворюючи знов проповідь Нагорну.

Тому, мабуть, я закохався саме в цю весну,
Де нове кожен день до сонця в гості забігає.
І в цьому диві я зустрів тебе таку лише одну,
Вже двадцять три живемо вдвох у світлі раю.

Мелодія душі — це сутність наших спільних я,
Це те неповториме у людській нашій природі.
Де не бідніє, а багатшає завжди душа твоя,
Це ота цнота, що сховалася у твоїй вроді.

КУТИ ЖИТТЯ

Ти щось тоді сказав, прости, я не почула —
Бо вже не тут живу, а у полоні лише мрій.
Колись кохання в цім куті я в юності зустріла,
Та задихнулась, бо ти був у ньому вже не мій.

А потім маячня кутів мене зовсім убила —
Я розгубила справжню сутність всю свою.
Я ніби у постійному польоті своїм жила,
І часто билася з собою вже у власному бою.

А ти миттєво загубивсь в трикутниках розмаю —
Не знаю я тепер в чім суть стосунків давніх тих.
Я ніби дива знов у цім куті тепер завжди чекаю,
А диво те було лише в очах закоханих твоїх.

А ось сьогодні знов твій голос в куті чуда —
Прости, що мрії я свої знов принесла сюди.
Якийсь ти не такий і давніх вже років простуда,
Десь відтінила спільний плин і замела сліди.

АДАМ

Він своє чорне чудо Адамом собі нарік,
Бо такий гарний хлопчик вперше родився.
Він кожен вечір лягав біля нього на бік,
І з гордістю француза в очі йому дивився.

А очі його, як у Парижі фонтани під ніч,
Такі заворожливі й чисті, як помисли у дитини.
Вони світилися серед ночі сотнями свіч,
І щось було в цього звіра краще, ніж у людини.

Мабуть, те особливе, що не кожний індивід,
Може в житті пробачити все на полі брані.
Тому і не може залишити у пам'яті такий слід,
Який повертає віру нації у свій дім на її світанні.

А його Адам любить усіх у своїм домі гостей,
Бо він переконаний, що Люди приходять до хати.
А особливо він завжди горою стоїть за дітей,
Не дозволяє на його знаній території їх чіпати.

І він поряд з хазяїном дрімає на своїм посту,
Реагує на всі негаразди і готовий кривдників з'їсти.
І як звір оцінює ситуацію по телевізору не просту,
Коли мутять воду на українському Сході сепаратисти.

І мені здається, що правий був француз Боплан,
Коли вперше верстав карту нашої держави.
Він мабуть в ті часи уже знав, що Адамів клан,
По праву заслужить в Україні своєї собачої слави.

МЕРІ

Він дивився в собачі очі крізь неприкриті двері,
І дивувався мудрості звіра, що за ними стояв.
Він повірив би на сто відсотків, що його золоту Мері,
Мабуть Буонарроті Симоні із живого граніту зваяв.

А вона собачими мізками відчувала, що він любив її,
І тягнулася до людського тепла, як до сонця ростки.
Вона показувала хазяїну всі вибрики собачі свої,
І розсипала по подвір'ю своєї радості пелюстки.

А коли була зима і холодом лютим у вікна віяло,
Вона тулилася до нього, думала, цим його зігріває.
І від її маленького тіла теплом собачим і добром сіяло,
Якого йому в цьому не простому світі не вистачає.

І йому здавалося іноді, що вона все розуміє і скаже,
Що все пройде у новітніх дощах обмивання України.
Народиться нова нація, яка ще всьому світу покаже,
Якими шкідливими бувають ці не собачі, а дорослі війни.

І він любив свого вірного звіра за мудру вдачу,
І завжди, коли неспокійно було, кликав до діалогу.
А вона звірину мудрість і теплоту свою собачу,
Виказувала своєму хазяїну облизавши йому ногу.

ЖАБ'ЯЧИЙ ФЕСТИВАЛЬ

Жаби затіяли ревище на сільському ставку,
Як ніби з головою були усі давно не друзі.
Виказали своє невдоволення хижому судаку,
Який тримав малька у постійній напрузі.

Ну, а останній мізків зовсім в ставку не намикав,
І вирішив жабам в заміन, як чиновник віддячить.
Він товстолоба в очерет свару розсудити покликав,
А той мордатий безвідповідально почав траву партачить.

Конфлікт на воднім плесі переріс у громадянську війну,
Курська битва — для порівняння. Плакав: Хто-то?..
В кривавих буднях відтоді майже рік промайнув,
Повіяло перемир'ям і покликали Карпівну в болото.

А вона недавно і сама солідно уже перехворіла,
Бо тільки нерест пройшов напередодні перемир'я.
Вона, як мати героїня на вшанованому місці сиділа,
Хоча стратегічно мислила у масштабі ставкового подвір'я.

Їй шкода було малька і вона шельмувала злого судака,
Але жаб'яча сім'я її ікру не раз апетитно смакувала.
Та, як ставковий суддя — готова прогнати судака з ставка,
Але тут втрутилась щука і своє вагоме слово сказала.

«Я так мислю, що без судака більше не буде ставка,
Бо це такий вид риби, що лише кисень у воді добуває.
Ну, а жаб'яча доля — вона завжди була саме така,
Яка своє місце під сонцем лишень у болоті знає».

АЙ-ПЕТРІ

Пам'ятаєш Ай-Петрі — ми укупі над Ялтинським чудом,
Ти дивилась на море — я помітив в очах твоїх сум.
Ніби більше ніколи на горі цій свій пил не остудим,
І казковий цей світ хтось сховає у вкрадений трюм.

Як в десятку попав, але хочеться знов на ту гору,
Щоби світ той відчути і невидиме душ осягнуть.
Долучитись до казки й таємничих сторінок простору,
І себе з небуття у реальність святу повернуть.

Може ще доживемо, бо принаймні так хочеться нині —
Щоб проїздом до казки на Ай-Петрі колись завернуть.
І відчути знов чудо із татарської мудрої скрині,
Що два дружні народи створили і в віках бережуть.

ПРОСТИ....

«Ти, прости, мене» — він сказав, щоб геть піти,
Перекривши життя спільними колись дверми.
«Залишись», — шепотіла, тихо і злякано, в спину ти,
В цьому світі лишились майже самітні ми.

«Все давно відцвіло», — сказав, і ступив за поріг,
Ніби щось на прощання вічне в обох уже вкрав.
«Не спіши», — вслід лунали слова із сльозами уперебіг,
«Ти не все ще у житті нашім спільнім пізнав».

«Ні, прощай», — сховав очі за окуляри і у ліфт увійшов,
Заскрипів старий, як в радянські часи таксі.
Ніби вироком в спину: «Тут син наш, тут твоя лишилася кров,
В іншій світі ми будемо половинки, як, ніби, не всі»

ЗУСТРІЧ

Я помітив солдат, що на паперті миті святої,
Проводжали вони командира свого у Аїд.
Рвали постріли вічність, що схилилась у вічному покої,
Споряджаючи кращих в їх останній до Бога похід.

Крики відчаю рідних переплетені слізно звучали,
І солдати схилились вже до свіжого горба землі.
І лунали слова за столом з поминальної зали,
За той слід, що лишив цей герой України на тлі.

Може, й мало лишив, бо прожив він миттєвість ще років,
Але люди завжди будуть вдячні солдату в віках.
Бо не впав на коліна, від біди не здійснив у тил кроків,
А всю біль від війни виніс мужньо на юних руках.

Потім сповідь я чув тих солдат вже у дань командиру —
Стільки болі в словах і поваги за доблесть вже в слід.
І мені знову тут серед сліз захотілося справжнього миру,
Щоб дітей цих героїв більш ніхто не покликав в похід.

ІСТИНА

Під Кремлівське замовлення — діалоги сліпих замість миру,
Щоб точились без змісту промови — п'ятий рік у окопах болить.
Там чекають щоденно солдати, коли зуби зламають вампіру,
І почують від правди святе — з ним прийдеться всім жити.

А промовців тих стадо, що в крові мостять статки нехилі,
Слід послати на Схід їх, там де істина замість брехні.
Щоб пізнали всі справжнє не вклонялися тупо лиш силі,
Може видимість смерті зупинила б потік маячні.

Ось тоді буде чесно — перестануть плескати в долоні,
Бо на горі чужому, бачить Бог, спокій свій не зведеш.
Вже давно застаріла та платівка братів в патефоні,
Треба нову шукати — тільки так сотні доль збережеш.

Знову Градами в серце вже колони двохсотих у вічність,
Ніби так і потрібно найпростіший убивць діалог.
А у небі все менше залишилось світил та живе вірогідність,
Якщо люди не можуть домовитись — приведе всіх до істини Бог.

ДУША

Я чистий лист паперу на краю життя поклав,
Як ніби захотілось посповідатись з душею.
Я стільки років сенс буття в засіки совісті ховав,
Щоб під кінець сказати їй, що був нечесний з нею.

Що не хотів її підставити під владний той потік,
Щоби не знищили ще в зародку її нетлінне тіло.
А душа рвалася на бій, щоби підставити свій бік,
Під людське горе і на поле брані де завжди боліло.

Я вірша розповів в дорогу свого їй — вона, як рефері була,
Роки тікали від обох у темних вулицях щоденно.
Душа ридала в такт судьби, вона стогнала і як дзвін гула,
Щоб ті народини весни вдалися в неї тільки генно.

Як все давно оте було, сьогодні з нею ми поспішаємо на Схід,
Йдемо за правду України всі єдиним і непідкупним строєм.
Моя душа пише вірші всі про бійців і про їх визвольний похід,
І кожен день живе єдиним з ними українським роєм.

МЕСНИК

Побажайте Україні мирних снів всі у Новому році,
Не жалійте епітетів і забутих солодких Ви слів.
Щоб в майбутнім від щастя появилася сльоза в наших оці,
А букет, жовто-синій, впродовж літ у наступному цвів.

А той квіт потеплішає, якщо хлопці вернуться додому,
Від завершених воєн рід зазвичай віками міцнів.
Мабуть ми крізь століття нездоланими лиш були тому,
Бо наш дух, українців, генетично до правди всіх вів.

Поклоніться героям, що навічно лишились на Сході,
І на рідне подвір'я у обійми батьків не прийдуть.
Дітям їх розкажіть, що батьки нездоланні були у поході,
Бо світ мудрості мовить, що Україні без волі не жить.

Ось тоді буде чесно і знов пам'ять з Майданів воскресне,
І торкнеться людина найсвятішого сенсу буття.
Бо в цім світі жорстокім вже знайшовся сподіваний месник,
Що розбудить байдужих й вплете мудрість у зміст каяття.

А СВІТ МОВЧИТЬ.

Земляче, зупинись, передихни і світ мудрий спитай —
Чому солдат в батьків знов забирає в піднебесся Схід?
Чому ці діти помирають нині за України жовто-синій край?
І йдуть, як кіборги за правдою у свій останній у житті похід.

А світ мовчить — лиш творить видимість, що їм усім болить,
І всі інстанції в скорботі схилили символічно голову в журбі.
А на стежках війни, як громовиця в світ — як нам з бідною жити!
А вслід з двохсотих прямо в душу очі воїнів до Бога, голубі.

Жирують варвари, забули звичаї, як в мудрім світі бути слід,
Досвід історії їх не навчив, хіба лиш небо реквієм складе.
А суть вся в тому — ще не вдалося на землі створити рай із бід,
Вердикт гласить — гріх перед правдою на Божий Суд їх приведе.

Там рівні всі, дамоклів меч більш над душею не висить,
Похмурий стрій чекає вирок свій за злочин скоєний на тлі.
Вічне запитання, як світ: Чому душа в батьків знов плаче і болить,
Як ніби спокій Ірод вкрав на цій збіднілій і розстріляній землі.

ПІДМЕРЗЛИЙ СЛІД

Гинуть діти на фронті і двохсоті з бідною до хати,
Посивілі матусі знов схилились на горбик землі.
Хто їх старість всіх буде — сина вбили — в житті шанувати,
Коли гине остання надія на війною розтерзанім тлі.

Мовчки сльози додолу і німе зціпеніння роками,
І ніхто не підкаже, де знайти той щасливий квиток.
Може час полікує і знов мудрість подружиться з нами,
Щоб до миру жаданого знов народи здійснили вже крок.

Земля мерзла упала ніби залпи на дошки двохсотих,
І щоденні салюти мирне небо безжалісно рвуть.
І похмуро несуть не окремих героїв, а вже спалені роти,
Ніби світ втратив глузд і не знає — цих воїнів ждуть.

Мерзлий тон в діалогах, а у Мінську злодійкою тиша,
Бо брехню всю крізь серце пропустив в сльозах стрій.
Ніби десь у історії завелася кремлівська знов миша,
І погризла стосунки сусідів, де сьогодні знов мешкає змій.

Та ще й сонце пропало, щоб сліди до кінця розморозить,
І зійтися на подіум, де матусі дітей з фронтів ждуть.
І сказати батькам усю правду — хто до неба надію відвозить,
Й рятувати не вмерлі ще душі і Пандори вже ящик замкнеть.

Ось тоді буде чесно, хоч у цьому квадраті моралі,
Хоч ще довго стріляти буде пам'ять нам в спину з війни.
І щоб досвід набутий допоміг нам у мирі всім жити надалі,
Всі підмерзлі стосунки народів слід привести у барви весни.

ШЛЯХЕТНА ПРИРОДА

Щось в цім світі не так по структурі і логіці вчинків,
Коли сказане людям вже не здатне в житті їм служити.
Знак моралі змарнів — вже танцюють з трибуни лезгинку,
На могилах убитих, хоч хотілося в мирі всім жити.

Хтось знов правду сховав — у невігластві легше Тим жити,
А сліпому й глухому вже спланований в рай автобан.
Будеш нижче трави — будуть Ті тебе в світі цінити,
І вдягнуть, при нагоді, у покірний провладний жупан.

Ну, а як ідеали, що Майдан освятив й полив кров'ю?
Де ж та доблесть людей, що штовхала на бій громадян?
Ви ж сказали промову Сотням з неба у їх наголів'ї,
І пішло по землі України нове плем'я інопланетян.

Щось болять знов у світі і чим далі то все серйозніше,
Завойовані цінності помертвіли на Східних полях.
І бомонд, що з Майданів нам співає вже пісню про інше,
І десь мудрість пропала у незвичних еліти піснях.

Може слід схаменутись, ще не пізно назустріч народу,
Не потрібно обіцянок — краще правду у очі завжди.
Бо загубим навік наших предків шляхетну природу,
І залишим нащадкам з тої Гідності тільки сліди.

ВІДГОМІН ТРАВНЯ

Я помітив ту дівчину серед цвіту травневих дарунків,
Просиналась земля і вона в тій чарівності йшла.
Мов спустилась з небес й доточила землі візерунків,
І лишитись у квіті, щоб нас доля шляхетна знайшла.

Як давно то було, лише в пам'яті дні ті травневі,
Так й лишились в житті, як те перше відлуння весни.
Вітер в часі зірвав маки в ниві мужніння рожеві,
І лишив нам на пам'ять тільки відгук подібності в сні.

Я помітив цю жінку і впізнав крізь розкидані роки,
Візерунки від травня залишились в знайомих очах.
Може, нам не слід бути так критичним до юності кроків,
Бо завжди наші досліди перші в сні приходять в роках.

ПОЛЕ

Пригорнусь до землі, обніму скільки зможу руками,
Захищу від найманців, щоб лишити онуку тобі.
Це не просто стояти на кордонах України віками,
Цю повинність святу наш народ звоював в боротьбі.

І нехай сонце вічне зігріває простори ранкові,
І поля яскравіють пишним хлібом від твого села.
І рясніють стежки по росі до тепла волошкові,
Лиш би посмішка мами там на полі святому була.

Повернулись солдати, що країну в боях захищали,
І на паперті слави знов зібралась вкраїнська сім'я.
І почули народи серед миру, як в правду стріляли,
І назвали, як реквієм, всіх, хто в землю навіки, ім'я.

Хай земля України пригорне ніжним пухом солдатів,
А по полю, де танки, знов достиглі колосся в жнива.
Щоб гордилися діти за батьків і дідів, й кожна мати,
Не стрічала двохсоті із воєнних доріг край села.

КРОК ДО МУЖНІННЯ

Ми своє найдорожче, історично до єдності строїли,
Десь не все удалося, але те, що здійснили, у стрій.
Ми за правду на рать батальйони безсмертні озброїли,
Щоби мудрість народу знов з'явилась в країні моїй.

Щоби зникли всі трутні і тоді усі з хлібом до хати,
І розквітла калина — цвіт свободи не змеркнув в віках.
Щоб з периметрів війн перестали у правду стріляти,
І щоб діти до рідного двору не вертались із раті в гробах.

Ось тоді буде свято Держави, де зберуться усі небайдужі,
Щоби мовити слово, або навіть засвідчить без слів.
Об'єднати серця і зігріти простуджені злобою душі,
Бо той воїн з безсмертя до останньої миті до правди хотів.

Скільки крові пролито, скільки доль розстріляли без бою!
І зірок при падінні розписалося в небі не в строк.
Скільки душ ще юнацьких по дорослому Схід перекроїв,
Що незвичний здійснили до Свободи і Гідності крок.

Я вдивляюсь в обличчя уже бувших в окопах героїв,
І ловлю підсвідомо — як приємно зорить в їх судьбу.
Мабуть час підневільний їх на подвиги ратні настроїв,
Бо обрали ці діти і внуки до побідного дня боротьбу.

ФІЛОСОФІЯ ПРОЗРІННЯ

Їм сказали: — «Сатрапа із трону!». І Миколу убили.
І прийшла невблаганна пора паліїв у червоних зірках.
Вони нам революцію, як змію у світ правди впустили
У заплакала мудрість народу — закували її в Соловках.

Потім Непом лякали, а мудріших у морі втопили,
Й повезли в комунізм, хліборобів погнали в колгосп.
На зупинках кривавих скільки люду простого згубили!
Сліз достатньо, щоб змити у Кремлі перший пост.

Потім голод прийшов, у суспільстві, де дань трудареві
Завжди була в пошані із часів, як охрещена Русь.
З того стриму лишилися лише звіти під свята жовтневі,
Та кайдани духовні, від яких наш народ ледь позбувся.

А згадайте репресії, про яку там мораль говорили?
Коли тисячам жертв вирок трійки, як мана з небес.
Та в війні із нацизмом ще мільйони невинних забили
Щоб їх вождь більшовицький в комунізмі воскрес.

Не воскрес, слава Богу, пам'ять нації всіх їх зганьбила!
Тих, хто всюди вбивав самотійницьку волю братів.
Знову свіжі могили — дисидентства поламані крила,
І доноси на мудрість в уже звичній манері катів.

Кузнецова і Тихий, Караванський і Ліна Костенко,
Пів століття пройшло — вони владі тій свій правди Білль.
Макух, Бердник й Кандиба, Стус й Петро Григоренко,
І Мороз із Лук'яненком, Романюк й В'ячеслав Чорновіл.

Майже тисяча їх через тюрми й суди совість будить,
І їм спільність радянська вслід з партійних трибун.
І повірили всі, що неправду Майдани засудять,
І пішов у архіви історії партократів віджилий табун.

Вже прозріння прийшло в мудрість буднів одіте,
Ми торкнулись до суті, за яку йдуть онуки у бій.
І у пам'ять про всіх в небесах буде зірка щонічна горіти,
Щоби з правдою жили вільні люди в країні моїй.

СОЛДАТ

Він пострілу не чув, лише відчув, що легше стало бігти,
А потім зрозумів пізніше, що на землі святій лежав.
А навкруги торкалися його пропахлі димом в полі квіти,
Й останній перебіг туману поступово сповзав в став.

А потім перший промінь до обличчя воїна торкнувся,
Як ніби знав, що він живий і спробу вижити надав.
Бій поступово затихав — взвод на позиції вертався,
Лиш він один на полі українському лежав.

Вже медсестра шукала всіх, хто не добіг, на полі брані,
Він знав, що і його на рідній паперті знайдуть.
І він згадав свій недописаний ще перед боєм лист в кармані,
І дописати захотів, щоб докорінно помінати його суть.

Його знайшли, коли вже сонце винувато посміхалося з zenіту,
Солдат лежав на знанім передку без проявів життя.
Він кров'ю написав в листі, що залишає Україну серед квіту,
Для всіх потомків на майбутнє і не відчуває в цьому каяття.

КОДЕКС ІСУСА ХРИСТА...

Розкрийте очі, нехрещені діти,
Хрещені — не підуть проти Хреста,
Бо не написано в Святім письмі, повірте,
Щоб люди розпинали древні береста.

Вони читали їх і як родинну цінність,
Передавали внукам у віках.
І ту віками відфільтровану вже мудрість,
Нам залишали в пам'ять, і цей жах

Ті спричинили, хто не вмів читати,
Бо син на батька руку не здійме.
Бо, бачить Бог, він буде біду мати,
Якщо Христову мудрість не прийме.

Не зрозуміє в дурноті, що крові
Не хватить, щоби правду утопити,
Бо вона істинна завжди і у своїй основі,
На кодексі Хрестовім буде жити.

ВІДГОЛОС ВІЙНИ...

Закривавлена пам'ять війни,
Посивілі не в пору солдати,
Недоспані розстріляні сни,
Запакований біль в медсанбати.

Це не всі сторінки із тих днів,
Що на Сході вже стали буденні.
Мабуть, зовсім уже зачерствів
Хліб сусідів й стосунки химерні.

Стали зовсім не ті, що були,
Коли разом ходили в походи,
Ще й діди наші в згоді жили,
Та омана з роками проходить.

Я вдивляюсь в історії слід, —
У життя двох великих народів,
Коли йшли до братів ми на Схід.
І вмирали разом за свободу.

А тепер поміж нами стіна,
Що кремлівською стали всі звати.
І ця зла й небратерська війна,
Грузи двісті продовжує слати.

І на цьому розбійному тлі,
Що вчинили брати бувші наші.
Нажилися вампіри в Кремлі,
І не хочуть вже спільної каші.

Бо вже черево сите тріщить,
І розперті кармани в злодіїв.
Їм війна ця усім не болять,
І Москва, як продажна повія.

І у цім, ще совковім гамбіті,
Ключ потрібно до миру знайти.
Це незвичний всім клич в цьому світі,
Про сусідів, що були брати.

БАТАЛЬЙОНИ НА СХІД

Батальйони на Схід, як ключі журавлині.
А в повітрі витає, що всі кличуть: «Війна!»
Вони клятву дали всі своїй Батьківщині,
Бо вона в них, як мати, в світі правди одна.

Видно це на обличчях помужнілих солдатів,
А в упевненім кроці — віра в спільне буття,
Що з Майданів вело героїчних комбатів,
Щоб пізнати опісля сенс свого майбуття.

Тепло сонце дарує у воєнну дорогу,
А за ними услід батальйонам тили.
Дай ти, Боже, їм всім повернутися змогу,
Щоб в звоєнованім світі всі у мирі жили.

Революція правди кличе Вас до походу,
Шанс здійснити свій вибір у душі кожній є.
Ми шукали віками до Свободи всі броди,
Тому вірили свято у майбутнє своє.

ЛОГІКА БУТТЯ...

То є логічно, мабуть, коли з осені — зима,
Опісля через весну знову прийде літо,
Або вона з косою в хату Вам постукає сама,
Бо всі ресурси твого Я крізь життя сито.

А як же бути, коли в двадцять літ
Твій біг спинила вража куля серед квіту?
Коли ти тільки розпочав свій власний слід,
Лишивши нам його на святій паперті для звіту?

Ніхто не скаже, що твій вчинок алогічним був,
Десь непомічений в бою, чи може недочутий.
Він знову нас з минувшини до совісті вернув,
Де заявила наша нація: «Їй незалежній бути!»

Тому логічним є все те, щоб у майбутнім жити,
Змогла людина в боротьбі на українськiм тлі,
А ти віддав життя солдат, щоби цей світ зробити,
Більше чеснішим і мудрішим на святій землі.

ПРОЗРІННЯ...

Куди йдемо ми всі і до якої правди,
Де ж та межа від мудрості до зла?
Чому ми не послухали дідів поради,
Що нам в дорогу мудрість надала.

Десь не дочули, бо спішили усі жити —
Так, як діди добро клали в стерню.
А нас за це впродовж років дурити,
Продовжували ті, хто цю хотів затіяти війну.

Звели на паперть цілі покоління,
Здригнувся світ в небаченій брехні.
І ця придумана Кремлем на Сході бійня,
Засвідчила усім, що ми знов на війні.

Вмирають хлопці — у віках їм слава,
У вічність вдягнена могилами земля.
Та з кожним днем зростає вже нова держава,
Яку діди всі бачили з батьками лиш здаля.

ЛЮСТРАЦІЯ ДУХУ

Бачиш, не так сталося, як нас у школі вчили,
Чуєш, не тому зозуля знову доточила роки,
Нас сотні літ принижували, катували і гнобили,
Та не змогли позбавити націю мою від мороки.

То, як так сталося, що вцілили нам в серце прямо?
Стріляли люду, який у віках воював за свободу.
А, може, ми знову, як бувало, в «молоко» стріляємо,
Пора навчитись пізнавати тих, хто мутить нам воду.

Бо кожному українцю набридло криве дзеркало,
Хочеться вгамувати біль об'єктивними перемінами.
Ми свято віримо, що у душах народу не смеркло,
Те, що рухало наш люд віками до світла руїнами.

А шкільні підручники мають властивість старіти,
Бо їх по замовленню чи під якусь владу пишуть люди.
Тому написані в минулому настанови не будуть гріти,
Якщо революційні переміни не пройдуть усюди.

ШУРАВІ

Знов заплакало небо і трава на коліна,
Опустилась в поклоні на святу благодать.
В їх очах ще світилась та свята переміна,
Що вела на Майдани посивілих солдат.

І в шеренгах на раті вони знов, як і варто, —
Їх призвала Україна, як в минулі роки.
Усміхнулося сонце вслід із хмар винувато
І вже звично шепнуло: «Хай щастить, мужики!».

А в строю бойовому — по солдату новому,
В них себе він побачив із-за тої ріки,
Як в душманськім гамбіті долю зичив живому,
Як нам'яв за ті роки він солдатські боки.

Посивілих й безвусих об'єднав в святій справі
Вирок долі мільйонів за України буття,
Вони клятву на паперть заповіли державі,
Що без неї не буде в них свого майбуття.

Знову сльози на небі, їх криваві потоки.
Шураві знову сниться той форпост Кандагар.
Відгрімili вже грози в бойові їхні роки,
Лише пам'ять вдягнули у афганський кошмар.

І сьогодні на Сході в їх священнім поході
Відбувається дійство із рукою Кремля.
Довелось їм всім знову, як в минулій природі,
Звично всім заявляти, де їх рідна земля.

Осінь боязко якось листям слід їх вкриває,
Заглядає у вічі враз змужнілих солдат.
Кожен в цьому двобої наперед уже знає,
Що дороги легкої в них не буде назад.

Але віра міцніша за кремлівські подачки,
Бо не можна свободу помінять на гроші.
Вже проснулась Україна із набридлої сплячки,
Коли ж це зрозуміють всі в Москві торгаші!

Десь і сонце знайшлося у осіннім привіті,
І, зазвичай, тепло їм всім вручило, як стяг.
І здригнулося зло в непривітному світі,
Наладнавши їм долю для нових звияг.

ДІАЛОГ ЗІ СВОЇМ «Я»

Туман упав в підрання України,
Як ніби скатертину на поля встелив.
Я зачаровано вдивлявся в нове диво,
Яке мені сьогодні Бог у дар створив.

Яка прекрасна українська осінь!
У фарбах світ по-новому в мені.
І на дубах кремезних уже просидь,
Як у минувшину стежками промені.

Вони, як свідки сталінського лиха,
Кличуть мене продовжить діалог,
Ту вічну сповідь, про яку я стиха,
Почув колись у батьківський пролог.

Та що казати — більшовицька влада,
Вже все сказала на її манер,
Хоча й вона у п'ятдесятих була рада,
Коли вусатий вождь її помер.

Похоронили, справили всі тризну,
А потім в абсолют всю злість звели.
І намагались перебрати всю білизну,
Вождю своєму, із яким правили й жили.

А що добились? Влізли в кукурудзу,
Відлигу з січня в літо принесли,
І вже в ООН Микитині конфузи,
Побачили від світу всі послі.

А потім медаліст сів до корита,
І шлунки всім працюючим звело.
Хай буде Африка із Азією сита,
І це в застійні будні привело.

А як глумились над селом умільці,
Ділили землю, гнали всіх в колгосп.
Мабуть, здригнулись навіть і трипільці,
Коли в країні зрів знов голокост.

Нам повезло — дарунки медалісту,
Як мана Божа в дар — все вибирай.
Лиш би мовчав, хоч обіцяв Менгісту,
На наш манер вже африканський рай.

Трішки не встиг, хоч їх злякав колгоспом,
Втягнув країну у афганський млин.
Ще скільки років через річку мостом
Чекали матері парад військовий клин!

Вкинули в яму — аж загуркотіло
Півтори пуда орденів в музей.
І тут Андропов так поставив діло,
Що влаштував в Союзі Колізей.

Контора справно взялась за роботу,
Зганяла всіх в забутий Брежньорай,
І цю не довгу кедебіську квоту
Ще рік тягнув Черненко в бувший май.

А жирну крапку ще в радянськiм світі,
Поставив спритно кормчий Горбачов.
В тій перестройці світ його помітив,
Але спасіння в ній так й не знайшов.

Тріснув Союз з бiдою і зі злістю,
В крові родилась незалежність наша та.
Думали жити й будувати всі власне помістя,
Хоча ідея та була не так проста.

І ось сьогодні знов в Кремлі до нас проблеми —
Анексували Крим, Микити бувший дар,
Пізніш на Сході виникають ті ж подібні теми —
Кремлівський мрійник наганяє знову чвар.

Що ж вам потрібно, недостойні діти?
З одної крони у життя, але гілля не ті.
Наречуть Вас в майбутнім пустоцвіті,
І предків мудрість знищать в самоті.

А ти говориш, діалог про те, що коїться, не вийде?
Ні, мабуть вийде, тільки буде соромно Вам,
Коли всім на поріг прозріння Боже знову прийде,
То, як Ви в очі глянете Богом?

А як дітей Ви матерям з фронтів вернете?
Це Вам в Кремлі платню за їхню смерть дали,
Ще не одну тисячу по Україні спалите і вб'єте,
Хоч духу нашого здолати ні на квоту не змогли.

Бо дух — то в існуванні нації і у серцях народу,
Загине тіло, але дух наш перетвориться в оте,
Що у мільйонних баченнях складе святу природу,
Яка в майбутнім в наших душах проросте.

І в Божий суд, я свято вірю, знов на паперть слави
Прийде солдат, як переможець всього зла.
Він одягнеться в новий квіт єдиної держави,
Яка боролась від народження і дух свій зберегла.

ЩОСЬ НЕ ПИСАЛОСЯ ДАВНО...

Щось не писалося давно, хоча слова у світ просились,
Сказати правду людям, може, кривда пропаде.
Думки крутились в голові і між собою часто бились,
І десь на дні душі була надія, що конфуз пройде.

Що знов отямиться народ, що кликали братами,
Згадає істину просту — локальні війни шлях до світових.
Наступні покоління будуть називати їх катами,
Тих, хто у логіці життя так й не знайшов правих.

А не знайшов, бо не хотів, мабуть, не вигідно шукати,
Диктатор у Кремлі давно вже кров пустити захотів.
Він, навіть, не помітив того вже, що і російська мати,
В світі війни несе до Бога вже давно своїх рідних синів.

Щось не писалося давно, та знову душу як прорвало,
І я второпати не можу в ритмах нинішнього дня,
Чи вже так сильно та Росія завжди з нами бідувала?
І кому вигідна вже нині ця дика і обридла колотня?

КОМБАТ

Знову впала зоря на пагони молодого солдата.
Він про те ще не знав, що комбатом недавно став.
Черга перервала його роздуми, раптово, із автомата,
Ніби не помітила для настрою в офіцера підстав.

А в шеренгах всього батальйону, ніби на свято,
Повесіли обличчя його майже тисячі соколят.
Вони задоволені, що їхній давно законний тато,
Став сьогодні по уставному вже молодий комбат.

Бо йшли під кулі вони з ним уже майже півроку,
Захищали від смерті його, а він їх від постійної біди.
Бо чекала Вона їх з непередбаченого солдатами боку,
А їм жити хотілося, як ніби в пустині ковток води.

І він провів їх дорогами Криму, а потім Сходу,
І ні одна мама не отримала страшного з фронту листа.
А писав він матерям, що сини їхні воюють за Свободу,
Хоч служба у війську українському була непростя.

І Україна вірила йому, а бійці віддано дивились у очі,
Така його місія — зберігати їх і до перемоги вести.
Тому і недосипав молодий комбат свої солов'їні ночі,
Щоб бути наготові і до перемоги з батальйоном йти.

Але ця черга! Вона прорізала простір і знайшла комбата,
Він якраз в бойовому строю проводив інструктаж.
Вона пошматувала серце українського солдата,
Але не змогла взяти совість воїна на абордаж.

Він схилювся на землю, за яку воював і вірив у неї роками,
Бо народився тут, і тут його батьки, і тут — в перший клас,
Він схопився в останньому подиху за неї руками,
А над ним повисало небо дітей його і України вічний глас.

А коли понесли комбата над відвойованою землею до Бога,
Вся Україна на колінах благословила його в святу путь,
А за ним йшла тисяча сиріт його, і ця остання дорога —
Десь допоможе Україну мою до єдності повернуть.

ПАМ'ЯТЬ СОЛДАТУ

Посадіть на могилі його Ви калину,
І сльозами усіх матерів освятіть.
Він любив їх обох у житті без зупину,
В день помину до нього і калини прийдіть.

Поклоніться у ноги, як герою, солдату,
Що загинув в борні, хоч хотілося жити,
Поганьбіть, Ви, навіки родословну всю кату,
Бо прийшов він свободу України ганьбити.

Не прощайте їм зло проти свого народу,
Бо зав'яне калина на ще свіжій землі,
І потоплять в крові ту жадану свободу,
Ті Іуди, що плани всі звертали в Кремлі.

Посадіть Ви калину, не лишень для спомину,
Покажіть всьому світу, що Вкраїна — це ми.
Ті, хто першими впали у лютневу годину,
Що за тисячу років стали зватись людьми.

ТЕПЛОМ ПОВІЯЛО

Упало сонце, стомлене за день,
Лишило слід у рейді вже нічному.
І він відчув, як із дівочих жмень,
Теплом повіяло, як ніби з його дому.

Він не второпав, хто цей жест здійснив,
Хто зупинив ходу його в підході ночі.
Він ще останній крок один ступив
У святу вічність крізь прикриті уже очі.

А потім їх тепло відчув і жити захотів,
Побачить сонця диск на ріднім Сході,
І дух його ще в її жменях довго тлів,
Тепло яких він зберігав в своїм поході.

А сонце лиш на мить затрималось в ході,
Та теплий дотик в її жменях залишився,
І вже ніхто не допоміг у йому скоєній біді,
І правди світ солдату в тузі поклонився.

ПОДАЙ ЖЕ, ГОСПОДИ, ТИ СИЛИ НАМ...

Чомусь мені схотілося весни —
Такої щоб літа мої скостити,
Щоб я зумів, хоча не вірю в сни,
На браннім полі правду боронити.

Як Святослав сказати, що «Іду на Ви!»,
На Сході мовити це зібраному зброду,
Що ріка зради тягнеться з Москви,
Навіщо мізки пудрити народу!

Хіба не краще впасти у святій борні,
На символічнім Куликовім полі.
Їх вже мільйони зникло в тім горні,
А ще мільйони можуть згинуті в неволі.

То краще вже за свій вишневий сад,
Оспіваний й оплаканий батьками,
Народжений теплом Майдану й барикад, —
Хто в революції згорів, він нині з нами!

Подай же, Господи, тієї сили усім нам —
І спокою, як зможеш, дай мудрій людині,
Щоб пам'ятали всі, що відсіч України ворогам —
Священне право, із початку існування роду і донині.

ПОДАРУЙТЕ ОБОМ ЇМ ВЕСНУ...

Подаруйте йому цю весну,
Бо не стрів він її в сорок п'ятім,
Покохав в тій весні він одну,
Ту, що стрітив у класі дев'ятім.

Через рік він пішов, як усі —
А вона в партизанські будні,
Він в коханні признавсь на Росі,
Там її розстріляли в грудні.

Поцілуйте за нього весну.
Він не зміг, бо зимою вознісся.
Він прийшов, як герой, в ту війну,
Та у бронзі вернувся в Полісся.

Поверніть їх обох у весні,
І згадайте в травневім спомині,
Скільки років пройшло по війні,
А їх подвиг живий ще і нині!

СЛАВА ВОЇНСТВУ

Піднімися до сонця, простягни йому руки,
Там зустрінеш подібних — до тепла звикли ми.
Подивися у небо, де зібрались вже круки,
Їм тепла не потрібно, вони — діти війни.

Закружляли над світом, запах крові почули,
Невгамована совість світу в спину кричить.
Скільки можна чекати, ніби всі ми послули,
І не можемо злочини усім світом спинить.

Хіба Ви не помітили, — нас сьогодні вбивають,
Полігон влаштували всупереч нормам всім,
На людей полювання — це політики знають,
Влаштувала Росія в злім діянні своїм.

Порівняйте Ви зброю — відстань тут півстоліття,
Неозброєним оком бачиш всі недоречності їх,
Викидаємо тексти Будапештського саміту в сміття,
Нині в пошуках правди, бо тоді обманули усіх.

Хто на трон посадив їх, той біду в Україну.
Хіба він те не знав, що народ наш завжди воював.
Подивіться в історію — скільки раз Кремль нас кинув?
Скільки душ в шлях до Бога, скільки ще розтопав!

Нас приспали свободою, а злодії в тім руки нагріли,
Караван ми прогавили, що давно у Росію пішов.
Ми, як ніби на голку всі на саміт мадярський присіли,
Щит Вкраїни віддали і його вже ніхто не знайшов.

Слава воїнству Бога, піднялося за честь нашу і славу,
Що не зрадило націю і воюють усім, що в них є.
Ми з цим військом збудуємо українську єдину державу,
Але знищити мусимо все, що нині нас всіх дістає.

ДІАЛОГ З ПЕРЕМОЖЦЕМ

Він притулив укотре до землі побите тіло —
Відчув душею — з ним прощається вона.
І жити так йому всім серцем закортіло,
Якби не ця Росія і загарбницька її війна.

Десь дім батьківський, ждуть його в Поліссі,
Батьки завжди, а тут він дівчину згадав,
Як проводжав її за день до війська на узліссі,
І вперше стан її дівочий там обняв.

Може, й чекає, навіть жарко йому стало,
А він, побитий, тут серед людей війни,
Їх у живих лишилось, він це бачив, дуже мало,
Як ніби він попав на суд самого Сатани.

А поруч — Іловайськ, як обеліск у пеклі,
Всім, хто згорів в цім безсистемнім тлі,
Вже опісля напишуть звіти свої бляклі
Всі винуваті у цій драмі, тут — на спаленій землі.

Він повз три дні, розтерзаний війною,
Уже батькам сказали, що в бою згорів,
Та образ тої постаті, що обнімав до бою,
Його три ночі і три дні постійно грів.

Він переміг обох їх — і війну і косність,
А головне, він почуття захисника зберіг,
Так ніби повернув він і мене у мою юність,
Немов спитати захотів — чи я б так зміг?

Я як проснувся, давно чекав тої розмови,
Хто ми всі є, як в Україні нашій заболить?
Чи ми лиш хмуримо свої козацькі брови,
А інші будуть за нас ворога громить.

Мабуть, що ні, бо Україна — мати в нас завжди одна,
Ми не роз'єднуємо їх, бо нас так батьки вчили.
Це наш — і біль, і мудрість наша, ще не випита до дна,
Яка дає в війні цій лютій переможні сили.

ОБЕРІГ

Вже червень пролетів, а з ним пів літа —
Розтануло, як привид у паркому тлі.
Земля, ніби заснула у жарі липнем умита,
І лиш під ранок по траві — росою від землі.

Притихлі птахи десь сховали свій неспокій,
Мабуть, довідались, що злив не буде знов.
Лише зозуля вже на новій ноті зависокій,
Комусь знов доточила років до життя основ.

Скільки в дарунок — це, як зичить доля,
І головне в цім стримі — що вона знає кому,
Бо ще не всохла край села його тополя,
Яка чекала, як служив він у минулому в Криму.

І знов, як оберіг, чекає і кує йому перната,
Щоб повернувся з Сходу, де вже рік в бою,
Щоб знов наповнилась піснями його хата
В честь сина-воїна, що Україну боронить свою.

КРИМСЬКІ СПОГАДИ

Вже вечір вкрав пів купола у неба,
І ватру сонячну на місяць замінив.
Прийшла у гості з моря знов амеба,
Як і тоді, коли в Криму у море я ходив.

А ця істота мене стріла нині вже в Затоці,
Що я на Ялту в цьому році замінив.
І знов сльоза зрадливо мерехтить у оці,
Я в Крим знов захотів, який завжди любив.

Згадав я церкву серед скал, що над Форосом,
Гору Ведмідь, що ніби в казці море п'є.
Ти понад морем, вправно їдеш з форсом,
А воно десь внизу — ти переконаний — твоє.

Вмить зникло все, як в злому сні, як по наказу.
І наплювали в душу бувші брати в злі.
Я не стрічав такого витонченого сказу,
Як влаштували нині нам сусіди у Кремлі.

Вже сонце з горизонтом попрощалось —
І розпустило понад морем коси золоті.
А мені в руку сон, як ніби щось святе зосталось,
Там на Малаховій — дідівській славі — висоті.

НАЙМАНЦІ

Ну, що сподобалось, сусіде, тобі в дітей наших стріляти?
І кров пускати українську за прокремлівські вже гроші?
Тебе, мабуть, десь народила та зла вовчиця, а не мати,
А потім згодом твою душу з брехні зліпили торгаші.

Як міг затіяти цей торг на людським нині нашим болі?
Хто таке право дав, найманцю, у світі Божому, тобі?
Ти смерть приніс у наші хати — на волошковім ріднім полі,
І Ми щодня в двохсотих хлопців і Україна у журбі.

А тобі, мабуть, нині добре — бо у сусіда горить хата,
А, пам'ятаєш, в сорок першій — ми ще в одній були строю.
Як залишилась в батальйоні на кровнім пагорбі гармата,
Вже без снарядів в тім останнім, з нацизмом спільному бою.

Як дід мій виніс твого батька із того пекла війни злого,
Там на стіні Рейхстагу рядом солдатські підписи стоять.
Немає діда вже давно — від того пагорба святого,
Смереки в тузі обнялися і тихо в смутку гомонять.

Воркують сироти роками, що у сусідів щось не в долю,
Бо розгубили усю мудрість — чи може правду пропили?
І вже сьогодні колись спільним та не родинним уже полю,
Найманці смерть борцям за Волю і за Свободу принесли.

То як так сталось, де ж та клятва, що всі укупі і навіки?
Чого ж Ви історичну правду знов заховали в свій архів?
Невже дідівську славу бувшу в Москві звели Ви до копійки?
І запал мудрості наш спільний вже історично відсирів.

А, може, дружба та за очі — була лиш звітність на папері.
Чекали випадку, щоб в спину стрілити — Вам вже не звикати!
Бо Ви не раз в своїх стосунках, нам показали стволом в двері,
То, як ми можемо сьогодні Вас знов до столу закликати?

Мабуть — ніяк, бо не солдат, а нині став кремлівський вбивця,
За ті гроші, за душі наші, свою погибель тут знайдеш,
І вслід колонам із двохсотих Вам оця драма буде сниться,
Хоч вже сьогодні захотілось народам виважених меж.

УКРАЇНО, МАМО

Подивилась дівчина в очі юнакові,
А у них росинки майже однакові.
Я тебе чекатиму, а в дорогу квіти,
Ти спіши, коханий, матір захистити.

Україно, ненько, ми твої всі діти,
Нам з тобою плакати чи в теплі радіти,
Йди, юначе- соколе правду звоювати,
Щоб змогла Вкраїна в мирі всіх стрічати.

Поклонилась мама солдату в дорогу,
Він пішов за мудрістю звітуватись Богу,
За селом схилилася дівчина-тополя,
Житиме Вкраїна — наша спільна доля.

КРУЇЗ У ПАМ'ЯТЬ

Я телефони обірвав, я хотів правді глянуть в вічі
Тобі востаннє слово мовить і відійти навіки вбік.
І не поставлю я тобі в честь вже чужого жесту свічі,
Хоча заявою своєю ти мене боляче обпік.

Як ніби в нас дві України, а ти живеш нині у третій,
Тобі вже навіть не болять, що злодій нині прийшов в дім,
І тільки пам'ять ще кусає на шпальті тій, уже затертій,
Як ми з тобою вдвох рікою пливли в кораблику одним.

Вину шукаєш в Україні? Я переконаний, що винен сам ти.
Бо Україна наша мати і наряджає в мир, а не в злі війни.
Це просто нам потрібно в ній усім себе було пізнати,
І захистити її єдність, бо суть життя — в стежках до зміни.

Ти загубивсь в процесі цім, але навіщо мовив всім,
Що Батьківщиною назвеш, хто кусень кине тобі в хату,
А я згадав знов випуск наш — ми над Дніпром усі стоїм,
І піднімаємо за дружбу під небом України квартиру.

А пам'ятаєш, як нас всіх у деканат, як на пожежу,
Бо виявляється — злочинно Тарасу квіти кожен день.
А ще нас хвацько одягали всіх у партійну ту одержу,
А так хотілось, як Конфуцій, згадати всім тоді про Жень.

Твій голос нині не впізнав — згадав останню нашу зустріч,
І років вже у дим пробігло, як не було Москва-ріки.
А мені якось не по собі, я набираю номер на ніч,
Щоб не нашкодили тобі, ти говориш, — ваші українські вояки.

Донецьк мовчить, тривожні довгі телефону хвили —
За ними ти, я додзвонюсь — критично часу не стає,
А десь на Східній полосі схилились яблука вже стиглі,
Збирати нікому їх нині — світ поділив хтось на твоє й моє.

НА ПЕРЕДОВІЙ

Той кулемет уже набрид за цілий Божий день.
Але привикли всі, бо він за розкладом стріляв,
І той гостинець їм до столу із перегрітих жмень,
Як привид смерті, над периметром війни, літав.

А потім на півдня затих, аж скучно бійцям стало,
То краще б вже стріляв — до тиші не привикли,
Бо ця незвичність на війні усіх давно дістала,
А на подвір'ї в мами вишні уже давно достиглі.

І Вона пише, що бідує і чекає з війни сина,
Він це по почерку сльозовім сам побачив.
Матусю рідна, якби ти знала, як твоя дитина
Додому хоче, але сусід наш знову насудачив.

Хоче забрати наше дідівське, кров'ю полите,
Хіба ми гірші за наших предків, що тут стояли?
Поле у маках, де пісні в вечір — танками вбите,
А наші хати, де жили діти, вони у попіл вбрали.

Як же я можу все це лишити, де сам став свідком?
Не в Інтернеті чи у російській їх пропаганді.
Ми переможемо, мамо, їх в раті, Ви ж їм барвінком
Селом всім викладіть хрест у дорогу всій оцій банді.

Знов кулеметом, уже набридлий — думки зібгали,
І в Україні стало у когось менше на дворі,
Їх не хвилює, що у вчергове життя украли,
І залишають душу селянську знову самотню в горі.

ПРИЄМНІСТЬ

Опустилося сонце вслід воякам в коліна,
Перші зорі зустріли незвичайний загін,
І вклонилась солдатам посивіла Україна,
Бо покликала правда до рішучих всіх змін.

І в цейтноті їх долі, бачу шлях я солдата,
Що пішов добровільно у хрестовий похід,
Щоб згадати той подвиг, як дідів Прага Злата,
І став вільним і мирним український наш Схід.

Внуки йдуть воювати, мудру правду збирати,
Якось ніби незвично, бо це в світлі весни,
Бо не можна так просто юність їх розстріляти,
Краще обеліск вічний всім звести від війни.

Уже й місяць на небо, ніби сторож в дозорі
Стрій солдатський мужніє на своєму посту,
А зі Сходу назустріч їм всміхаються зорі —
Пролітають авансом всі в нічну пустоту.

ПОДИХ ВІЙНИ

Проводжало село земляка на війну,
Голосила гармошка — ніби випила склянку,
А неспокій у душу юнакові війнув,
Як спустивсь вже солдатом на подвір'я із ганку.

Бо відчув всіма фібрами він вже подих війни,
Хоч до фронту було ще достатньо дороги,
Лиш уява про неї, від дідів сивини,
Відчуття те незвичне, що морозом нашпарило ноги.

І ворота батьків, хата в душу здаля,
Ніби знак Батьківщини у святу їх дорогу,
Нагадали солдату — тут Вітчизни лишилась земля,
Яку він у війні захистити ще має ту змогу.

Йому друзі сільські щось кричали услід,
І вона вся в сльозах тихо вже лиш шептала:
«Повернись, я чекаю, через кіпу непрошених бід,
Бо в жорстокім цім світі я тебе покохала».

Ніч ковтнула село, плач гармошки затих,
Транспорт курс взяв на фронт до українського Сходу,
Він дав клятву Вітчизні на іконах святих,
Що знов мир завоює і вернеться з святого походу.

МИТЬ АПОКАЛІПСИСУ

Угомоніться хоч на мить, слов'яни, не кричіть!
На місяць голосити вже сьогодні пізно.
Ви краще їх за горло по-бійцівськи всіх візьміть,
Щоби було їм нині, як моїй Україні, слізно.

Щоби відчули, як душа поранена болить,
Щоби побачили хоч раз ті очі у солдатки-мами,
Коли дитя її єдине у двохсотому лежить,
На святій паперті, цілованій Богами.

Ось тут, у світ скажіть, хай війни проклянуть,
Живущі нині і майбутні мудрі покоління.
Я хочу так, він хоче так і хочеш ти, мабуть,
Щоби здоров'я нації зростало із її коріння.

Тим паросткам сьогодні тисяча вже добра літ,
І стільки ж років нас постійно корчували.
А ми уперто йшли крізь бурі в вимріяний світ,
На зло усім смертям — за волю вічно воювали.

Кому подобавсь цей Парнас — тих не любили,
Бо відчували — правда посміхнеться усім нам,
А скільки душ без слідства в цім поході вони вбили,
Мабуть, трагедії масштаб відомий лиш Богам.

І ось сьогодні знову цвіт моєї України в крові,
Чи, може, скажете, ми бійню перші почали?
Ми ж нею милувалися, як діти в розбудові,
А головне, на ґрунті вітчизняному свій храм звели.

Ви ж Градами убили храми людськості в Криму і Сході,
Бо перебрали, мабуть, добре Ваші лідери в Кремлі.
І не кричати нам потрібно нині в своїм визвольнім поході,
А гнати всіх, хто проти нас і правди з української землі.

НАПЕРЕДОДНІ

Не знаю навіть, як розмову принципову розпочати,
Хоча запитань назбиралося за ці роки солідний міх.
Я для початку діалогу хочу, у кремлівських, запитати,
Хто право Вам таке надав, щоб коїти у світі гріх?

Це Ви вбивали в матерів надію і на крові жиріли,
Дітей каліками робили, щоби не бачили вони весну.
Я уявляю, як Ви руки на солдатським горі підло гріли,
І лячно стало, ніби в світ епохи Сталіна я повернув.

Це він чинив розправу, щоб утримати в крові корито,
Боявся, щоб кістку лишню хтось не кинув у голодний рот,
Минула торба літ, як ту харчевню дику вже розбито,
А Вам, в Кремлі, забaglлося в історії здійснити поворот.

То ж діалог повинен бути, прошу панство, принциповий,
Скажіть, безбожники, де нині місце всім подіям від війни?
Ми, ніби, не загарбали Ваш Орінгой, що речуть, Новий,
І навіть Омськ не звоювали, де українців до мільйона, братани?

Ні те, ні інше — війни слід в Криму й на українським Сході,
То що ж Ви, бусурмани, зовсім мізки пропили?
А може заблудились всі давно у Путінським поході,
А комісаром Жириновського до виводку свого взяли?

Я бачу діалог у нас не вийде, так як логіка подій відсутня,
Одні емоції й брехня, вже Інтернет від Вас смердить.
Одна й та пісня, бо незмінною в Кремлі є давня лютня,
Хоч про Немцова і його Росію в нас завжди усіх болять.

КРЕМЛІВСЬКИЙ НЕРОН

Я знов почув в вістях — убили вояка на Сході,
Простого хлопця, плуг залишив і пішов у бій.
Я десь вже чув про це і навіть бачив його ніби,
Як він завершив у останнім подиху цей подвиг свій.

Про це говорять кожен день і традиційно сльози в вічі,
Не слід миритися зі злом, ще гірше — не звикати,
Твориться беззаконня серед люду у форматі січі,
А преспокійний світ продовжує всіх дивувати.

Тому й незрозуміле це гібридне дійство нам усім,
І навіть висновки вже не дивують можновладців.
Якщо не збережемо нині мир ми на життя осі,
Боюся, що почнеться новий світ з неандертальців.

У вістях чув, що Кремль знов ігнорує Мінськ.
Він про угоди, кажуть люди, як в пусте балакав.
Для Путіна — вже не секрет, а бачить Бог, — ідея фікс,
Загнати у таможню і у Євроспільність шлях наш плакав.

Якесь кощунство — торгувати долями людей,
Вбивати юність, бо цей злочин добре оплатили.
Це факти із переліку злочинних їх старих ідей,
Які ще за Союзу в утробі тій комунізму жили.

Тому й двохсоті караванами вже із обох сторін,
Як результати дій крамольного російського Нерона.
І в круговертях диких намірів немає ще рішучих змін,
І чаша відчаю народу вже давно сльозами переповнена.

В мільйони свіч вдягнулось нині нетерпіння світу,
Чекають змін усі в контексті вже набридлої війни,
Бо не по Божому престиж свій будувати лише з гніту,
А зло війни в стосунках лиш доповнить люду сивини.

МАМО, Я ПРИЙДУ

Я історичну постать цю, як в фільмах, часто бачу,
Й благання ті ж, хоча сьогодні — це реальність дня.
Саме тому, мабуть, я Путіну ніколи не пробачу,
За горе те, що в хату він приносить нам щодня.

За те, що постать героїчну вмонтував на паперть слави,
Подібне бачив я у Сталінграді на Мамаєвій горі,
Як там, так й тут — ці постаті з війни завжди чекали,
Молили Бога, щоб вертались їхні діти з фронту на зорі.

А скільки їх не дочекалися своїх синів до хати!
І кожен день до невідомого Солдата пом'янути йшли.
Та люди один одного ще не втомились лупцювати,
Бо у своїх стосунках інший діалог так й не знайшли.

Я запитаю в Бога — чи лишилось у людині нині Боже?
А може світ так влаштували — у одного є воно у іншого нема.
Тому, мабуть, і Бог тому суб'єкту більш не допоможе,
Коли на чиюсь матір він — безбожник — руку підіймав.

Коли священне ложе правди у брехню прибрали,
І приплатили щедро вбивцям тої постаті вже за біду,
Їх проклинає мудрий світ — тих, що надію розстріляли,
Перетворивши материнський шлях у траурну ходу.

А десь з небес вслід одинокій постаті: «Чекайте, мамо, я прийду!
Як тільки правду в цім поході я тобі і Україні там знайду».

ЙДИ ДО ДОБРА

Можеш посміхнутися — обов'язково посміхнись,
Від цього поганіше людям у світі не стало.
А якщо є нагода ти у мудрість роду одягнись,
Бо те, що коїться навколо, уже набридло і дістало.

Якась не зрозуміла нині філософія буття —
Немов усі за те, щоб мир прийшов до хати,
Та несподівано у плин святого домішалося м'яття,
Яке навчилося лише з трибун рапортувати.

А ти спитай в дідів, як в них в родах було?
Як зустрічали всіх гостей незваних в домі?
І ти відчуєш — з глибин духу нашого зросло,
Те, що з'єднає націю на цім кривавім полігоні.

Хоронять воїна — поплач йому в святу дорогу,
Сльози лікують і навчають в світі злomu жити.
А маєш часу для добра, отож піди і помолися Богу,
Бо з ним надійніше нам буде квіт України сторожити.

Не прощай зрадників, їх вже достатньо в цьому світі,
І не дай, Боже, руку будеш тиснути ти їм у нагоду.
Хто зрадив раз в житті, знайде знов недостойне у зеніті,
І відшукає в каятті до зради знов нові стежини броду.

Живи, як всі у цьому повсякденному різноманітті,
Всміхайся Людям і тебе помітять також невгамовні Люди.
Не намагайся позитивне щось знайти в гнилому смітті,
Ти краще до добра іди, яке ще залишилось в Україні всюди.

ЗНОВУ ЗИМА

Вже перший сніг упав раптово на рани братства уже прийшли —
Полегшив біль солдат окопну вже на морозному їх тлі.
І над збіднілим краєм Сходу зірки з минувшини завислі,
І недовомлені роками — слова, як стогін від землі.

Стравили спритно по-кремлівськи все недоказане народу,
Вдягли в шинелі покоління і заодно весь світ в біду,
Щоби забрати найдостойніше ім'я якого є Свобода,
А нам лиш спогади в дорогу й червоні лозунги в чаду.

І лютю знищили найманці, що мудро нам роками грала!
Шукала в душах наших спільне — воно в історії було!
А ця з Кремля блудлива дама усе святе в серцях украла —
Те, що століттями тепліло і у людей завжди жило.

Звела лобами в полі брані, а їх в двохсотих в купол неба —
І сивий відгук знов у душі усіх нам воєн з давнини.
Як ніби в війнах тих кривавих з'явилась знов чиясь потреба,
Вернути мудрість перебиту й давно розгублену людьми.

А вранці сніг на перегріті всі із війни випробування,
Бо слід давно звести конфлікти у мирне русло й діалог,
А там, де знищена природа, прийшла вже ера покаєння
Так, як Святе Письмо диктує і у житті нам мовить Бог.

МАЙБУТНЄ

Набрид той прикус уже звичних вовчих істин,
Сусідських блазнів, що піддалися дзвону злата.
Вони з програм існуючих продовжують у душі лізти,
У ролі брата старшого, а нині справжнього вже ката.

Чомусь подобалось віками нас усіх мудрості учити —
І так всі радили народу — куди і як йому до світу!
А самі мовчки й методично нищили — їм захотілось вбити,
Ті ростки нові і незвичайні корені моєї нації і її квіту.

Іноді страшно спрямувати мені погляди назад в історію —
Що в обеліски вдягнена і святу пам'ять наших всіх героїв.
Бо віддали вони своє життя, щоби ніколи більш не скоїв,
Біди нам ворог, рани доблесті, щоб вдячний час погоїв.

А вовчі вибрики у світі праведнім — то, бачить Бог, все тимчасове —
Народ отямиться і розбереться з ким у майбутньому дружити.
Всміхнеться Істина на мудрім пагорбі і прийде життя нове,
До нас з гостиною — бо нам всім хочеться завжди у мирі жити.

ВАШЕ «БЛАГОРОДІЄ»...

Чомусь біль не проходить, хоч вже років пройшло,
Як Ви встали на паперті на Хресті тому знаковім.
Бліде сонце зими прохолодне над світом зійшло,
І вклонилося воїну, що піднявся в останню атаку.

Ран лишилися сліди і Дебальцево сниться Вам всім,
Той розстріляний світ перепроданий і пережитий.
А мені захотілось знов торкнутися суті святої осі,
Де навіки лишилась ота «гідність» кремлівська убита.

Як хвалилися всі офіцерською статтю своєю вони,
А в тій бійні дітей розстріляли всіх, попри законів.
То коли ж Ви пропили те, що винесли предки з війни?
То були «благородіє», а не блазні в крові пустодзвонів!

Вам плюватимуть вслід наші внуки — Дебальцева Хрест
Вмонтували свідомо Ви у наших майбутніх стосунках.
Може час все знеболить і народи придумують тест,
Щоб забути історію — Вашу продану гідність в лаштунках.

Але розстріл Христа час вписав Вам навіки в судьбу,
І його не відмінить вже ніякий більш в совісті вирок.
Ви своє «благородіє» закопали навіки свідомо в гробу,
І у сивому куполі не лишилось більш місця для зірок.

ЗМІСТ:

ВСТУПНЕ СЛОВО.....	5
ШЛЯХ.....	8
ФІЛОСОФІЯ НЕБА.....	9
ЖИВИ, СОЛДАТ.....	10
НОСТАЛЬГІЯ.....	11
КОНСЕНСУС.....	12
ПРИЄМНІСТЬ ПОКОЛІНЬ.....	13
ПОГОМОНІЛИ.....	14
АЙ-ПЕТРІВСЬКА КАЗКА.....	15
БІЛЯ ПЛИТИ.....	16
СНАЙПЕР.....	17
ТИ ПОСЛУХАЙ, СЕСТРИЧКО.....	18
МЕМОРІАЛ.....	19
ДЕБАЛЦЕВСЬКИЙ ХРЕСТ.....	20
ВЕТЕРАН.....	21
ОСТАННЯ ЗУСТРІЧ.....	22
МАЙБУТНЄ.....	23
СОЛОДКИЙ СОН.....	24
НАЙМОЛОДШИЙ.....	26
ШЛЯХ.....	27
РІКА РОДУ.....	28
СОН.....	29
ПОСТАМЕНТ.....	30
ПРИВІТ, БРАТАН.....	31
ЖІНОЧНІСТЬ.....	32
ПРОСТИ, СИНОЧКУ.....	33
ХРАМ МАЙБУТТЯ.....	34
ВІРА, НАДІЯ, ЛЮБОВ.....	36
ХАЗЯЇН.....	37
ЩОСЬ СУМНО В СВІТІ.....	38
СТІНА РОДУ.....	39
ПОВЕРНЕННЯ.....	40
ПОСТАТЬ.....	41
ВИ НЕ ПОМІТИЛИ.....	42

МАМИНА СТЕЖИНА.....	43
НАРОДЖЕННЯ.....	44
ФІЛОСОФІЯ ІСНУВАННЯ.....	45
ШПИЛЬ.....	46
СТЕЖИНА.....	47
НЕ ВБИВАЙТЕ ЛЮБОВ.....	48
МОЇЙ БАБУСІ.....	49
ДЖЕРЕЛО.....	50
РОЗДУМИ.....	51
КАРМА.....	52
ЩОСЬ ЗАЖУРИЛАСЯ ЛЮБОВ.....	53
ФІЛОСОФІЯ БЕЗСМЕРТЯ.....	54
СЛЬОЗА ПРОЩАЛЬНА.....	55
МАМИНІ РУКИ.....	56
КОДЕКС ЖИТТЯ.....	57
МУДРОСТІ СТАВ.....	58
А ЯК ЗАКІНЧИТЬСЯ ВІЙНА.....	59
ГОРДЖУСЬ Я ТИМ	60
ПРИМХИ ОСЕНІ.....	61
ПТАХА МИРУ.....	62
ДВОЄ.....	63
ДІАЛЕКТИКА ПРИРОДИ.....	65
ЄДИНА.....	66
СІМНАДЦЯТА ВЕСНА.....	67
Я ТАК ЗАМЕРЗЛА.....	68
ПАМ'ЯТАЄШІ.....	69
ДІАЛОГ З НЕБОМ.....	70
ФІЛОСОФІЯ МУДРОСТІ.....	71
СУД СОЛОМОНА.....	72
ДОРОГА ЖИТТЯ.....	73
ВОЛОШКИ.....	74
БЕРЕСТА.....	75
РОЗДУМИ.....	76
ДОРОГА ЖИТТЯ – 2.....	77
ШЛЯХ ДО БОГА.....	78
ВІЧНИЙ ПОСТ.....	79

КАЛИНА.....	80
СНІЖИНКИ.....	81
УКРАЇНО МОЯ.....	82
ДВА ОЗЕРА.....	83
КОЛИ ВЖЕ СНІГОМ ЗАНЕСЕ.....	85
ВДОВИННИЙ СТРІЙ	86
МИ.....	87
МАТИ.....	88
ШЛЯХИ.....	89
ПРОМІНЬ ЖИТТЯ.....	90
ДОРОГА ЖИТТЯ.....	91
ДІАЛЕКТИКА.....	92
ТРАГЕДІЯ НАРОДУ.....	93
БОЖЕ, ПОМОЖИ.....	94
ДІАЛОГ.....	95
ДОЧКИ-МАТЕРІ.....	96
ПРОЗРІННЯ.....	97
МІСЯЧНА СИМФОНІЯ.....	98
ВЕСІЛЬНИЙ ТУМАН.....	99
ТРОЯНДИ.....	100
НЕ ВБИВАЙТЕ МУДРІСТЬ.....	101
ТАРАСОВІ ДІТИ.....	102
ПОСЛАНЦІ ТЕПЛА.....	103
САГА ЖИТТЯ.....	104
ТЕПЛО НАДІЇ.....	105
ОСІННІ РОЗДУМИ.....	106
ДВА СЛОВА.....	107
ЛИСТ З ВІЙНИ.....	109
ЇХНЕ ЛІТО.....	110
ПЛОЩА ОМОВІННЯ.....	111
ФІЛОСОФІЯ ДУШІ.....	112
МУЖНІННЯ.....	113
ВІТЧИЗНА.....	114
СИМВОЛ МУДРОСТІ.....	115
СПОГАДИ.....	116
ПАМ'ЯТЬ.....	117

ВИТОКИ РОДУ.....	118
ЗАВОЙОВНИКИ.....	119
ФІЛОСОФІЯ ДІАЛОГУ.....	120
ОБІЙМУ УКРАЇНУ.....	121
НЕДОКАЗАНЕ.....	122
ВІЧНІСТЬ.....	123
ФІЛОСОФІЯ ДУХУ.....	124
ФІЛОСОФІЯ ПАДІННЯ.....	125
ТРАДИЦІЯ РОДУ.....	126
СУТЬ.....	127
МАТЕРІ.....	128
КУДИ БІЖИШ ТИ, ДОЛЕ.....	129
ПІД НАСТРІЙ.....	130
ПОМ'ЯНЕМО ЇХ.....	131
В ПОШУКАХ ІСТИНИ.....	132
В ПЕРЕДДЕНЬ ПЕРЕМОГИ.....	134
ГЕРОЇ НЕ ВМИРАЮТЬ.....	135
ЇХ ВІДСПІВАЛИ НА ВЕСНІ.....	136
МІСЦИНА.....	137
НАВІЩО.....	138
ШИРОКІНО.....	139
ПІЗНАННЯ МУДРОСТІ.....	140
ДО ПРАВДИ.....	141
ЧОМУ ТАК БОЛЯЧЕ МЕНІ.....	142
ВБИВЦІ.....	143
ФІЛОСОФІЯ ВІДРОДЖЕННЯ.....	144
ЧУЖА ВІЙНА.....	145
СВЯТА ПАМ'ЯТЬ.....	146
БІЛЯ ОБЕЛІСКУ.....	147
ВІТЧИЗНА – 2.....	148
МОЯ, УКРАЇНО.....	149
ДОЛЯ НЕБЕСНИХ.....	150
СЛІДИ ГЕНОЦИДУ.....	151
ЗУПИНИСЬ, ПРОХОЖИЙ.....	152
МАМО, ПРОБАЧТЕ.....	153
ПРОВОДЖАЛИ СОВІСТЬ НА ВІЙНУ.....	154

ВСМІХНИСЬ КРІЗЬ СЛЬОЗИ.....	155
МОРАЛЬНОСТІ СТУПЕНІ.....	156
ОСІННЯ ПОДОРОЖ.....	157
КРОК У БЕЗСМЕРТТЯ.....	158
ЛЕТОВИЩЕ.....	159
ВІЙНА.....	160
МУЗА.....	161
НЕЙТРАЛЬНА ПОЛОСА.....	162
ГАЙ МАЙБУТТЯ.....	163
РОСА.....	164
ОРЛИ НЕ ПОМИРАЮТЬ.....	165
ВДОВА.....	166
НІЧНИЙ ПОЛІТ.....	167
ДІДІВСЬКА ПРАВДА.....	168
ДЕБАЛЬЦЕВО.....	169
СЛАВА ВОЇНУ.....	170
МАМИНА ПРАВДА.....	171
ВІКНО У МУДРІСТЬ.....	172
ЧЕКАННЯ.....	173
СОН У РУКУ.....	174
НАПЕРЕДОДНІ.....	175
ОСІННІ РОЗДУМИ.....	176
ПЕРШИЙ СНІГ.....	177
ДОЩ.....	178
НІЧ НА СТАВКУ.....	179
ЗАДОЩИЛО.....	180
СПІВ ДУШІ.....	181
ЗАПІЗНІЛИЙ ДЗВІНОК.....	182
СВЯТО ВАЛЕНТИНА.....	183
ПРИЙДИ.....	184
ЗУСТРІЧ.....	186
СВІТ ВЕСНИ.....	187
МЕЛОДІЯ ДУШІ.....	188
КУТИ ЖИТТЯ.....	189
АДАМ.....	190
МЕРІ.....	191

ЖАБ'ЯЧИЙ ФЕСТИВАЛЬ.....	192
АЙ-ПЕТРІ.....	193
ПРОСТИ.....	194
ЗУСТРІЧ.....	195
ІСТИНА.....	196
ДУША.....	197
МЕСНИК.....	198
А СВІТ МОВЧИТЬ.....	199
ПІДМЕРЗЛИЙ СЛІД.....	200
ШЛЯХЕТНА ПРИРОДА.....	201
ВІДГОМІН ТРАВНЯ.....	202
ПОЛЕ.....	203
КРОК ДО МУЖНІННЯ.....	204
ФІЛОСОФІЯ ПРОЗРІННЯ.....	205
СОЛДАТ.....	207
КОДЕКС ІСУСА ХРИСТА.....	208
ВІДГОЛОС ВІЙНИ.....	209
БАТАЛЬЙОНИ НА СХІД.....	211
ЛОГІКА БУТТЯ.....	212
ПРОЗРІННЯ.....	213
ЛЮСТРАЦІЯ ДУХУ.....	214
ШУРАВІ.....	215
ДІАЛОГ ЗІ СВОЇМ Я.....	217
ЩОСЬ НЕ ПИСАЛОСЯ ДАВНО.....	220
КОМБАТ.....	221
ПАМ'ЯТЬ СОЛДАТУ.....	223
ТЕПЛОМ ПОВІЯЛО.....	224
ПОДАЙ ЖЕ, ГОСПОДИ, ТИ СИЛИ НАМ.....	225
ПОДАРУЙТЕ ОБОМ ЇМ ВЕСНУ.....	226
СЛАВА ВОЇНСТВУ.....	227
ДІАЛОГ З ПЕРЕМОЖЦЕМ.....	228
ОБЕРІГ.....	230
КРИМСЬКІ СПОГАДИ.....	231
НАЙМАНЦІ.....	232
УКРАЇНО, МАМО.....	234
КРУЇЗ У ПАМ'ЯТЬ.....	235

НА ПЕРЕДОВІЙ.....	236
ПРИЄМНІСТЬ.....	237
ПОДИХ ВІЙНИ.....	238
МИТЬ АПОКАЛІПСИСУ.....	239
НАПЕРЕДОДНІ.....	240
КРЕМЛІВСЬКИЙ НЕРОН.....	241
МАМО, Я ПРИЙДУ.....	242
ЙДИ ДО ДОБРА.....	243
ЗНОВУ ЗИМА.....	244
МАЙБУТНЄ.....	245
ВАШЕ БЛАГОРОДІЄ.....	246

Анатолій Карасевич

ШЛЯХ

Поетична збірка

Підписано до друку 15.02.2019р. Формат 60х84/16

Папір офсетний. Ум. друк. арк. 10,35

Тираж прим. Замовлення №

Видавничо-поліграфічний центр «Візаві»

20300, м. Умань вул. Тищика, 18/19

ТСвідоцтво суб'єкта видавничої справи

ДК № 2521 від 08.06.2006 р.

тел. (04744) 4-64-88, 4-67-77, (067) 104-64-88

vizavi-print.jimdo.com

e-mail vizavi008@gmail.com